

ถกนันทนาการ

สำนักหอสมุด

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

ปรีศนีย์ นัยนานนท์

สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
วันลงทะเบียน	20 พ.ย. 2550
เลขทะเบียน	1-079221-89
เลขเรียกหนังสือ	6

158
438 ๗
2550

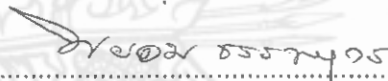
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว พฤษภาคม 2550 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คณะกรรมการและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ ของ
นางสาวปรีศนีย์ นันทานนท์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการ
ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ” แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและ
การท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

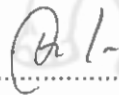
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันทน์ พรหมสุวรรณ)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

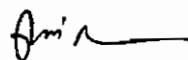
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินดา เจียมศรีพงษ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.สิทธิชัย พรหมสุวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๗ พฤษภาคม 2550

ประกาศคุณูปการ

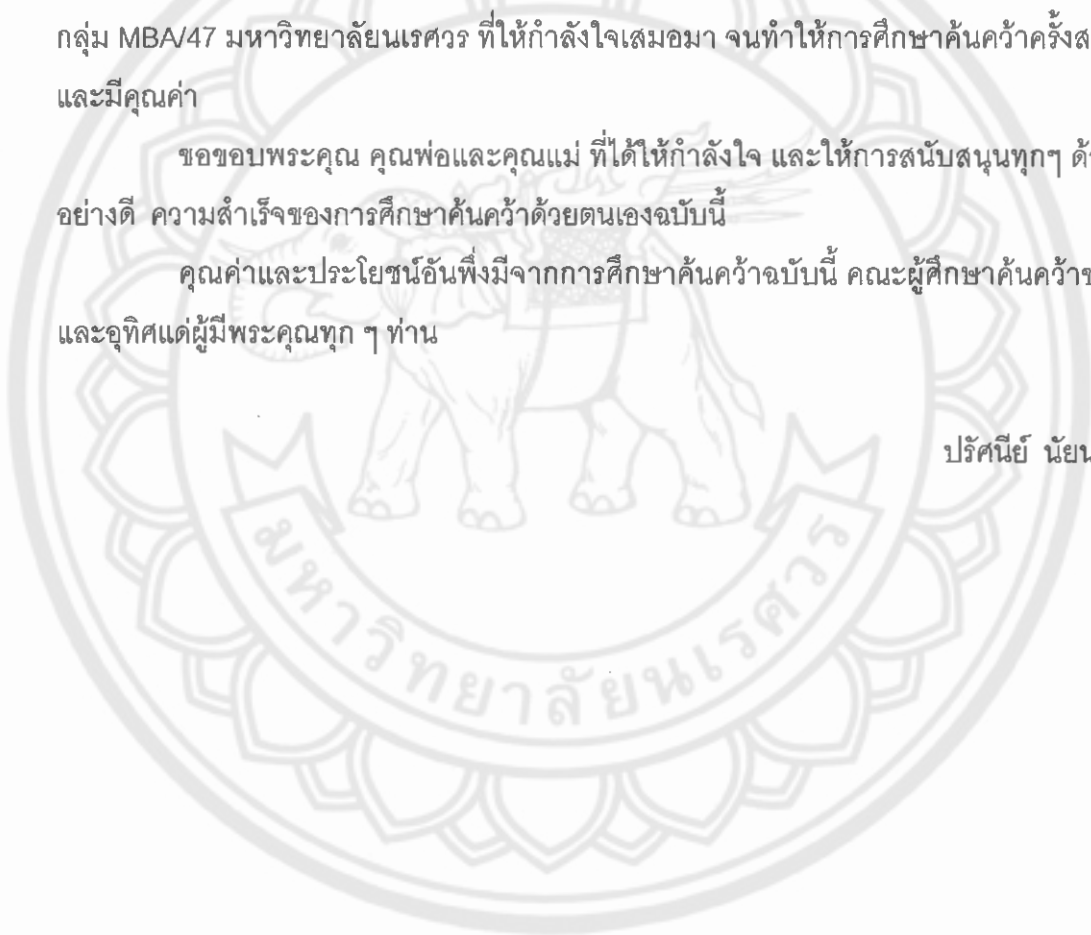
ผู้วิจัยขอกราบขอพระคุณอย่างสูงในความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ที่ได้คำแนะนำพร้อมทั้งให้ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ กลุ่ม MBA/47 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้กำลังใจเสมอมา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งสมบูรณ์ และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ได้ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนทุกๆ ด้านเป็นอย่างดี ความสำเร็จของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบ และอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ปรีศนีย์ นัยนานนท์

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรม
การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

ผู้วิจัย : นางสาวปรีศนีย์ นัยนานนท์

สถานที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ

กรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร

ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมต่างๆ ของทางอุทยานฯ
3. ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในครั้งต่อไป

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2549 ถึง วันที่ 31 มกราคม 2550 โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในอุทยานแห่งชาติเอราวัณส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 54 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.3 และมีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64 โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.8 และเป็นนักเรียน / นิสิต / นักศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 28 และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพ / ปริมณฑลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 56.7 โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญปัจจัยด้านการคมนาคม ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริการ และปัจจัยด้านการบริหารจัดการในระดับมากเหมือนกันทั้ง 5 ปัจจัย

2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการ ด้านการจัดการ พฤติกรรมในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง บุคคลที่ร่วมเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในด้านการบริหารจัดการ พฤติกรรมในด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

4. นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพต่างกันจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในด้านการคมนาคม พฤติกรรมในด้านบุคคลที่ร่วมเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน

5. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมในด้านระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน

6. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมในด้านบุคคลที่ร่วมเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน

7. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีพฤติกรรมในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง บุคคลที่ร่วมเดินทางระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน

8. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีพฤติกรรมในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง บุคคลที่ร่วมเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวและความประทับใจโดยรวมแตกต่างกัน

9. ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและด้านการบริการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนและหลังการท่องเที่ยว และปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว

Title : EFFECTIVENESS TO THE TOURISM AND THE TOURISTS
BEHAVIOR IN EARWAN NATIONAL PARK

Author : Miss. Pratsanee Naiyananon

Major Adviser : Assoc. Prof. Dr. Suthinan Promsuwan

Adviser : Assoc. Prof. Dr. Payom Thammabut

Type of Degree : Master of Arts Degree in Hotel and Tourism Management
(M.A. Hotel and Tourism Management)
Naresuan University, 2006

Abstract

Effectiveness to the tourism and the Thai tourists behavior in Erawan National Park is thesis that covered the objectives as follows :

1. To know some information who visit in area of Erawan National Park such as genders, ages, status, educational, occupation and earning etc.
2. Study for effectiveness to the tourists traveling in area of Erawan National Park just perfect making a plan to development the natural resources through the facilities and activities of National Park.
3. Study for Thai tourists behavior in Erawan National Park for perfecting to action research for both of privacy and government organizations. The group of the research was the tourists who traveled in Erawan National Park, Kanchanaburi province during 1 November 2006 to 31 January 2007. According to the simple space was 450 people so in this case the questionnaire is mainly research material that it has a reliability of 0.87.

Demographic data on visitor to Erawan National Park are reported a group of 450 tourists who visited the park between 1 November 2006 to 31 January 2007 were surveyed.

1. The majority, 54 % of respondents were female.
2. 43.3 % of respondents were between the ages of 20-30 years old.
3. 64 % reported being single.
4. 47.8 % of respondents were secondary or university-level students.
5. 28 % of the visitors earned less than 5,000 Baht a month.
6. 23.3 % of respondents were from Bangkok.

An analysis of the effectiveness of the development of nature resources and use of facilities and activities at the National Park was conducted.

1. Respondents reported transportation, natural resources, tourism activities and park management to be the areas of highest concern.
2. Age was a factor in tourist behavior and interests.
3. Level of salary appeared to affect the duration of the stay and expenses incurred by the tourists.
4. The availability of other sightseeing locations effected the tourist behaviors in the area of transportation and frequency of visiting the National Park.
5. Different genders had different traveling habits.
6. Educational level affected tourist behaviors.
7. People with different occupations effected the choices of modes of transportation used, the frequency of visits, and behavior while visiting the Park.
8. Home of origin affected the tourists' choices of mode of transportation used, the frequency of visits, budgets for each trip, and other behaviors.
9. Management activities and providing different access to natural resources affected tourist behavior.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	6
กรอบแนวความคิด.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามคำศัพท์.....	8
2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	10
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว.....	18
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรการท่องเที่ยว.....	23
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว.....	28
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคมนาคม.....	36
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์.....	48
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ.....	51
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเอราวัณ.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย..... 76
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4	ผลการวิจัย..... 83
ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว.....	83
จุดประสงค์หลักและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว.....	88
พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว.....	93
การทดสอบสมมติฐาน.....	102
5	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล..... 221
สรุปผลการวิจัย.....	222
อภิปรายผล.....	245
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	250
บรรณานุกรม.....	251
ภาคผนวก.....	255
ประวัติผู้วิจัย.....	265

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ.....	4
2 แสดงการจัดกลุ่มประเภทของนักท่องเที่ยวตามแนวคิดของ Phillip Pearce.....	27
3 แสดงจำนวนที่พักและบริการของอุทยานแห่งชาติเอราวัณ.....	67
4 แสดงที่พัก-บริการที่เปิดให้บริการจองผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต.....	68
5 แสดงเพศของนักท่องเที่ยว.....	84
6 แสดงช่วงอายุของนักท่องเที่ยว.....	84
7 แสดงสถานภาพของนักท่องเที่ยว.....	85
8 แสดงระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว.....	85
9. แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยว.....	86
10 แสดงรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว.....	86
11 แสดงภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว.....	87
12 แสดงจุดประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	88
13 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการคมนาคม.....	89
14. แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	89
15 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	90
16 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการบริการ.....	91
17 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการบริหารจัดการ.....	92
18 แสดงพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	93
19 แสดงบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	94
20 แสดงจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยว.....	94
21 แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	95
22 แสดงค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	95
23 แสดงช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	96
24 แสดงแหล่งข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยว.....	96
25 แสดงพฤติกรรมก่อนการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	97
26 แสดงพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	98

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 แสดงพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	99
28 แสดงความต้องการในการปรับปรุงอุทยานฯ เอราวัลณ์ในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยว..	100
29 แสดงความประทับใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	101
30 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับเพศ.....	102
31 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับเพศ.....	103
32 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับเพศ.....	104
33 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับเพศ.....	105
34 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับเพศ.....	106
35 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับอายุ.....	107
36 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับอายุ.....	108
37 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับอายุ.....	109
38 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับอายุ.....	111
39 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับอายุ.....	113
40 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับการศึกษา.....	115
41 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับการศึกษา.....	117
42 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับการศึกษา.....	118
43 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับการศึกษา.....	119
44 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับการศึกษา.....	121
45 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับอาชีพ.....	122
46 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับอาชีพ.....	124
47 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับอาชีพ.....	126
48 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับอาชีพ.....	128
49 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับอาชีพ.....	130
50 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับอาชีพ.....	131
51 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับอาชีพ.....	132
52 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับอาชีพ.....	133

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
53 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับอาชีพ.....	135
54 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับอาชีพ.....	137
55 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับสถานภาพ.....	139
56 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับสถานภาพ.....	141
57 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับสถานภาพ.....	142
58 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับสถานภาพ.....	143
59 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับสถานภาพ.....	145
60 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับภูมิลำเนา.....	146
61 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับภูมิลำเนา.....	147
62 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับภูมิลำเนา.....	148
63 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับภูมิลำเนา.....	149
64 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับภูมิลำเนา.....	151
65 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	152
66 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	152
67 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณกับเพศ.....	153
68 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	153
69 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	154
70 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	154
71 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	155
72 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	156
73 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ.....	157
74 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	157
75 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	158
76 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณกับอายุ.....	158
77 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	159
78 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	159

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
79 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	160
80 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	160
81 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	161
82 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ.....	164
83 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมเกี่ยวกับอายุ.....	165
84 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา.....	165
85 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา.....	166
86 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯ เอรಾವัดน์กับการศึกษา..	166
87 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา.....	167
88 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา.....	168
89 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว กับการศึกษา.....	169
90 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับการศึกษา.....	170
91 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวกับการศึกษา.....	171
92 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับการศึกษา.....	172
93 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับการศึกษา.....	173
94 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	173
95 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	174
96 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอรಾವัดน์ กับอาชีพ.....	174
97 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	175
98 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	176
99 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ....	176
100 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	177
101 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	178
102 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	179

บัญชีตาราง (ต่อ)

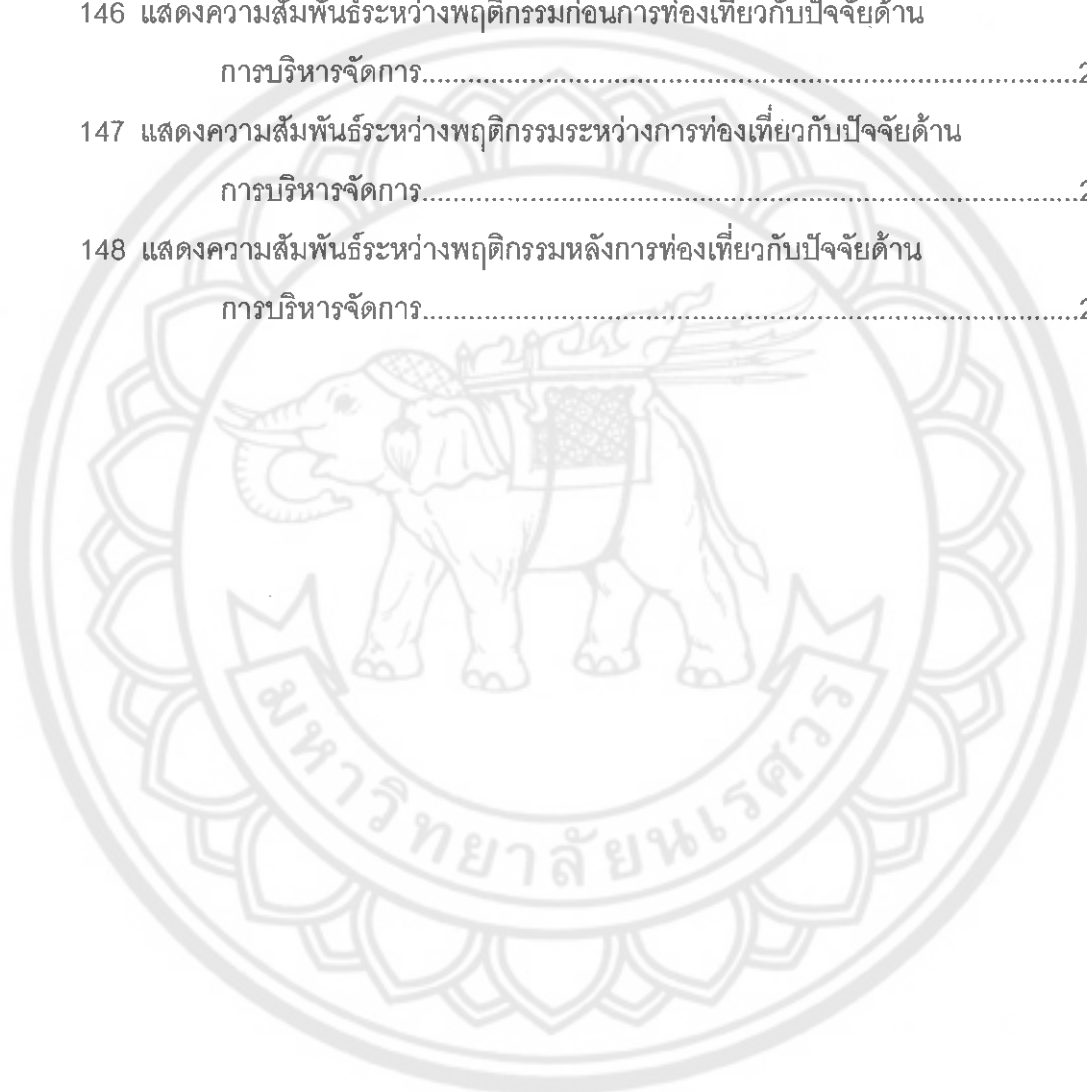
ตาราง	หน้า
103 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับอาชีพ.....	180
104 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	180
105 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	181
106 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ กับอาชีพ.....	181
107 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	182
108 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	183
109 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	184
110 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	185
111 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	186
112 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ.....	187
113 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับอาชีพ.....	188
114 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	189
115 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	189
116 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯเอราวัณกับสถานภาพ.....	190
117 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	190
118 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	191
119 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว กับสถานภาพ.....	191
120 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	192
121 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	193
122 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ.....	194
123 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับสถานภาพ.....	195
124 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	195
125 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	196
126 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯเอราวัณกับภูมิลำเนา.....	197

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
127 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	198
128 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	198
129 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว กับภูมิลำเนา.....	199
130 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	200
131 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	201
132 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา.....	202
133 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับภูมิลำเนา.....	203
134 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม.....	204
135 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการคมนาคม.....	205
136 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม.....	206
137 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัย ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	207
138 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากร การท่องเที่ยว.....	208
139 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากร การท่องเที่ยว.....	209
140 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว.....	210
141 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว.....	211
142 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว.....	212
143 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ....	213
144 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ.....	214

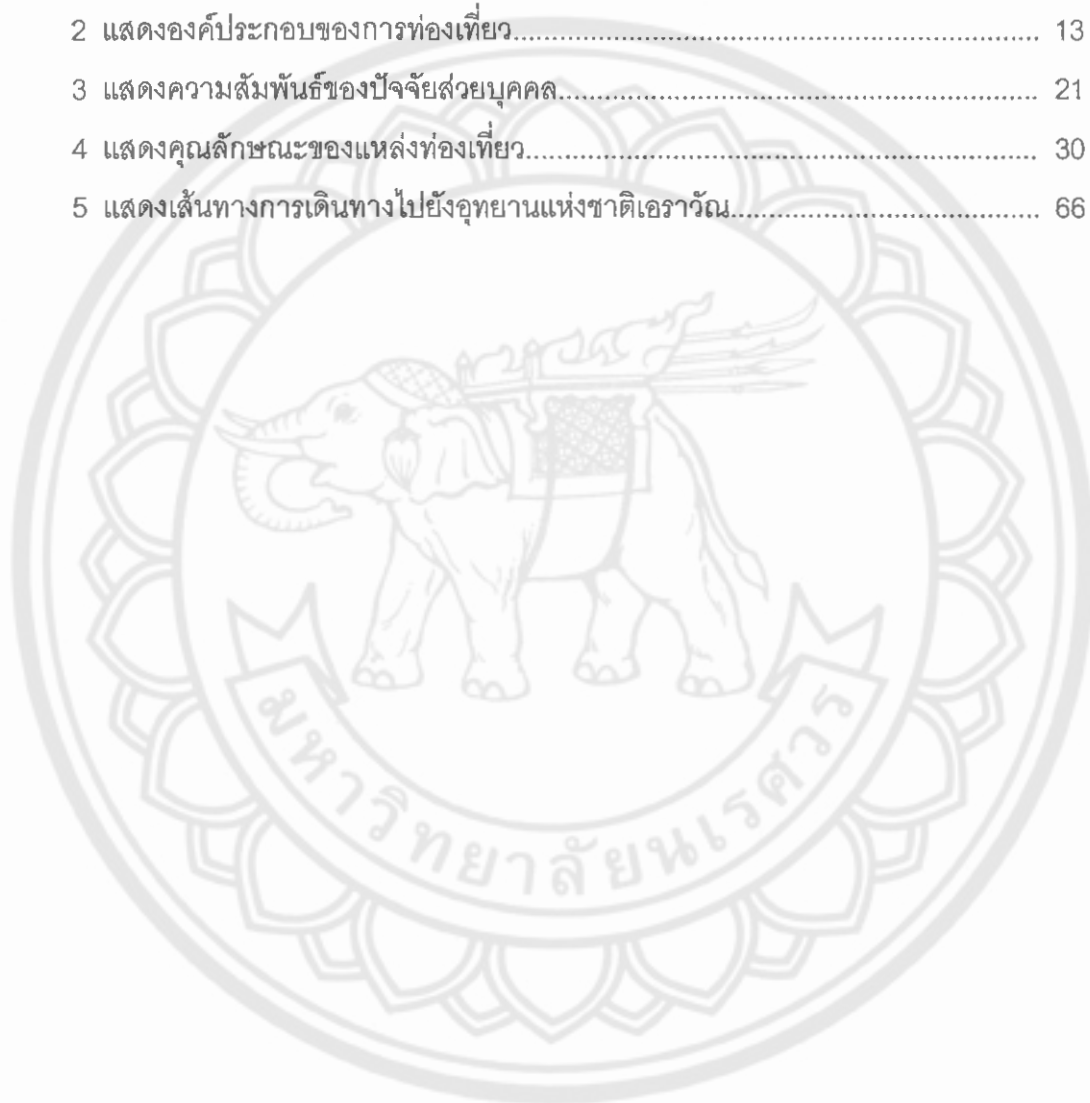
บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
145 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการทอเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ.....	215
146 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการทอเกี่ยวกับปัจจัยด้าน การบริหารจัดการ.....	216
147 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการทอเกี่ยวกับปัจจัยด้าน การบริหารจัดการ.....	217
148 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการทอเกี่ยวกับปัจจัยด้าน การบริหารจัดการ.....	219

บัญชีภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวความคิดทางการวิจัย.....	7
2 แสดงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว.....	13
3 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล.....	21
4 แสดงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว.....	30
5 แสดงเส้นทางการเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติเอราวัณ.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้อย่างมากมาย อีกทั้งยังมีบทบาทต่อสังคมไม่ว่าจะเป็นการสร้างงานให้กับคนในประเทศที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้มีรายได้ ซึ่งถือเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องไปยังธุรกิจอื่น ๆ อีกหลายประเภท อาทิ ธุรกิจโรงแรม สปา สถานบันเทิง ร้านค้า ร้านอาหารและธุรกิจการบิน ทำให้ธุรกิจต่างๆ เหล่านี้มีการขยายตัวตามไปด้วย

จากการปักธงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของรัฐบาลไทยให้การท่องเที่ยวเป็นวาระชาติ (เบญจวรรณ วงศ์คำ, 2549, เว็บไซต์) ภายใน 5 ปี คือ นับจากปลายปี 2546 ถึงปี 2551 ตั้งเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวไว้ที่ 30 ล้านคน และก่อนจะถึงสิ้นปี 2547 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) วางแผนด้านการท่องเที่ยวของปี 2548 ซึ่งถือเป็นปีเริ่มต้นยุทธศาสตร์การการท่องเที่ยว 4 ปี คือ ระหว่างปี 2548-2551 ชูภาพลักษณ์ประเทศไทยเป็น "ดินแดนแห่งความรื่นรมย์" ขึ้น กำหนดเป้าหมายตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติไว้ 20 ล้านคน ทำรายได้ 7 แสนล้านบาท ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงถึง 1 ล้านล้านบาท นอกจากนี้ยังเน้นเจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการใช้จ่ายสูง ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวไฮเอนด์ กลุ่มประชุม กอล์ฟ สุขภาพ ดำน้ำ ล่องสเคย์ ฮันนีมูน เป็นหลัก และคาดการณ์ว่า เมื่อเข้าสู่ไตรมาสสุดท้ายของปีจะมีนักท่องเที่ยวไม่เกิน 13.83 ล้านคน แต่ก็ต่ำกว่าเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้มาก ดังนั้นจึงได้มีการปรับแผนการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันอย่างมากมายในช่วงท้ายปีเพื่อหวังเป็นโอกาสสุดท้ายที่จะฟื้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นวาระชาติของรัฐบาล และไม่รู้ว่าจะเป็นจริงได้อย่างไรในช่วงระยะเวลา 1-2 เดือนที่เหลือในปีนี้

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญการท่องเที่ยว เพราะถือว่าการกระตุ้นเศรษฐกิจและช่วยพัฒนาประเทศชาติได้ รัฐบาลไทยจึงร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศให้หันมาเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น โดยภาครัฐและเอกชนดำเนินการจัดโครงการ

ต่าง ๆ ขึ้น เช่น โครงการท่องเที่ยวไทยไปได้ทุกเดือน โครงการเที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา โครงการวันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา เป็นต้น เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชาวไทยหรือชาวต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการจ้างงานให้กับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ทั่วท้องถิ่น เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับท้องถิ่นและประเทศ โดยเฉพาะยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ทำให้ค่าครองชีพของคนไทยในปัจจุบันสูงขึ้น ดังนั้นคนไทยจึงสมควรที่จะหันมาใช้สินค้าไทยและท่องเที่ยวในเมืองไทย เพื่อไม่ให้เงินตรารั่วไหลไปสู่ต่างประเทศ

การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ นอกจากจะได้รับความสุขเพลิดเพลินได้รับความรับและประสบการณ์ใหม่ ๆ และได้รับความภาคภูมิใจในแผ่นดินไทยที่งดงามและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติแล้ว ยังเป็นการร่วมมือช่วยรักษาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นด้วย ไม่ต้องนำเงินตราออกนอกประเทศและช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับบ้านเมืองไทยของเรากว้างขวางขึ้นสมกับที่เกิดเป็นคนไทย และการท่องเที่ยวยังนำการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นให้มีความสะอาดความปลอดภัยเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นการท่องเที่ยวยังเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ เพราะในสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปนั้น จะมีการสร้างปัจจัยต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โรงแรมที่พักต่างๆ เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกและสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้จะช่วยขจัดปัญหาหรือภัยที่อาจจะแทรกซึมหรือบ่อนทำลายต่างๆ ได้อย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นได้อย่างมากมายอีกด้วย ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศของตนให้มากที่สุด และส่งเสริมให้คนไทยหันมาสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากกว่าที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่หลายๆ จังหวัดของไทยมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดของตนให้มีความสวยงาม เพื่อเป็นจุดดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งการสร้างรายได้ สร้างงาน สร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในจังหวัดของตน

ในประเทศไทยก็มีหลายจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยว มีเอกลักษณ์และความสวยงามแตกต่างกันไป เช่น อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ที่จังหวัดเชียงใหม่ น้ำตกทีลอซูที่จังหวัดตาก อุทยานแห่งชาติน้ำหนาวที่จังหวัดเพชรบูรณ์ วัดพระแก้วที่กรุงเทพฯ หาดป่าตองที่จังหวัดภูเก็ต ฯลฯ และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอีกมากมายที่ยังไม่ได้กล่าวถึง ซึ่งแต่ละที่นั้นก็จะมีจุดเด่นเฉพาะตัวในการดึงดูดนักท่องเที่ยวแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภูมิประเทศในแต่ละภูมิภาค

กาญจนบุรีก็เป็นหนึ่งในหลายๆ จังหวัด ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว เป็นแหล่งก่อเกิดอารยธรรม สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี เป็นสถานที่ตั้งของสะพานข้ามแม่น้ำแควซึ่งเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มากมาย เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีทั้งป่าโปร่งและป่าดงดิบ จึงเป็นแหล่งก่อเกิดสถานที่ท่องเที่ยวและทัศนียภาพที่สวยงาม ผู้คนจำนวนมากนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เช่น ปราสาทเมืองสิงห์ ทางรถไฟสายมรณะ สะพานข้ามแม่น้ำแคว โดยเฉพาะอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ที่มีทั้งความสมบูรณ์ของธรรมชาติและความสวยงามของทัศนียภาพ ดังที่ธเนศ งามสม (2549, หน้า 74) ได้เขียนถึงความสวยงามและนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณไว้ในอนุสาร อสร. เมื่อครั้งจะไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติเอราวัณไว้ว่า

“... เจ้าถิ่นบางคนบอกผมว่า หากอยากมองเห็น “เศียรช้างเอราวัณ” ได้เต็มตาให้ถอยห่างจากน้ำตกไปอีกฝั่งแม่น้ำแควใหญ่ จากตรงนั้นจะเห็นธารธารน้ำทิ้งลงมาเป็นสามสายมองเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นรูปช้างเอราวัณสามเศียร รวากับว่าเศียรทั้งสามกำลังทอดตามองความเป็นไปในธารน้ำตกเบื้องล่าง น้ำตกเอราวัณนั้นจัดเป็นน้ำตกภูเขาหินปูน มีทั้งหมด 7 ชั้น ผมเคยมาเยือนครั้งแรกเมื่อ 10 ปีก่อน ช่วงนักเรียนมัธยมปลาย ถัดมาอีกราว 3 ปี เมื่อต้องมาถ่ายภาพส่งวิชาการถ่ายภาพสไลด์ ผมนึกถึงน้ำตกเอราวัณเป็นจุดหมายแรก แม้จะผ่านมาหลายปีแต่ความรู้สึกดีๆ ยังชัดเจน ชั้นน้ำตก ธารน้ำ ต้นไม้ ดูไม่เปลี่ยนแปลง และระหว่างที่ผมพักอยู่ในอุทยานฯ มีกลุ่มนักท่องเที่ยวทยอยขึ้นมาเล่นน้ำกันอยู่เรื่อยๆ ทั้งวัยรุ่นคนไทยและชาวต่างชาติที่มากขึ้นเป็นกลุ่มทัวร์ บางคนพอใจที่จะนั่งดูสายน้ำสีครามนั้นห่างๆ ขณะที่บางคนใจลงไปเล่นน้ำอย่างสนุกสนานด้วยความพึงพอใจ ...”

จากความสวยงามทางธรรมชาตินี้เองทำให้อุทยานแห่งชาติเอราวัณจึงมีผู้คนมากเดินทางมาเยี่ยมชมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ในปี 2548 ดังจะเห็นได้จากตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณปี พ.ศ. 2548

เดือน	เอราวัณ	ผาแต้ม	แก่งกระเจาน	ห้วยน้ำดัง	ภูกระดึง
มกราคม	38,398	25,099	25,692	26,227	13,249
กุมภาพันธ์	28,976	17,742	11,131	9,256	3,244
มีนาคม	24,732	18,846	8,059	5,933	1,065
เมษายน	47,783	31,954	19,112	44,313	1,935
พฤษภาคม	36,830	13,287	15,531	6,455	624
มิถุนายน	16,844	5,480	9,016	4,560	293
กรกฎาคม	29,218	14,683	8,571	2,315	702
สิงหาคม	22,874	12,150	7,447	2,420	452
กันยายน	16,683	13,224	5,599	14,827	350
ตุลาคม	59,305	28,731	15,395	10,112	12,864
พฤศจิกายน	28,573	16,987	12,045	42,216	8,487
ธันวาคม	39,602	28,691	19,222	26,227	36,709
รวม	389,818	226,874	156,820	173,152	79,974

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ว่ามีลักษณะและรูปแบบในการเดินทางและมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมต่างๆ ของทางอุทยานฯ
3. ศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวในครั้งต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ภูมิภาค จะมียปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ภูมิภาค จะมียพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ โดยมีการกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่และด้านประชากรไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ โดยมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 สถานภาพ

1.1.4 การศึกษา

1.1.5 อาชีพ

1.1.6 รายได้

1.1.7 ภูมิลำเนา

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่

1.2.1 ด้านการคมนาคม

1.2.2 ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว

1.2.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.2.4 ด้านการบริการ

1.2.5 ด้านการบริหารจัดการ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) แบ่งได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่

2.1.1 ด้านการคมนาคม

2.1.2 ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว

2.1.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.1.4 ด้านการบริการ

2.1.5 ด้านการบริหารจัดการ

2.2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

กรอบแนวความคิด

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดทางการวิจัย โดยแบ่งตามตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไว้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวความคิดทางการวิจัย

จากกรอบแนวความคิดข้างต้น อธิบายได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อปัจจัยในการเดินทางและพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย อันเป็นเหตุให้เกิดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
2. ได้ทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
3. สามารถนำผลจากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น
4. สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทาง และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในโอกาสต่อไป

นิยามคำศัพท์

1. การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่น ซึ่งมีใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้นและเป็นการเยือนชั่วคราว โดยเป็นการเดินทางไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ ไม่ใช่เพื่อทำสงคราม และไม่ได้อำนาจประสงค์เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อความเบิกบาน บันเทิงเจริญมย์ เพื่อเล่นกีฬาต่างๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาค้นคว้า และเพื่อติดต่อธุรกิจ
2. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจหรือด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มิใช่การไป

ประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว

3. นักทัศนอาจร (Excursionists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พักนักรถของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลาสั้นๆ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) และเดินทางไปโดยสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มีใ้การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้ที่โดยสารเรือสำราญทางทะเลที่ค้างพักแรมในเรือสำราญจะถูกนับว่าเป็นนักทัศนอาจร

4. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมใดๆ ที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรไทย มีค่าตอบแทนและหมายความรวมถึง ธุรกิจนำเที่ยว สถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจสำหรับนักท่องเที่ยว และการดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง การออกร้าน การเผยแพร่หรือดำเนินการอื่นใดโดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยว

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมความต้องการและความสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นสิ่งชักนำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ดังกล่าว หรือเวลาที่นักท่องเที่ยวสามารถที่จะเดินทางเพื่อการพักผ่อนหรือทำกิจกรรมต่างๆ

6. พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นภายในบุคคล เช่น ความรู้ ความรู้สึก ความเชื่อ การจงใจ ฯลฯ รวมทั้งการกระทำและการปฏิบัติ เช่น การเดิน การบริโภค ฯลฯ เป็นกิริยาอาการแสดงออกทุกรูปแบบของสิ่งมีชีวิตเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการแสดงออกที่เห็นได้จากภายนอก โดยรูปแบบของพฤติกรรมต่างๆ นั้นเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และอายุที่มากขึ้น แต่ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้

7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ตลอดจนวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เป็นฐานในการประกอบกิจกรรมและการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมในแหล่งท่องเที่ยวน้อยที่สุด โดยมีการกระจายรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาอธิบายและกำหนดแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว
3. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว
4. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว
5. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคมนาคม
6. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
7. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ
8. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2533. หน้า 19) คำว่า การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเรียงมัยดังที่ส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นภาพใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าธุรกิจการท่องเที่ยวในทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่

ที่สุดในโลกหากเทียบกับธุรกิจอื่นๆ โดยความหมายตามหลักการแล้วอาจจะกำหนดได้โดยเงื่อนไข 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1.1 เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary)

1.2 เดินทางด้วยความสมัครใจ (Voluntary)

1.3 เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2546) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวในคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยว่าเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้น เมื่อมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยมีวัตถุประสงค์ต่างกันดังนี้

1. ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างกันไป ด้านการเมือง ด้านสมาคมและบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของธรรมชาติ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การได้รับรู้เรื่องราวที่ต่างไปจากที่ตนเคยรับรู้

2. การพักผ่อนหย่อนใจเพื่อการคลายเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะกับงานดนตรีหรือความบันเทิงอย่างอื่น ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการท่องเที่ยวตามสวนสนุก ไนต์คลับ สวนสัตว์ การจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย

3. ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ได้แก่ การจาริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การประชุมรวมกลุ่ม รวมทั้งกิจกรรมทางศาสนา

4. อาชีพและธุรกิจ ได้แก่ การเดินทางเพื่อการสำรวจค้นคว้า การประชุม สัมมนา การดูงาน การศึกษา เปรียบเสมือนการทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้

5. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวอื่นๆ ได้แก่ การเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง วัตถุประสงค์นี้มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุด วันเทศกาลต่างๆ และเป็นการพบปะเพื่อรวมกลุ่ม หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ในพจนานุกรม Webster's Third New International Dictionary อ้างใน ม.ล. ดุ้ย ชุมสาย (2517. หน้า 4) ให้ความหมายของคำว่า Tourism ไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยว

2. การเดินทางเพื่อความสำราญ

3. การบริหารงานธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

กวี วรกวิน, พิพัฒน์ นวลอนันต์ และ พิเศษ เสนาวงษ์ (2546. หน้า 9) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การท่องเที่ยว หมายถึง ปรากฏการณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมในเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อจุดประสงค์ต่างๆ กัน ที่ไม่ใช่เพื่อการย้ายถิ่นฐานแบบถาวร โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อความบันเทิงหรือความสนุกสนานหรือความสำราญใจ และการพักผ่อนหย่อนใจ จากภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม รวมทั้งจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในสถานที่ที่เที่ยวนั้นๆ ด้วย เช่น การชมวิวกจากภูเขาสูง การชมดลตรีชมงานศิลปะ การอาบแดดเล่นน้ำทะเล การเล่นของเล่นในสวนสนุก เป็นต้น
2. เพื่อการศึกษาทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม เช่น การเดินป่าเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับพืชพรรณและสัตว์ป่า การศึกษาโบราณสถานและโบราณวัตถุ การศึกษาดูงานในต่างประเทศ เป็นต้น
3. เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อการเล่นกีฬา เพื่อนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง เป็นต้น

2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

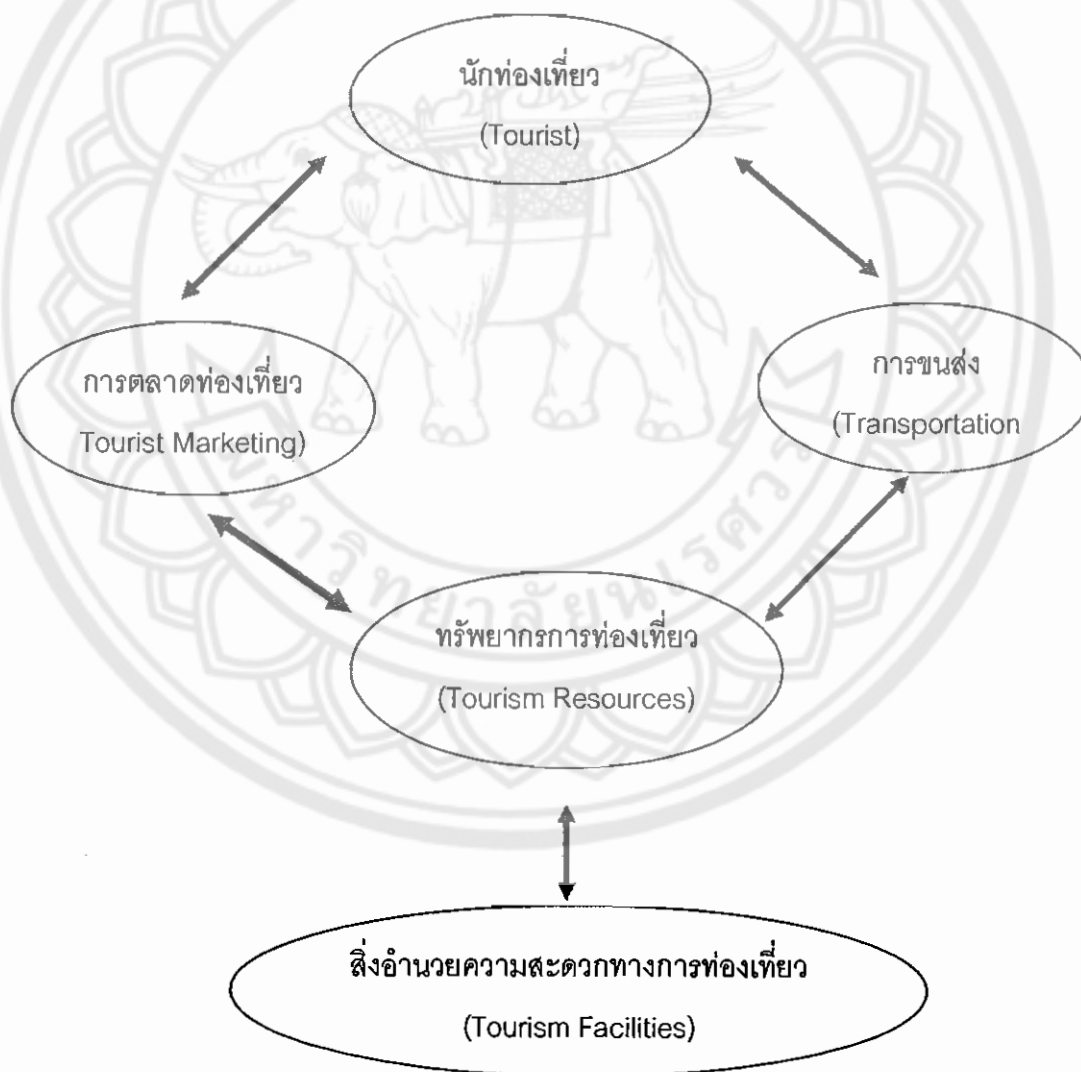
ฐิติ์ ฐูชาติ (2542, หน้า 8) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ

1. การขนส่ง (Transportation) การขนส่งทำให้คนสามารถเดินทางจากที่พักไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และรวดเร็ว ถ้าปราศจากการขนส่ง การท่องเที่ยวไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว การขนส่งประกอบด้วย การขนส่งทางบก การขนส่งทางน้ำ และการขนส่งทางอากาศ
2. ที่พัก (Accommodation) จำเป็นต้องมีที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ที่พักอาจจัดได้หลายประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท (Resorts) เรือนแรม (Guest House) ฯลฯ การจัดที่พักอาจแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบการ รสนิยมของผู้บริโภค และสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
3. สิ่งดึงดูดใจ กิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการต่างๆ (Attractions , Activities and Ancillary Services) นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และความสนุกสนานในการเดินทางท่องเที่ยว การตัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าวแล้วจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ความประทับใจ

อาจเกิดขึ้นได้จาก สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นในลักษณะพิธีกรรม การจัดงานรื่นเริง ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง การก่อเจดีย์ทราย การฟ้อนรำ เป็นต้น

4. การขาย (sales) การขายทำให้เกิดการกระจายผลผลิตด้านการท่องเที่ยว จากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค หรือนักท่องเที่ยว หน่วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขาย เช่น ผู้ขายส่งบริการด้านการท่องเที่ยว (Tour Operator) ตัวแทนจัดการเดินทาง (Retain Travel Agents) ซึ่งเป็นพ่อค้าปลีกในการขายบริการด้านการท่องเที่ยว ตัวแทนจำหน่ายเฉพาะทาง (Specially Chandlers) เช่น ตัวแทนจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน หรือ รถไฟ เป็นต้น

โกมุทพันธุ์ ผลสิทธิ์ (2542. หน้า 14) องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันเป็นวงจร ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว แยกได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว ถ้าไม่มีนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Visitor) หมายถึง บุคคลที่มีได้ พำนักถาวรในราชอาณาจักรไทย

1.2 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยแต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ต้องไม่เกิน 60 วัน

1.3 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน (International Excursionist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยแต่ครั้งโดยมิได้ค้างคืน

1.4 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Visitor) หมายถึง บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งอีกในจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีที่ดินที่อยู่ประจำของเขา

1.5 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ไปพักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

1.6 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน (Domestic Excursionist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่มีได้พักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

2. ตลาดการท่องเที่ยว หมายถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 การกำหนดความต้องการของสินค้าและบริการ

2.2 การกำหนดขั้นตอน เพื่อสนองตอบความต้องการนั้นๆ

2.3 การกำหนดราคาตามอัตราการแข่งขันของตลาด และกำไรที่ต้องการจะได้

2.4 การคัดเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไปสู่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

2.5 การขายการท่องเที่ยว

3. การขนส่ง เมื่อนักท่องเที่ยวตัดสินใจจะเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วการขนส่ง หรือวิธีการเดินทางจะเข้ามามีบทบาทสำคัญ ซึ่งเราสามารถแบ่งประเภทของการขนส่งออกได้ 4 ประเภท คือ

3.1 การขนส่งทางรถยนต์

3.2 การขนส่งทางรถไฟ

3.3 การขนส่งทางเรือ

3.4 การขนส่งอากาศ

4. ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นสินค้าของการท่องเที่ยว และเป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางของนักท่องเที่ยว ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวคือสิ่งดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภท คือ

4.1 ประเภทธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก แม่น้ำ ทะเล อ่าว อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

4.2 ประเภทโบราณสถาน และโบราณวัตถุ เช่น พระราชวัง ศาสนาสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ แหล่งอารยธรรมต่างๆ เป็นต้น

4.3 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมของชุมชนต่างๆ เช่น หมู่บ้านชาวเขา การแสดงพื้นบ้าน และงานเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

5. สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ได้แก่ การบริการการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น การอำนวยความสะดวกในการเข้า-ออกเมือง เช่น การตรวจหนังสือเดินทาง การขอวีซ่า สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทสาธารณูปโภค เช่น การไฟฟ้า การประปา การสาธารณสุข การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร เป็นต้น

3. ประเภทของการท่องเที่ยว

ศิริ สยามสุโพธิ์ (2543, หน้า 64-66) ได้กล่าวว่า ประเภทของการท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ กล่าวคือ ในแง่ของสังคมวิทยาจะช่วยให้ผู้ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงมิติความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ปรากฏในแต่ละสังคมแตกต่างกัน จนทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน ซึ่งประเภทของการท่องเที่ยวนี้ หมายถึง ประสบการณ์ในการท่องเที่ยวที่จำแนกที่หมายปลายทางของการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว สามารถจำแนกประเภทออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism) การท่องเที่ยวประเภทนี้ประสงค์ที่จะสังเกตการแสดงออกทางวัฒนธรรม และแบบแผนในการใช้ชีวิตของประชากรต่างเผ่าพันธุ์

ซึ่งจะรวมไปถึงการย้ายบ้านเกิดเมืองนอน การเข้าร่วมพิธีกรรมรำฟ้อน และการเข้าร่วมศาสนาต่างๆ

2. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Tourist) การท่องเที่ยวประเภทนี้คล้ายกับการท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ กล่าวคือ เป็นการจูงใจนักท่องเที่ยวจากแดนไกลให้เข้ามาท่องเที่ยว แต่ข้อนี้จะเน้นสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่จะเน้นชาติพันธุ์มนุษย์ ซึ่งจะรวมการถ่ายภาพ การเดินทางไกล การปีนเขา การล่องเรือเล็ก และการตั้งแคมป์ เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัส ธรรมชาติและการเข้าร่วมใช้วิถีชีวิตเก่าๆ ที่กำลังจะสูญหายไป ในบางท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงประวัติความเป็นมาที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของตน เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรม และงานเทศกาล เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุเก่าๆ อาจเป็นการไปชมอนุสาวรีย์ โบสถ์วิหาร หรือการแสดงแสงเสียงเหตุการณ์ต่างๆ ในอดีต

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) มีลักษณะเด่น คือ การประชุมหรือ การพบปะกัน หรือสัมมนา จะมีการท่องเที่ยวได้หลายประเภท บางแห่งเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม แล้วแต่ความต้องการของนักท่องเที่ยว

6. การท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Tourism) เป็นการเข้าชมหรือร่วมในการแข่งขันกีฬา การอาบแดด และการสมาคมกับสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายจิตใจ

7. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงาน เพื่อเป็นสวัสดิการของหน่วยงานและบริษัทห้างร้านต่างๆ เพื่อการดูงาน ประชุม ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและเพื่อนันทนาการ โดยหน่วยงานและบริษัทห้างร้านจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ทั้งหมด

4. บทบาทและความสำคัญของการท่องเที่ยว

หน่วยนักศึกษานิเทศก์ (2533. หน้า 20) ได้กล่าวถึงบทบาทของการท่องเที่ยวไว้ว่า การผลิตสินค้าบริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อก็ต้องมีการลงทุนผลประโยชน์ก็จำกัดอยู่ในประเทศ และจะช่วยให้เกิดงานและอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางสังคม การท่องเที่ยวยังเป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียด พร้อมทั้งกับการได้รับความเข้าใจใน

วัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไปอีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปบทบาทความสำคัญของการท่องเที่ยวได้ 2 ประการ ดังนี้

4.1 บทบาทการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพให้สมดุลกับการชำระหนี้ของประเทศ นอกจากนี้ ตามทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์ เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นหนึ่งครั้ง ในระบบเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดการใช้จ่ายต่อกันไปอีกหลายรอบ เพราะเมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นหนึ่งครั้งจะก่อให้เกิดรายได้แก่บางคน บางกลุ่ม หรือกิจกรรมบางประเภท บุคคลหรือกิจกรรมที่ได้รับรายได้นี้ก็จะมีรายจ่ายส่วนหนึ่งใช้จ่ายต่อไป และก่อให้เกิดรายได้แก่บุคคลอื่นหรือกิจกรรมอื่น และมีการใช้จ่ายต่อกันไปเรื่อยๆ เมื่อรวมการใช้จ่ายในรอบต่างๆ เข้าด้วยกันจะพบว่าเมื่อมีการใช้จ่ายหนึ่งครั้งจะก่อให้เกิดรายได้ที่มีมูลค่าสูงกว่าการใช้จ่ายในครั้งแรกหลายเท่า ซึ่งจะก่อให้เกิดการว่าจ้างแรงงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงแล้ว ยังมีผลให้เกิดการจ้างงานในทางอ้อมอีกด้วย นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้เกิดการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้อย่างกว้างขวาง เช่น เปลือกหอย หินสวยๆ ตามชายหาด ไม้ไผ่ ฯลฯ ที่ผู้อยู่ในท้องถิ่นได้เก็บมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

4.2 บทบาทของการท่องเที่ยวต่อสังคม ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแล้วว่า รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะกระจายไปสู่หลายอาชีพและหลายท้องที่ โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ มีการลงทุนหรือขายกิจการอันเป็นผลให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ใช้ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองมากขึ้น เกิดความต้องการด้านสินค้าที่ระลึก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหัตถกรรมในครอบครัว เป็นการเพิ่มรายได้ภายในท้องถิ่นของตน จะช่วยลดอัตราการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันศิลปกรรมท้องถิ่นก็จะได้รับการฟื้นฟูไปพร้อมกับการส่งเสริมด้วยช่างฝีมืออันเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อผลิตของที่ระลึกขายให้กับนักท่องเที่ยว เมื่อการท่องเที่ยวเป็นสื่อในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เจ้าของท้องถิ่นก็จะตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของตนในแง่ของการเป็นทรัพยากรท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกแก่อนุชนรุ่นหลัง

การที่คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศได้พบเห็นความงดงามของธรรมชาติ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ ได้ชื่นชมกับหัตถกรรมที่ทรงคุณค่าและงานฝีมือที่ละเอียดอ่อน ย่อมก่อให้เกิดความภูมิใจ ความรักและความหวงแหนในทรัพยากรและสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติได้ดียิ่งกว่าคำขวัญหรือสิ่งปลูกใจใดๆ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว

1. ความหมายของการจูงใจ

ปริญ ลักษิตานนท์ (2544) กล่าวว่า การจูงใจ (Motivation) หมายถึง แรงเสริมที่ทำให้กิจกรรมต่างๆ สำเร็จตามจุดประสงค์

สุรสา ชัยสุรัตน์ (2537. หน้า 89) ได้อธิบายถึงการจูงใจไว้ว่า การจูงใจ (Motivation) หรือสิ่งจูงใจ (Motives) หมายถึง พลังสิ่งกระตุ้น (Drive) ภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลนั้นปฏิบัติ พลังกระตุ้นประกอบด้วย พลังความเครียดซึ่งเกิดจากความต้องการที่ไม่ได้ตอบสนอง ความต้องการของบุคคลทั้งที่รู้สึกตัว และจิตใต้สำนึกพยายามลดความตึงเครียด โดยให้พฤติกรรมที่คาดว่าจะสนองตอบความต้องการของเขา

ธงชัย สินดิวงษ์ (2537. หน้า 82) ให้ความหมายไว้ว่า สิ่งจูงใจ (Motives) คือ สิ่งที่แสดงออกเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายชนิดต่าง ๆ ก็คือ ความต้องการที่ได้เลือกเฟ้นไว้แล้วนั่นเอง และสิ่งจูงใจเหล่านี้จะฝังแน่นอยู่ตลอดเวลา และจะต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากอิทธิพลภายนอก สิ่งจูงใจนี้จะเป็นส่วนประกอบทางจิตวิทยาที่สำคัญยิ่งของตัวคน และในเวลาเดียวกันก็จะได้รับการเสริมเข้าไปจากประสบการณ์ที่ได้รับตลอดชีวิตของเขา ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการสมควรที่จะได้ทราบถึงลักษณะและระเบียบของมัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับการทำงานทางด้านการตลาดให้เข้ากับสิ่งจูงใจดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมทั้งหลาย

ตุลา มหาพสุธานนท์ (2547. หน้า 240) ได้กล่าวถึงการจูงใจไว้ดังนี้ การจูงใจ คือ พลังหรือแรงผลักดันทั้งภายในและภายนอกในตัวบุคคลหรืออินทรีย์ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในแนวทางที่สนองตอบความต้องการของตน นั่นคือความสัมพันธ์ระหว่าง ความต้องการ (Needs) แรงขับ (Drive) และรางวัลอันเป็นที่ล่อใจ (Incentives) รวมทั้งเป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้บุคคลรักษาพฤติกรรมเหล่านั้นไว้ แต่ละบุคคลจะเลือกแสดงพฤติกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป พฤติกรรมที่เลือกแสดงนี้จะเป็นผลมาจากลักษณะของบุคคล บรรยากาศ และสภาพแวดล้อม

2. ทฤษฎีการจูงใจในการท่องเที่ยว

มีนักวิชาการหลายท่านที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้

2.1 ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ศุภลักษณ์ อัครางกูร (2547, หน้า 47) กล่าวว่า ทฤษฎีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่อ้างอิงมาเป็นเวลานานอย่างทฤษฎีทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ สามารถนำมาอธิบายแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของมนุษย์ได้อย่างมีความหมาย

อับราฮัม มาสโลว์ เสนอแนวความคิดในการอธิบายความต้องการของมนุษย์เป็นลำดับชั้น โดยเริ่มจาก

1. ความต้องการด้านกายภาพ
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย
3. ความต้องการด้านการยอมรับ
4. ความต้องการด้านความมีชื่อเสียง
5. ความต้องการด้านการรู้จักตนเอง (ว่าต้องการสิ่งใด)

มาสโลว์ เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการเป็นลำดับชั้นดังกล่าว หากความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองจนเพียงพอ มนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงขึ้น และสิ่งที่มาจูงใจมนุษย์ได้นั้น คือ สิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจนเพียงพอ

2.2 ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลนแลนด์ (Mc Clelland's learned need theory)

สุพรรณณี (ปกภาพจน์) จงวิมลสกุล (2542, หน้า 244) กล่าวว่า แมคเคลนแลนด์ เชื่อว่าความต้องการของคนมาจากการเรียนรู้ และได้การสำรวจความต้องการได้ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need of Achievement) บุคคลต้องการความสัมฤทธิ์ผล ต้องการประสบความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งคุณสมบัตินี้ต้องประสบความสำเร็จประกอบด้วย

- 1.1 มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
- 1.2 ตั้งเป้าไว้สูงกว่าปกติ และจำทำให้บรรลุเป้าหมาย
- 1.3 ชอบให้ผู้อื่นประเมิน

2. ความต้องการเป็นมิตรกับผู้อื่น (Need of Affiliation) เช่น ความต้องการทางด้านสังคม บุคคลที่ต้องการความรัก การยอมรับ ความเป็นมิตรจากผู้อื่น มีลักษณะดังนี้

2.1 มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าต่อการยอมรับ

2.2 มีแนวโน้มปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น

2.3 มีความใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Need of Power) เป็นความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น มีอำนาจเหนือผู้อื่น คนที่มีความต้องการอำนาจสูงมีลักษณะ ดังนี้

3.1 มีความปรารถนาที่จะมีอำนาจเหนือผู้อื่นโดยตรง

3.2 มีความปรารถนาที่จะมีกิจกรรมในการควบคุมเหนือผู้อื่น

3.3 มีความสนใจในการรักษาสัมพันธภาพแห่งความเป็นผู้นำผู้ตาม

3. ปัจจัยและสิ่งดึงดูดที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว

สถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545. หน้า 7) และฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542. หน้า 21) กล่าวไว้ในปัจจัยที่เหมือนกันว่า การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวมีหลายประการ ดังนี้

3.1 ปัจจัยผลักดัน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การมีรายได้ และเวลาว่างเพิ่มขึ้น ความแตกต่างของรูปแบบอาชีพ การพัฒนาด้านคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร ตลอดจนการแลกเปลี่ยนต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์

3.2 ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ ความพร้อมของอุปทานการท่องเที่ยว ราคาการท่องเที่ยว กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ความปลอดภัย ความสงบสุขของบ้านเมือง เป็นต้น

ศุภลักษณ์ อังครางกูร (2547. หน้า 59) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นเหมือนแรงผลักดันให้เกิดความต้องการท่องเที่ยว เปรียบเสมือนฝันที่แต่ละคนมี ในรูปแบบต่างๆ แต่ฝันจะเป็นจริงหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยกำหนดการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น

1.1 สุขภาพ เป็นสิ่งแรกที่จะบอกได้ว่าความต้องการท่องเที่ยวจะเป็นไปได้หรือไม่ ทั้งนี้การเดินทางท่องเที่ยว เกิดทั้งจากสุขภาพดีและสุขภาพไม่ดี เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน หรือการเดินทางไปในสถานที่ที่เหมาะสมต่อการฟื้นฟูสุขภาพ เป็นต้น

1.2 รายได้ เป็นตัวกำหนดว่า การท่องเที่ยวจะเป็นจริงได้หรือไม่ จนกระทั่งเป็นปัจจัยในการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยว

1.3 ทักษะและการรับรู้ เป็นปัจจัยที่อิทธิพลไม่เท่ากัน และมีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละบุคคล เช่น สายการบินใช้ความเข้าใจในเรื่องความกลัวการขึ้นเครื่องบิน จัดอบรมการเอาชนะความกลัวนั้น เป็นต้น

1.4 ประสบการณ์ สามารถปรับเปลี่ยนทั้งสถานการณ์ ความรู้ ทักษะ และการรับรู้ได้ ประสบการณ์การซื้อแบบมีส่วนร่วม อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการพยายามหาส่วนลดในครั้งต่อไป เป็นต้น

จากปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวว่า สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ได้ดังต่อไปนี้

ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล

2. ปัจจัยภายนอก โดยแนวโน้มของการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับการทำงาน ซึ่งเป็นการพักผ่อนเพื่อเติมกำลังในการกลับมาทำงานนั้น มีให้เห็นมากขึ้นเพราะภาระงานที่คาดหวังให้พนักงานทำได้มากกว่าเดิม มีรูปแบบเปลี่ยนไป

2.1 เศรษฐกิจ เป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับประเทศ และสร้างนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.2 สังคม ในที่นี้รวมถึงวัฒนธรรม เป็นปัจจัยกำหนดทางการท่องเที่ยวไม่ว่าจะชนชั้น หรือแบบแผนชีวิต ในสังคมเมือง การท่องเที่ยวเป็นเสมือนสิ่งจำเป็นในชีวิต เปลี่ยนจากทัศนคติเดิมที่เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย

วิชัย เทียนน้อย (2540. หน้า 3) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวที่ปรากฏขึ้นสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ความเครียดจากการทำงาน เพราะการทำงานต้องใช้ทั้งกำลังกาย และกำลังสมอง ร่างการจึงต้องได้รับการพักผ่อนตามควรแก่ฐานะ ซึ่งขึ้นอยู่กับระยะเวลาและศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล

2. รายได้ของประชากรดีขึ้น จึงทำให้มีเงินออม และเหลือพอที่จะนำไปใช้เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวได้

3. การคมนาคมสะดวก เป็นปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สำคัญมาก ถ้าหากขาดการคมนาคมที่ดีแล้ว กิจกรรมท่องเที่ยวที่จะต้องเดินทางในระยะไกล ทั้งต่างถิ่นและต่างแดน ก็จะกระทำด้วยความยากลำบาก

4. มีเวลาว่าง เพราะเมื่อคนมีเวลาว่างจากประกอบอาชีพ มักหาเวลาเพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ

5. จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ชุมชนเมืองมีสภาพแออัด สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สถานที่ท่องเที่ยวตามย่านเมืองมีข้อจำกัด ในขณะที่เดียวกันสถานที่ท่องเที่ยวตามชนบทมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนองตอบความต้องการด้านสถานที่ท่องเที่ยว และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชากรที่เพิ่มมากขึ้น

6. เหตุผลส่วนบุคคล เช่น ความอยากรู้อยากเห็น การที่ต้องเดินทางไปติดต่อธุรกิจ เดินทางไปเยี่ยมญาติ การเข้าร่วมประชุมสัมมนา เป็นต้น

H. Robinson (อ้างใน วินิจ วีรยางกูร, 2542. หน้า 21) กล่าวว่า มูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวมี 8 ประการ คือ

1. เพื่อฟื้นฟูสุขภาพร่างกาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตในโลกที่เต็มไปด้วยความฉุกฉุน และความเครียด
2. เพื่อสุขภาพอนามัย เพื่อสูดอากาศบริสุทธิ์ อากาศ แดด อากาศน้ำแร่ ตามสถานที่ต่างๆ
3. เพื่อไปร่วมการแข่งขันต่างๆ เช่น การไต่เขา เล่นสกี เล่นเรือใบ ฯลฯ
4. เพื่อไปร่วมหรือเยี่ยมชมที่แปลกใหม่ในต่างประเทศ เช่น ศิลปวัฒนธรรม การแสดง ดนตรี ฯลฯ
5. เพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ ความสนุกสนาน ความสดชื่น เพื่อการพักผ่อน
6. เพื่อเหตุผลส่วนตัว เช่น ไปเยี่ยมญาติ ไปพบเพื่อนใหม่ หรือหลบหนีจากคนคนที่ใกล้ชิดจำเจ
7. เพื่อศาสนา โดยเฉพาะการเดินทางไปมัสการศาสนสถาน เช่น การเดินทางไปมัสการเมกกะของชาวอิสลาม เป็นต้น
8. เพื่ออาชีพและการธุรกิจ เช่น การเดินทางไปทำธุรกิจ การไปร่วมการประชุม แสดงผลการวิจัย และการไปศึกษาหาความรู้

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

1. ความหมายของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว ไว้ในความหมายที่คล้ายคลึงกันดังนี้

ซูดา จิตพิทักษ์ (2525, หน้า 2) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาข้างนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่าที่เขายังถือเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่างๆ ทัศนคติหรือเจตคติที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น ความเชื่อ ธรรมเนียม และสภาพจิตใจ ปัจจัยต่างๆ นี่เป็นเหตุกำหนดพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) อ้างใน สุบัญญัติไชยชาญ (2543, หน้า 51) พฤติกรรม (Behavioral) หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดและความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

ปริญ ลักษิตานนท์ (2544) คำว่า "พฤติกรรม" มีความหมายกว้าง หมายถึง กิจกรรมหรืออาการการทำต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต ซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเดิน การพูด การหัวเราะ การรับประทานอาหาร การสัมผัส ฯลฯ เรียกว่า พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior)

หรือเป็นการกระทำที่บุคคลอื่นมองไม่เห็นด้วยสายตา เช่น การคิด การฝัน ฯลฯ ต้องสังเกตโดยใช้เครื่องมืออื่นๆ เข้าช่วย เช่น การใช้เครื่องจับเท็จ การใช้เครื่องมือวัดการหายใจเข้าออก พฤติกรรมประเภทนี้เรียกว่า พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior)

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543. หน้า 63) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวก่อนว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยังเป็นแง่ของสังคมวิทยา เพราะพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักท่องเที่ยวย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเกิดจากสาเหตุที่ต่างกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา เพศ รสนิยม วัย เชื้อชาติ ศาสนา และประสบการณ์

มล. ต้อย ชุมสาย (2527. หน้า 23) กล่าวว่า ในการท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเกิดจากความปรารถนาธรรมชาติในตัวนักท่องเที่ยวเป็นปฐม ต่อมาถูกดัดแปลงแต่งเสริมขึ้นจากการได้รับเหตุจูงใจจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และต่อไปอีกขั้นหนึ่ง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวก็จะเป็นพฤติกรรมเชิงสถาบัน ดังที่เป็นไปแล้วในประเทศที่มีพัฒนาภาพสูง เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศต่างๆ ในยุโรป นั่นคือ ประชากรในประเทศที่มีพัฒนาภาพสูงจะถือว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องทำอยู่เป็นประจำในส่วหนึ่งของการดำรงชีวิต อาจเป็นประจำได้ตั้งแต่ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ทุกปี หรือปีละ 3-4 ครั้ง

2. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538. หน้า 345) กล่าวว่า ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวจะมีวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวก็เพื่อหาความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และประสบการณ์จากการท่องเที่ยว แต่ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใดก็จะมีพฤติกรรม เพื่อใช้สำหรับการท่องเที่ยว ดังนี้

1. การศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทาง เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ก่อนเดินทางท่องเที่ยว ควรศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่นั้นๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวอยู่นั้นอยู่ที่ไหน ไปถึงได้อย่างไร มีที่พักไหม ราคาเท่าไร และต้องทำการศึกษากฎอากาศและสิ่งแวดล้อม เช่น การเดินทางไปตามเกาะต่างๆ ว่าควรเดินทางในช่วงเวลาไหน ช่วงเวลาในการเดินทางอากาศเป็นแบบไหน เป็นต้น

2. การศึกษาประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ควรศึกษาประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไปเยือน เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ไว้บ้าง จะทำให้การเดินทางมีความน่าสนใจ และได้ความรู้เพิ่มเติมจากการได้เห็น หรือได้สัมผัสด้วยตนเอง

3. การเข้าใจเส้นทางการท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ควรทำความเข้าใจเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องแต่ก่อนออกเดินทาง ทั้งนี้เพื่อกำหนดทิศทาง กำหนดจุด และเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจระหว่างทางได้อย่างถูกต้องแท้ ตลอดจนกำหนดยานพาหนะให้ถูกต้องเหมาะสมด้วย

4. การรักษาสภาพอาคารการท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการช่วยรักษาสภาพอาคารการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

5. การประพฤติปฏิบัติกรณักท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติขัดต่อวิถีชีวิต และประเพณีนิยมของคนในท้องถิ่นที่ไปเยือน ต้องฝึกตนให้เป็นช่างสังเกต รู้จักกาลเทศะอันควร เพราะนอกจากจะช่วยให้ปฏิบัติตนถูกต้อง ได้ความเป็นมิตรไมตรีแล้วยังได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ ด้วย

6. การปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม ฟังคำแนะนำของหัวหน้าคณะ และมีคฤเทศก์ตรงต่อเวลา ไม่ประพฤติตนให้เป็นที่รำคาญ หรือรบกวนหมู่คณะ

7. การระมัดระวังอันตรายในการท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่จะต้องระมัดระวังอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง ต้องไม่ประมาท และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยให้มากที่สุด

8. การเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการช่วยให้การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว รวมทั้งอาจจะให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากแหล่งท่องเที่ยวให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบ

ศิริ สยามสุโพธิ์ (2543. หน้า 64) กล่าวว่า พฤติกรรมที่พบเห็นโดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือต่างประเทศก็มักจะมีพฤติกรรม ดังนี้

1. การชมเมืองโบราณ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวประเภทนี้ชอบนั่งรถหรือเดินทางชมเมืองหรือใช้ยานพาหนะอื่นๆ เช่น รถม้า รถสามล้อ สันจรผ่านบริเวณสำคัญต่างๆ ของเมือง

2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวประเภทนี้ไปมักเป็นสถาปัตยกรรมเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง เช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง เช่น เขารัง จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนแห่ในงานเทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลงานลอยกระทง เทศกาลแข่งเรือ ฯลฯ ซึ่งจัดขึ้นตามเมืองต่างๆ หรือเทศกาลที่จัดขึ้น เฉพาะที่ เช่น เทศกาลหุ่นฟางนก จังหวัดชัยนาท เทศกาลแห่สิงโต จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้น

5. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้มักจะเป็นชาวไทย กิจกรรมที่ทำ ได้แก่ การไหว้พระปิดทอง การรดน้ำมนต์ การแก้บน เป็นต้น

6. การพนัน พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้มีจุดประสงค์เพื่อการพนันเป็นหลัก ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางการเงินดี และเป็นผู้ทรงอิทธิพล

7. การแข่งขันกีฬาและดูกีฬา การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะพบทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่ชอบการแข่งขันประเภทต่างๆ โดยเฉพาะการแข่งขันกอล์ฟ การแข่งเรือ และการชม ชกมวยไทยของชาวต่างชาติ

8. การจับจ่ายซื้อของ ส่วยใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่างๆ เช่น ไนท์บาซาร์ของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

9. การผจญภัย พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้จะเดินทางไปตามสถานที่ที่ มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสดงออกถึงการเสี่ยงภัยและการผจญภัย เช่น การปีนหน้าผาสูง การเล่น เรือแบบโลดโผน และการกระโดดหอคอย เป็นต้น

Phillip Pearce (1982) อ้างใน มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2549. เว็บไซต์) ได้ใช้แนวคิด มาประยุกต์และศึกษาเพิ่มเติมจนสามารถจัดกลุ่มประเภทของนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันได้ 5 ประเภท ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงการจัดกลุ่มประเภทของนักท่องเที่ยวตามแนวคิดของ Phillip Pearce

ประเภทนักท่องเที่ยว	พฤติกรรม	ความสัมพันธ์กับ ท้องถิ่น
1. นักท่องเที่ยว (Tourist)	<ul style="list-style-type: none"> — ชมสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ — ระยะเวลาในการพักผ่อน — นิยมถ่ายรูปและซื้อของที่ระลึก 	ไม่สนใจเข้าไปสัมผัสหรือศึกษาวิถีการดำรงชีวิตท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง
2. นักเดินทาง (Traveler)	<ul style="list-style-type: none"> — สำรวจสถานที่ต่างๆ ด้วยตนเอง — ไม่มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยว — ชมสถานที่ต่างๆ ที่มีชื่อเสียง — ระยะเวลาในการพักผ่อน 	ไม่สนใจเข้าไปสัมผัสหรือศึกษาวิถีการดำรงชีวิตท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง
3. นักท่องเที่ยวที่เดินทางในวันหยุด (Holidaymaker)	<ul style="list-style-type: none"> — มาจากสังคมเมืองหรือสังคมที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ — ฐานะทางเศรษฐกิจดีและมีอายุ — ซื้อของที่ระลึกและถ่ายรูป — นิยมไปสถานที่ที่มีชื่อเสียง 	ไม่สนใจเข้าไปสัมผัสหรือศึกษาวิถีการดำรงชีวิตท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง
4. นักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางสังคมระดับสูง (Jet-setter)	<ul style="list-style-type: none"> — หูหრაและฟุ่มเฟือย — ระมัดระวังสถานภาพทางสังคม — แสวงหาความพึงพอใจด้านอารมณ์ เช่น พึงพอใจกับการรับประทานอาหารระดับดี — สماعคมกับคนที่สังคมระดับเดียวกัน 	ไม่สนใจเข้าไปสัมผัสหรือศึกษาวิถีการดำรงชีวิตท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง
5. นักธุรกิจ (Businessman)	<ul style="list-style-type: none"> — มีความสามารถในการจับจ่ายสูง — นิยมชีวิตที่สะดวกสบายหูหრა — ระมัดระวังสถานภาพทางสังคม — ไม่ชอบถ่ายรูป 	ไม่สนใจเข้าไปสัมผัสหรือศึกษาวิถีการดำรงชีวิตท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง

ที่กล่าวมานั้นอาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ถ้าพิจารณาในแง่ของสังคมวิทยาแล้ว มักจะเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกันไป เพราะพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายของแต่ละบุคคลย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงภูมิหลัง ทิศทางและเป้าหมายของการท่องเที่ยวที่มีความคาดหวังแตกต่างกันไป นั่นหมายถึงความสุขหรือความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวได้รับ อันเกิดจากพฤติกรรมหรือการกระทำที่เป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

1. ความหมายของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

วินิจ วีรียงกูร (2532. หน้า 70) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรมประเพณี ที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่นสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 141) คำว่า "ทรัพยากร" อาจให้ความหมายได้ว่าหมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัด เฉพาะสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติสำหรับคำ "ทรัพยากรท่องเที่ยว" หรือ "ทรัพยากรนันทนาการ" นั้น หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น และหลักฐานทางโบราณคดีหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในยุคต่างๆ ซึ่งมนุษย์สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และประกอบกิจกรรมนันทนาการ อันนำมาซึ่งความพึงพอใจและความสุขในรูปแบบต่างๆ ได้

ยุพดี เสตพรธณ (ม.ป.ป. หน้า 189) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรม ประเพณีที่สะท้อนให้เห็นอารยธรรมของท้องถิ่น มีความเด่นเป็นเอกลักษณ์ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยือน

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 5) และโกมุทพันธุ์ ผลสิทธิ์ (2542. หน้า 73) ได้กล่าวไว้ในความหมายที่ตรงกันว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นอารยธรรมของท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้

คณะกรรมการกลุ่มผลิตเอกสารการสอนชุดวิชา อุตสาหกรรมบริการ หน่วยที่ 1-5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538. หน้า 233) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ที่น่าสนใจ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรืออาจเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ และจะเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกสถานที่นั้นเป็นที่ท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่แปลกตา เด่น สามารถให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ตื่นเต้นประทับใจได้มาก ย่อมเป็นที่ปรารถนาของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว

2. คุณลักษณะของแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยว

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวไว้ในความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

วินิจ วีรยางกูร (2532. หน้า 70) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทใดก็ตาม จะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยว ได้มากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการดึงดูดใจ ของทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ในการที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ ซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละกลุ่ม แต่ละคน หรือแต่ละเชื้อชาติ ฯลฯ สิ่งดึงดูดใจอาจเป็นวัฒนธรรม โบราณวัตถุสถาน หาดทราย ภูเขา สวนสนุก งานแสดงสินค้า การแข่งขันกีฬา

2. สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สำคัญ หรือเป็นปัจจัยที่จะบันดาลให้สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งอยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ คือ ธรรมชาติและที่พัก ราคา ค่าห้องพัก สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานบริการ ร้านอาหาร สถานที่แลกเปลี่ยนเงินตรา ระบบไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น

3. การเข้าถึงจุดท่องเที่ยว หรือศูนย์กลางของการท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีเส้นทาง หรือโครงข่ายการคมนาคม จะต้องมีความพร้อมเพียงในแหล่งท่องเที่ยว ตลอดทั้งจะต้องสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ หรือบริเวณใกล้เคียง หรือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทุกรูปแบบ

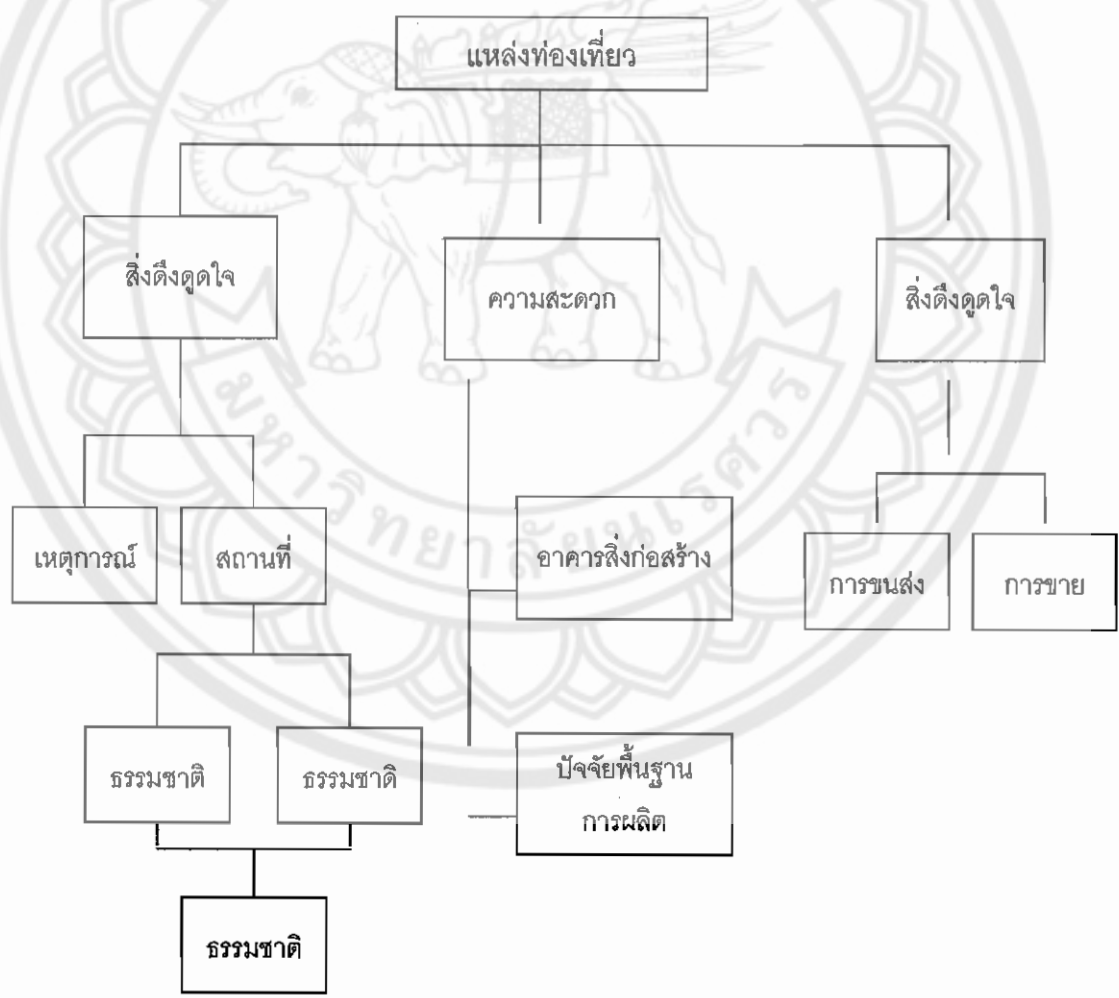
ฐิติฤทธิ์ ชูชาติ (2542. หน้า 4) กล่าวว่า การที่ท่องเที่ยวจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น แหล่งท่องเที่ยวต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจ เกิดจากสถานที่และเหตุการณ์ สถานที่อาจเกิดจากธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น แต่เหตุการณ์ที่น่าประทับใจเกิดจากมนุษย์สร้างขึ้นเพียงอย่างเดียว

2. สิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกสบายทำให้นักท่องเที่ยว หรือคนเดินทางเข้าไปถึงสถานที่ได้รวดเร็ว ปลอดภัย และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการก่อสร้างปัจจัยพื้นฐานในการผลิต เช่น ระบบการขนส่ง ระบบการสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในแหล่งท่องเที่ยว

3. การเข้าไปถึง แหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบการขนส่ง ซึ่งประกอบด้วย เส้นทางพาหนะ สถานี และผู้ประกอบการ การขนส่งมีวัตถุประสงค์ในการลำเลียงคน และสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง โดยผ่านเส้นทางหรือท่าลำเลียง

คุณลักษณะของแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวทั้ง 3 ประการ เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวแบบมวลชน (The Tourism Product) ซึ่งทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นได้รับการต้อนรับจากผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยว คุณลักษณะทั้ง 3 ประการ สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพ 3 แสดงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538. หน้า 7) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลายประเภทที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ควรมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความดึงดูด ทรัพยากรการท่องเที่ยวควรดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัวอันมีสาเหตุมาจาก

1.1 มีความงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดทรายขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม รวมทั้งป่าชนิดต่างๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้หายากหรือความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น รีสอร์ทในหุบเขา ทะเลสาบ เป็นต้น

1.2 มีลักษณะของเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลสำคัญๆ ของแต่ละท้องถิ่น การแสดงแสง สี แสง ในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. ความสามารถในการเข้าถึงง่าย ทรัพยากรการท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มาก หากมีความสะดวกสบายในการเดินทางเยี่ยมชม หากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายอย่างสะดวกและใกล้ชิด นักท่องเที่ยวจะเกิดอรรถรสในการท่องเที่ยวได้มาก ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน สะพาน ที่จอดรถ เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว

3. ความประทับใจ ทรัพยากรการท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทราชวัง วัด ที่แสดงถึงอารยธรรมในอดีต หรือแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน อาทิ อุทยานแห่งชาติทางบกและทางทะเล หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น การร่วมงานเทศกาลประเพณีต่างๆ เช่น งานประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

4. องค์ประกอบของการบริการ สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดการบริการด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่

4.1 การบริการด้านตลาด เช่น การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

4.2 การประมาณความร่วมมือด้านการพัฒนาและจัดการกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3. ประเภทของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

ยุพดี เสตพรพรณ (ม.ป.ป. หน้า 189) กล่าวว่า ประเภทของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทธรรมชาติ เช่น
 - 1.1 ภูเขา น้ำตก ถ้ำ
 - 1.2 ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ
 - 1.3 เกาะ แก่ง
 - 1.4 พุน้ำร้อน บ่อน้ำร้อน
 - 1.5 เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด
 - 1.6 อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ
 - 1.7-เขื่อน อ่างเก็บน้ำ
 - 1.8 แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง)
 - 1.9 ปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล
2. ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ ศาสนา เช่น
 - 2.1 วัด
 - 2.2 โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์
 - 2.3 ชุมชนโบราณ
 - 2.4 พิพิธภัณฑ
 - 2.5 กำแพงเมือง คูเมือง
 - 2.6 อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน
 - 2.7 ศาสนสถาน
3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เช่น
 - 3.1 งานประเพณี
 - 3.2 ชีวิตความเป็นอยู่ วิถีชีวิต เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพชีวิตของชาวเล
 - 3.3 ศูนย์วัฒนธรรม

3.4 สวนสนุก สวนน้ำ พิพิธภัณฑ์น้ำ

3.5 ไร่ นา สวน พืช ผัก ผลไม้

3.6 เหมือง กิฬาต่างๆ ทั้งทางบกกลางทะเล

3.7 แหล่งซื้อของ ศูนย์การค้า

3.8 แหล่งบันเทิง

3.9 โรงละคร โรงภาพยนตร์ สถานที่จัดการแสดงทางวัฒนธรรม และการเล่น

อื่นๆ ในท้องถิ่น

3.10 โรงงานอุตสาหกรรม

3.11 บริเวณเมืองที่ทันสมัย

3.12 สินค้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

3.13 ร้านขายของที่ระลึก และขายสินค้าพื้นเมือง ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องหนัง เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เครื่องแต่งบ้าน เครื่องใช้ประจำบ้าน ของเด็กเล่น ของที่ระลึกประเภทหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

สมบัติ การทฤษฎี (2544. หน้า 92) กล่าวว่า ประเภทของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น คือ สิ่งดึงดูดใจที่มีมนุษย์สร้างขึ้น (The Built Environment)

ได้แก่

1.1 สิ่งประดิษฐ์ทางอุตสาหกรรม (Industrial Archeology) ซึ่งเป็นจุดเด่นสำหรับนักท่องเที่ยวและทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ เขื่อนเก็บน้ำ นิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

1.2 พิพิธภัณฑ์สถาน (Museums) เป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตแก่ประชาชนโดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน

1.3 สิ่งดึงดูดความสนใจทางประวัติศาสตร์ (Historical Attractions) ได้แก่ พระบรมมหาราชวัง อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น

1.4 วัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folk Way Customs) เป็นวิถีชีวิตและระเบียบประเพณีของท้องถิ่นที่มีเสน่ห์และรูปแบบเอกลักษณ์เป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น

1.5 จุดสนใจทางการเมือง (Political Attractions) เมืองหลวงหรือนครเก่าแก่ที่มีความสำคัญก็เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น ทำเนียบขาว พระราชวังแวร์ซายส์

1.6 จุดสนใจทางศาสนา (Religion Attractions) ศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจและที่ยึดเหนี่ยวของมวลมนุษยโลก จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นต้น

1.7 สถาปัตยกรรม (Architecture) เช่น ตึกสูงระฟ้าของนครหลวงต่างๆ สถาปัตยกรรมตามยุคสมัยแต่ละประเภท เป็นต้น

1.8 ศูนย์กลางการค้า (Shopping Centre) การซื้อสินค้าที่ระลึกเป็นที่นิยมมาก โดยเฉพาะในปัจจุบัน ทำให้ตลาดการท่องเที่ยวต่างๆ สร้างศูนย์การขึ้นมาตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวไว้มากมาย

2. กิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Activities) เป็นสิ่งถ่ายทอดการแสดงออกทางวัฒนธรรมและอารยธรรมทางมวลมนุษยกลุ่มต่างๆ พอจะแบ่งได้เป็น

2.1 เทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง แห่บั้งไฟ ปี่พาทย์ เป็นต้น

2.2 ศิลปะ เช่น ภาพวาด ภาพเขียน สถาปัตยกรรม รูปปั้นและภาพสลัก หรือแหล่งผลิตทางศิลปหัตถกรรม เป็นต้น

2.3 งานหัตถกรรม เช่น เครื่องปั้นดินเผา งานแกะสลัก เครื่องเงิน เครื่องเงิน เป็นต้น

2.4 ดนตรีและการเต้นรำ เช่น การรำวงและการฟ้อนรำของไทย การเต้นรำของนานาชาติ เป็นต้น

2.5 ประเพณีและชีวิตพื้นบ้าน เช่น วิถีชีวิตและการแต่งกายของชาวบ้านท้องถิ่นในถิ่นต่างๆ เป็นต้น

2.6 ภาษา เช่น ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ สเปนและญี่ปุ่น เป็นต้น

3. จุดสนใจทางศาสนา (Religion Attractions) ปัจจุบัน นักท่องเที่ยวจำนวนมากนับสิบสิบล้านคนเดินทางไปสถานที่สำคัญทางศาสนา ทั้งนี้เพราะต้องการมีโอกาสในการเข้าชน หรือสัมผัสกับสถานที่สำคัญ

4. จุดสนใจทางกายภาพ (Physical Nature) เช่น แพะเมืองผี อุทยานแห่งชาติตะรุเตา อุทยานแห่งชาติแกรนด์แคนยอน เป็นต้น

5. ภูมิอากาศ (Climate) เช่น ฤดูร้อน เป็นการสร้างบรรยากาศให้คนท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ผู้อยู่ในโซนอากาศหนาวจะไปท่องเที่ยวยังประเทศที่มีอุณหภูมิอบอุ่น เป็นต้น

6. ทัศนียภาพ (Scenery) เช่น ความงดงามทางทะเล เป็นต้น

7. ชีวิตสัตว์ป่า (Wildlife)

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 146) กล่าวว่า ทรัพยากรท่องเที่ยวสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. จำแนกตามลักษณะของทรัพยากรท่องเที่ยว สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.1 ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง ด้านชีวภาพ ได้แก่ พื้นที่ป่า สัตว์ป่า น้ำตก ถ้ำ หาดทราย เป็นต้น

1.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ หมายถึง พื้นที่ หลักฐาน และร่องรอยทางกายภาพที่หลงเหลืออยู่ ซึ่งอาจบ่งบอกถึงสภาพความเป็นมา และพัฒนาการของสิ่งมีชีวิต

1.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม รวมถึงสิ่งที่ตกทอดตามประเพณีโบราณมาสู่คนรุ่นหลัง อาทิ ศิลปการแสดง การแต่งการโบราณ ความเชื่อ ภาษาพื้นเมือง เป็นต้น

2. การจำแนกตามพื้นที่ และลักษณะของทรัพยากร “พื้นที่” ในที่นี้ หมายถึง ที่ตั้งของทรัพยากรนั้น และ “ลักษณะ” หมายถึง ลักษณะที่เป็นธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น เมื่อพิจารณาเกณฑ์ทั้ง 2 นี้ ประกอบกัน สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เน้นผู้ใช้ประโยชน์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะตั้งอยู่ใกล้ชุมชน การเข้าถึง เพื่อจะประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก เพราะมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ขึ้นมารองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ เช่น สวนสาธารณะในเขตเมือง สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และสวนสนุก เป็นต้น

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มักตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนมากกว่าประเภทแรก แต่มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่เปิดโอกาสให้เดินทางเข้าถึงได้สะดวก อาทิเช่น รีสอร์ท อุทยาน และวนอุทยาน เป็นต้น

2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติ เป็นทรัพยากรที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสที่จะประกอบกิจกรรมนันทนาการที่มากกว่าหลายมากกว่า เช่น การดูนก การเดินป่า ว่ายน้ำ อาบแดด ดำน้ำ เป็นต้น

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคมนาคม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 13) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องเดินทางจากที่อยู่อาศัยประจำ ไปยังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเยี่ยมชมความงามทางธรรมชาติและคุณค่าทางวัฒนธรรม จึงต้องอาศัยการขนส่งผู้โดยสารเป็นยานพาหนะในการนำไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามต้องการ ถ้าหากไม่มีการขนส่ง ผู้โดยสารที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวก็ไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ แหล่งท่องเที่ยวนั้นก็ย่อมไร้คุณค่า แม้บางท่านอาจเถียงว่าไม่จริง เพราะตนสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวด้วยขาของตนเองได้ แท้ที่จริงแล้วการเดินทางด้วยขาของตนเอง ก็เป็นการขนส่งชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “การขนส่งด้วยตัวเอง”

ดังนั้น การเดินทางไปที่ท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยการเดินทาง ซึ่งอาจเป็นทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการตามฐานะ ทัศนียภาพ โอกาส และเป้าหมายของการท่องเที่ยวของตน โดยคำนึงความสะดวกสบาย รวดเร็ว ปลอดภัย ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ดังที่ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543. หน้า 79) กล่าวไว้ว่า ถ้าหากขาดการคมนาคมขนส่งที่ดีเสียแล้ว จะทำให้ผู้ที่เข้าไปใช้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ห่างไกลลดน้อยลง ดังจะเห็นได้จากสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการคมนาคมสะดวกและอยู่ไม่ห่างไกลนัก จะมีคนผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือในวันหยุดเทศกาลต่างๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม จำเป็นต้องคำนึงถึงในเรื่องนี้ด้วย

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 241) กล่าวว่า ธุรกิจขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การประกอบธุรกิจการเคลื่อนย้ายผู้โดยสาร และสิ่งของ จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยพาหนะขนส่ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2546. หน้า 105) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงองค์ประกอบของการขนส่งไว้ดังนี้

1. เส้นทาง เส้นทางในการคมนาคมมี 2 ประเภท คือ

1.1 เส้นทางในการคมนาคมขนส่งที่เกิดขึ้นเองทางธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ทะเล และทางอากาศ เส้นทางเหล่านี้ถึงแม้จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติก็ตาม การลงทุนในการจัดสรรเส้นทางคมนาคมตามธรรมชาติก็เกิดขึ้นเช่นกัน เพื่อความสะดวกปลอดภัยและรวดเร็ว ฯลฯ

1.2 เส้นทางในการคมนาคมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ถนน รางรถไฟ หรืออรรรางประเภทต่างๆ เส้นทางคมนาคมที่มนุษย์สร้างขึ้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก โดยเฉพาะลักษณะ

ภูมิประเทศที่เป็นภูเขา การก่อสร้างเส้นทางต้องลงทุนด้วยงบประมาณจำนวนมาก แต่ผลที่ได้รับจากการสร้างเส้นทางคมนาคมนั้นคุ้มค่า ใช้ประโยชน์ได้มากประชาชนทุกคนมีโอกาสใช้

2. สถานีขนส่ง เป็นศูนย์รวมและตรวจสอบยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่ง ผู้โดยสาร และใช้เป็นสถานีสับเปลี่ยนเส้นทางคมนาคมขนส่ง ประเภทของสถานีขึ้นอยู่กับลักษณะของยานพาหนะ ดังต่อไปนี้

2.1 สถานีบิน เป็นชุมทางขึ้นลงของเครื่องบินและผู้โดยสาร เป็นสถานีสับเปลี่ยนเส้นทางทางการเดินทางของผู้โดยสารและนักท่องเที่ยว สนามบินมี 2 ประเภท คือ สนามบินนานาชาติและสนามบินท้องถิ่น มีบริการที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทาง เช่น ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว การจองที่พัก การบริการยานพาหนะ การแลกเปลี่ยนเงินตรา ร้านค้าปลอดภาษี ร้านขายของที่ระลึกและร้านอาหาร ซึ่งขนาดการให้บริการดังกล่าวขึ้นอยู่กับขนาดของสนามบิน

2.2 สถานีขนส่ง เป็นชุมทางขึ้นลงรถประจำทาง และรถรับจ้างประเภทต่างๆ ที่ให้บริการแก่ผู้โดยสารและนักท่องเที่ยว ให้บริการจองตั๋ว ขายตั๋วโดยสาร ร้านอาหาร และร้านค้า ขนาดของการบริการขึ้นอยู่กับขนาดของสถานีขนส่ง

2.3 สถานีรถไฟ เป็นชุมทางขึ้น-ลงรถไฟ และเปลี่ยนเส้นทางทางการเดินทางของผู้โดยสารและนักท่องเที่ยว ให้บริการเช่นเดียวกับสถานีขนส่ง นอกจากนี้ยังรับฝากของสัมภาระในเมืองของนักท่องเที่ยว

3. ยานพาหนะ ทำหน้าที่บรรทุกผู้โดยสารให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ การเลือกใช้พาหนะให้สอดคล้องกับเส้นทางและรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ ยานพาหนะแต่ละประเภทย่อมมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น เครื่องบินมีความคล่องตัวสูงในเรื่องความรวดเร็ว ที่นั่งสบาย บริการยอดเยี่ยม แต่ค่าใช้จ่ายสูง การเสี่ยงมาก รถไฟมีความคล่องตัวจัด แต่ค่าใช้จ่ายต่ำและมีการเสี่ยงน้อยกว่าวิธีอื่นๆ

4. ราคาค่าเดินทาง การกำหนดราคาค่าเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการท่องเที่ยว และมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการการคมนาคมขนส่งของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นตัวกำหนดปริมาณการจราจรบนถนนอีกด้วย

5. ระบบขนส่ง ซึ่งประกอบด้วย สถานีขนส่ง เส้นทาง และยานพาหนะ ระบบขนส่งแต่ละประเภทมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน

1. การขนส่งทางบก

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2546. หน้า 108) กล่าวว่า การคมนาคมขนส่งทางบก เป็นการคมนาคมที่สะดวกสบาย ปลอดภัย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย นักเดินทางและนักท่องเที่ยวภายในประเทศนิยมเลือกการเดินทางโดยวิธีนี้ ผู้เดินทางสามารถศึกษาสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของประชากรได้เป็นอย่างดี การคมนาคมขนส่งทางบกยังเอื้ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ทั่วประเทศ ในสถานที่ห่างไกล การคมนาคมทางบกสามารถเข้าถึงได้ นักเดินทางและนักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการของการคมนาคมขนส่งทางบกได้ 2 วิธี คือ

1.1 การเดินทางโดยรถยนต์ แบ่งได้ดังนี้

1.1.1 รถยนต์ส่วนบุคคล

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 27) กล่าวว่า ปัจจุบันประชาชนทั่วไปนิยมเดินทางท่องเที่ยว โดยรถยนต์ส่วนตัวเพราะสามารถเลือกเวลาในการเดินทาง และเลือกแวะสถานที่ท่องเที่ยวที่จะไป จึงทำให้การเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุผลสำคัญ 5 ประการ คือ

1. สามารถควบคุมการเดินทางได้ และอยากจะหยุดพักที่ใดก็ได้ตามความสะดวก
2. จะออกเดินทางเวลาใดก็ได้ และจะแวะแหล่งท่องเที่ยวนานแค่ไหนก็ได้
3. สามารถนำสิ่งของสัมภาระติดตัวไปได้มาก
4. เสียค่าใช้จ่ายถูกกว่า หากเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 2 คน ขึ้นไป
5. เมื่อไปถึงจุดหมายปลายทางแล้ว สามารถใช้รถต่อโดยไม่ต้องเช่ารถอีกต่อหนึ่ง

วรรณาง วรชวีวานิช (2546. หน้า 120) กล่าวว่า การเดินทางโดยรถยนต์เป็นตัวก่อให้เกิดสิ่งต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น การสร้างโรงแรม บ้านพัก ลานจอดรถยนต์สำหรับนักท่องเที่ยว สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะมีอยู่ทั่วไปตามเส้นทางคมนาคม โดยจะมีมากบริเวณเส้นทางสำคัญ สถานที่ที่มีถนนที่ดีจะช่วยประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย เช่น ค่าน้ำมัน ค่าบำรุงรถยนต์ การสร้างเส้นทางเลี่ยงเมือง (Bypass) จะช่วยประหยัดเวลา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว และช่วยแก้ปัญหาจราจรคับคั่งในตัวเมือง และก่อให้เกิดธุรกิจต่างๆ เช่น จุดพักรถ โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 241) กล่าวว่า ความก้าวหน้าของระบบการสร้างถนน ทำให้นักเดินทางหันมาสนใจการเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลมากขึ้น การ

เดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์นับว่ามีบทบาทมีความสำคัญมากต่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่ประมาณร้อยละ 80 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด นิยมเดินทางโดยรถยนต์ เหตุผลสำคัญที่ทำให้การเดินทางโดยรถยนต์ได้รับความนิยมมากคือ มีอิสระในการเดินทางมากกว่าพาหนะอื่นๆ ประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าการเดินทางด้วยพาหนะประเภทอื่น

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543. หน้า 96) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สิ่งนี้นักท่องเที่ยวควรระมัดระวังก็คือ ก่อนการเดินทางควรตรวจสอบสภาพรถยนต์ให้อยู่ในสภาพดี สามารถใช้งานได้ ตามปกติ ไม่ควรเติมของมีนเมาในเวลาขับรถ และถ้ามีอาการง่วงนอนหรืออ่อนเพลียควรหยุดพัก ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดจากการเดินทางที่อาจเกิดขึ้นได้

1.1.2 รถเช่า (Rental Car)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 27) กล่าวว่า รถเช่าเป็นรถยนต์ที่ให้เช่าในการขนส่งบุคคลหรือนักท่องเที่ยว เพื่อธุรกิจส่วนตัว แต่ไม่ใช่เป็นการให้เช่าเพื่อรับจ้างอีกต่อหนึ่ง สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1) เป็นรูปแบบของการบริการขนส่งผู้โดยสารอีกแบบหนึ่งที่ได้รับความนิยมมากจากนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจ เพราะสามารถเช่ารถจากจังหวัดหนึ่ง แล้วขับเอง (หรือมีคนขับก็ได้) ไปยังอีกจังหวัดหนึ่งที่เป็นจุดหมายปลายทาง และเมื่อถึงจังหวัดนั้นก็สามารถส่งรถไว้กับสาขาของบริษัทเช่าในจังหวัดปลายทางได้

2) รถทัวร์เช่าเหมา เป็นการบริการขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม โดยผู้จัดนำเที่ยวจะเช่ารถทัวร์ทั้งคันในการเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งการจัดนำเที่ยวประเภทนี้จะมีระยะเวลาในการจัดต่ำสุดไว้ อาจเริ่มจากการเช่าเพียง 4 ชั่วโมง จนถึง 3-4 วัน หรือมากกว่านั้น และราคาก็จะแตกต่างกันไป

3) รถรับส่งที่สนามบิน เป็นการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางจากสนามบินไปยังตัวเมืองหรือโรงแรม หรือจากตัวเมืองหรือโรงแรมไปยังสนามบิน ซึ่งการขนส่งผู้โดยสารแบบนี้เรียกว่า Transfer

สมบัติ กาญจนกิจ (2544. หน้า 127) กล่าวว่า เป็นรูปแบบการบริการที่ได้รับความนิยมมาก โดยเฉพาะในด้านธุรกิจ การเช่ารถในต่างประเทศที่ธุรกิจเจริญแล้ว ผู้เช่าสามารถเช่ารถจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่งที่เป็นจุดหมายปลายทาง นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเครื่องบินไปยังจุดหมายปลายทาง เมื่อถึงสนามบินปลายทางแล้วก็สามารถเช่ารถ

ขับเองหรือมีคนขับ ท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ตามเวลาและราคาที่ตกลงกันได้ การเช่ารถที่ปลายทางดังกล่าวอาจรวมเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ Package) ก็ได้

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 241) กล่าวว่า ธุรกิจการเช่ารถเกิดขึ้นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางโดยรถยนต์ ธุรกิจเช่ารถในปัจจุบันอาจแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. บริษัทเช่ารถระหว่างประเทศขนาดใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทอเมริกัน วิธีการ เงื่อนไข และราคาเช่ารถของบริษัทขนาดใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น ผู้เช่ารับผิดชอบในการเติมน้ำมันและขับรถเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุมากกว่า 25 ปี

2. บริษัทเช่ารถขนาดเล็กอิสระ เจ้าของมักเป็นคนในท้องถิ่น และจะมีให้เลือกน้อยกว่ารถประเภทอื่น แต่ราคาถูกกว่าและให้ความสะดวกในการขับรถ ซึ่งเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจของบริษัทขนาดเล็กมักมียอดขายที่เป็นไปตามฤดูกาลท่องเที่ยว

วรรณา วงษ์วานิช (2546. หน้า 121) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวบางครั้งไม่สามารถเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางได้โดยพาหนะส่วนตัว การบริการรถยนต์เช่าเป็นผลเนื่องมาจากที่นักเดินทางบางกลุ่ม มีความต้องการที่จะใช้รถยนต์เพื่อกิจกรรมต่างๆ เพราะไม่สะดวกที่จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคล จึงมีธุรกิจรถเช่าขึ้น ธุรกิจประเภทนี้มีสิ่งที่ต้องการคือ สำนักงาน ลานจอดรถ และรถยนต์ที่มีสภาพดี การบริการที่ดีจะเป็นสิ่งที่ทำให้มีผู้มาใช้บริการมากขึ้น

1.1.3 รถโดยสารประจำทาง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544. หน้า 127) กล่าวว่า รถโดยสารประจำทาง ซึ่งคนไทยนิยมเรียกว่า รถเมล์ เป็นการบริการขนส่งที่นิยมใช้กันทั้งในเมืองเล็กและเมืองใหญ่ และให้บริการทั้งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว กิจกรรมรถประจำทางมีความเจริญก้าวหน้ามาก มีรถให้บริการมาก ผู้โดยสารไม่ต้องเสียเวลารอคอย ทั้งยังสะอาดและสะดวก อย่างไรก็ตาม รถโดยสารประจำทางมีจุดอ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาต่างประเทศ อาจทำให้หลงทางได้

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543. หน้า 95) กล่าวว่า การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางเป็นการเดินทางอีกชนิดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่นิยมใช้บริการ ทั้งนี้เพราะสามารถบรรทุกผู้โดยสารได้เป็นจำนวนมาก วิวระยะทางไกลและรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันโดยสารประจำทางส่วนหนึ่งได้พัฒนาไปเป็นรถปรับอากาศ สามารถปรับที่นั่งนอนได้ พร้อมทั้งมีเครื่องอำนวยความสะดวกบนรถ เช่น โทรทัศน์ ห้องสุขาภัณฑ์ การบริการหนังสือพิมพ์ อาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนพนักงานคอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มขนาด

ใหญ่ แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวควรระวัง คือ ก่อนออกเดินทางควรศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทาง ทั้ง ต้นทาง ระหว่างทาง ปลายทาง ระยะทาง และเวลา ทั้งนี้เพื่อป้องกันการผิดพลาดในการเดินทาง

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 26) กล่าวว่า เป็นการบริการขนส่งผู้โดยสารที่ นิยมใช้กันทั้งเมืองใหญ่และระหว่างจังหวัดต่างๆ สามารถให้บริการทั้งคนในท้องถิ่นและ นักท่องเที่ยวพร้อมกันไป แต่มีจุดอ่อนตรงที่นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยกับภาษาท้องถิ่น อาจทำให้หลง ทางได้

วรรณางษ์วานิช (2546. หน้า 121) กล่าวว่า รถโดยสารประจำทางเป็น ยานพาหนะหลักที่ใช้ในการเดินทางตามเส้นทางต่างๆ และเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางในราคาที่ ถูกกว่าใช้พาหนะอื่นๆ ในระยะทางที่เท่ากัน บริษัทรถโดยสารประจำทางได้เพิ่มมากขึ้น เป็นบริษัท ขนาดใหญ่ขยายสาขาออกไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากขึ้น และมีธุรกิจต่อเนื่องกับบริษัทอื่นๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสารทุกระดับ ตลอดจนขยายเส้นทางไปยังชุมชนต่างๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไป

1.1.4 รถรับจ้าง (Taxi)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544. หน้า 127) กล่าวว่า รถรับจ้างเป็นบริการขนส่งที่ นักท่องเที่ยวและนักธุรกิจนิยมให้กันมาก เพราะมีความคล่องตัว สามารถใช้ได้กับสถานที่หรือ ถนนที่นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคย แต่การใช้บริการรถรับจ้างทำนองนี้อาจมีค่าใช้จ่ายสูง

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543. หน้า 95) กล่าวว่า การเดินทางโดยรถรับจ้างกำลังได้รับความ นิยมจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะมีความคล่องตัวสูง สามารถหยุดแวะพักตามจุดที่สนใจ ได้ง่าย ประหยัด รวดเร็ว เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มขนาดกลางที่มีความสนิทสนม หรือเป็นเครือญาติกัน สิ่งที่นักท่องเที่ยวควรระวังคือ การตกลงในเรื่องเงื่อนไขต่างๆ เกี่ยวกับการ เดินทางให้ชัดเจนก่อนออกเดินทาง เช่น ราคา วัน ราคาการเดินทาง และสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 26) กล่าวว่า เป็นบริการที่นักท่องเที่ยวและ นักธุรกิจนิยมใช้กันมากเพราะให้ความสะดวก และมั่นใจว่าจะไปยังสถานที่ที่ต้องการได้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมักชอบดั่งสรรคกับผู้ขับรถแท็กซี่ ทำให้รถแท็กซี่กลายเป็น เองที่น่าติดใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้ขับรถแท็กซี่ควรพูดภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ และไม่เอาริดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

นอกจากการขนส่งทั้ง 4 ข้อที่กล่าววามาข้างต้นแล้ว ศิริ ฮามสุโพธิ์ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีก 3 ประเภท ดังนี้

1. การเดิน เป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวชนิดหนึ่งที่ใช้ได้สำหรับทุกเพศ วัย เชื้อชาติ ทั้งกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ฯลฯ เนการเดินทางที่ค่อนข้างจะอิสระ ไม่ต้องมีตารางหรือ กำหนดเวลาที่แน่นอน นักท่องเที่ยวสามารถหยุดแวะตามจุดที่สนใจได้ตามใจชอบ และจะหยุด นานเท่าไรก็ได้ นอกจากนี้ การเดินยังทำให้นักท่องเที่ยวเคลื่อนที่ไปในระดับความเร็วต่ำ ทำให้ สามารถเห็นรายละเอียดได้อย่างใกล้ชิดกับสภาพบ้านเมือง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ไปด้วยในเวลา เดียวกัน และยังไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใดๆ แก่แหล่งท่องเที่ยวด้วย

2. การเดินทางโดยล้อเลื่อน เป็นการเดินทางอีกชนิดหนึ่งที่สร้างบรรยากาศที่เป็น พิเศษและแปลกใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นหรือชาวต่างชาติ เช่น การขี่จักรยาน รถม้า เป็นต้น แต่สิ่งให้นักท่องเที่ยวควรระวังก็คือ การปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ให้บริการ ไม่ควร ประมาท

3. การเดินทางโดยรถสามล้อเครื่องตุ๊กตุ๊ก เป็นการเดินทางที่สามารถสร้าง บรรยากาศที่แปลกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว เพราะสามารถชมวิวดูได้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ปัจจุบันในต่างจังหวัดและชนบทนิยมที่จะใช้รถสามล้อเครื่องที่ดัดแปลงมาด้วยวัตถุประสงค์เพื่อ รับจ้างแทนสามล้อถีบ เพราะสามารถบรรทุกคนได้มากกว่าและเร็วกว่า

1.2. การเดินทางโดยรถไฟ

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 241) กล่าวว่า การเดินทางท่องเที่ยวโดยรถไฟ เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ ค.ศ.1841 (พ.ศ. 2384) โดยโทมัส คูก ซึ่งจัดเส้นทางรถไฟเพื่อการ ท่องเที่ยวขึ้นระหว่างเมืองเลสเตอร์ และเมืองลัฟโบโร ในประเทศอังกฤษ ต่อมาการรถไฟเพื่อการ ท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวางในทวีปยุโรปและอเมริกา เนื่องจากมีความสะดวก ปลอดภัย ขณะเดินทางสามารถเห็นภูมิประเทศสองข้างทางอย่างชัดเจน และสามารถเปลี่ยน อิริยาบถได้สะดวก รวมทั้งเดินทางถึงจุดหมายปลายทางโดยได้รับการพักผ่อนอย่างพอเพียง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544. หน้า 126) กล่าวว่า ปัจจุบันการขนส่งโดยรถไฟมีบทบาท สูงมากต่อการท่องเที่ยวทั่วโลก เพราะสามารถขนถ่ายผู้โดยสารจำนวนมากระหว่างเมืองหรือ ภายในเมืองได้เป็นอย่างดี และความความสะดวกสบายส่วนหนึ่งในการโดยสารรถไฟ เกิดจากการจัด ชั้นโดยสารแก่ผู้โดยสาร ซึ่งแตกต่างกันไปในบางประเทศก็จัดชั้นโดยสารไว้ 2 ชั้น คือ

1. ชั้นหนึ่ง (first Class)
2. ชั้นประหยัด (Standard)

แต่ในบางประเทศก็จัดให้มี 3 ชั้น คือ ชั้น 1 (first) ชั้น 2 (Second) และชั้น 3 (Third)

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2542. หน้า 97) กล่าวว่า การเดินทางโดยรถไฟเป็นการเดินทางทางบกเพื่อการท่องเที่ยวที่ดีอีกชนิดหนึ่ง ถึงแม้ว่าความนิยมจากบุคคลทั่วไป และนักท่องเที่ยวจะลดลงก็ตาม การรถไฟแห่งประเทศไทยพยายามที่จะพัฒนาระบบการคมนาคมทางรถไฟให้ทันสมัย มีขบวนรถหลากหลายชนิดเพิ่มขึ้น มีทั้งขบวนธรรมดาและปรับอากาศที่ทันสมัย ทั้งยังมีขบวนรถนอนเพื่อให้บริการทุกสาย เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มขนาดใหญ่ และเดินทางระยะไกลๆ สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวกสบาย และมีความปลอดภัยสูง

วรรณภา วงษ์วานิช (2546. หน้า 122) กล่าวว่า การเดินทางโดยรถไฟนั้น เนื่องจากใช้เวลานานในการเดินทาง ทำให้ต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงด้านบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารมากขึ้น มีตู้นอน ตู้เสบียง ไว้บริการในเส้นทางไกลๆ ตลอดจนการสร้างรถไฟที่แล่นด้วยความเร็วสูง และพัฒนารถไฟด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น รถไฟหัวกระสุนของประเทศญี่ปุ่น ที่แล่นด้วยความเร็ว 186 ไมล์ต่อชั่วโมง เป็นรถไฟที่ได้รับความนิยมมาก ทั้งนักท่องเที่ยวภายในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น การท่องเที่ยวทางรถไฟไม่เพียงแต่คำนึงถึงความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยวขณะที่อยู่บนรถไฟเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงคำนึงถึงสิ่งประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้มีผู้นิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยรถไฟเพิ่มมากขึ้น เช่น สถานที่ท่องเที่ยว และการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 52) กล่าวว่า การขนส่งผู้โดยสารโดยรถไฟสามารถจัดจำนวนตู้รถไฟโดยสารในแต่ละขบวนให้เหมาะสมกับปริมาณผู้โดยสารและระดับการบริการ ซึ่งอาจแบ่งขบวนรถไฟโดยสารที่ให้บริการออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ขบวนธรรมดา เป็นขบวนรถไฟโดยสารที่จอดทุกสถานี โดยเสียอัตราค่าโดยสารในราคาปกติเท่านั้น ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอื่น แต่ต้องหลีกเลี่ยงให้ขบวนรถเร็วไปก่อน
2. ขบวนรถเร็ว เป็นขบวนรถไฟโดยสารที่จอดเฉพาะบางสถานี โดยเสียค่าโดยสารในอัตราปกติบวกด้วยค่าธรรมเนียมรถเร็ว แต่ต้องหลีกเลี่ยงให้ขบวนรถด่วนไปก่อน
3. ขบวนรถด่วน เป็นขบวนรถไฟโดยสารที่จอดน้อยสถานีกว่าขบวนรถเร็ว โดยเสียค่าโดยสารในอัตราปกติบวกด้วยค่าธรรมเนียมรถด่วน ซึ่งแพงกว่าค่าธรรมเนียมรถเร็ว

2. การขนส่งทางน้ำ

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2546. หน้า 108) กล่าวว่า การคมนาคมทางน้ำโดนส่วนใหญ่แล้ว เป็นการขนส่งสินค้า เพราะค่าใช้จ่ายถูก การเดินทางทางน้ำเสียค่าใช้จ่ายถูกแต่ใช้เวลานาน จึงไม่เป็นที่นิยมของนักเดินทาง นอกจากนี้ไม่มีวิธีอื่นให้เลือก นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ และศึกษาวิถีชีวิตเท่านั้น

วรรณภา วงษ์วานิช (2546. หน้า 124) กล่าวว่า นอกจากเรือจะใช้เป็นพาหนะขนส่งผู้โดยสารแล้วระหว่างเมืองต่างๆ บางครั้งยังใช้เป็นพาหนะสำหรับท่องเที่ยวไปตามลำน้ำต่างๆ ด้วย เรือจึงมีบทบาทต่อการท่องเที่ยวของมนุษย์มาเป็นเวลานานแล้ว ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และยังคงมีต่อมาเรื่อยๆ รูปแบบของการท่องเที่ยวทางเรือจะเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี มีการพัฒนาปรับปรุงเรือมากขึ้น ทั้งในด้านความเร็ว ความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ตลอดจนความสามารถในการบรรทุกผู้โดยสาร จากความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว ทำให้รูปแบบของการท่องเที่ยวทางเรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เรือที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวมีหลายชนิด เช่น

2.1 เรือสำราญ (Cruise Ships)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 74) กล่าวว่า เรือสำราญเป็นเรือที่พัฒนาออกแบบตัดแปลงมาจากเรือกลไฟที่มีอยู่เดิม หรือสร้างขึ้นใหม่เพื่อบริการผู้โดยสารแบบหรูหราครบวงจร เพื่อให้ผู้โดยสารสามารถแสวงหาความสำราญภายในเรือ สามารถพักผ่อนในห้องพักผ่อนได้อย่างสบายเช่นเดียวกับโรงแรมชั้นหนึ่งตามแหล่งท่องเที่ยวตากอากาศทั่วไป มีบริการอาหารพร้อมเครื่องดื่มตามต้องการ และมีความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ให้บริการอีกด้วย เช่น การแสดงบนเวที บาร์ ไนต์คลับ ดิสโก้ สถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543. หน้า 108) กล่าวว่า การเดินทางโดยเรือสำราญเป็นการเดินทางอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งในยุบปัจจุบันธุรกิจเรือสำราญนับเป็นธุรกิจท่องเที่ยวที่มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เพราะเรือสำราญได้ถูกออกแบบขึ้นมาเป็นพิเศษโดยเฉพาะ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร มีความหรูหรา สะดวกสบายเช่นเดียวกับโรงแรมชั้นหนึ่ง และสำหรับประเทศไทยการเดินทางโดยเรือสำราญได้เริ่มนำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยวไม่กี่ปีมานี้เอง ซึ่งจะเห็นได้ตามบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาในเวลากลางคืน และได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาก เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มขนาดเล็กและกลุ่มขนาดใหญ่ที่มีรสนิยมและรายได้สูง

วรรณ วรชวานิช (2546. หน้า 124) กล่าวว่า เรือสำราญสร้างขึ้นมาเพื่อบริการแก่ลูกค้าสำหรับเดินทางท่องเที่ยวทางทะเล หรือคาบสมุทร นักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกสบายเช่นเดียวกับการพักผ่อนอยู่ในโรงแรม ค่าบริการจะแตกต่างกันไปตามขนาดและประเภทของห้องพัก จุดมุ่งหมายหลักของการล่องเรือสำราญเพื่อการท่องเที่ยวขึ้นนั้นคือ การพักผ่อนและการชมวิิวทิวทัศน์ หรือทัศนียภาพอันสวยงามของหมู่เกาะ ทะเลหรือตามชายฝั่งอันงดงาม

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 220) กล่าวว่า เรือสำราญคล้ายกับโรงแรมลอยน้ำคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และมีบริการที่ประทับใจ ได้แก่ ห้องพักหลายประเภท ตั้งแต่ห้องพักธรรมดาจนถึงหุหรรมมีห้องประชุมและห้องจัดเลี้ยง จัดอาหารทุกมื้อและมีหลากหลายชนิด มีการบันเทิง เช่น ดนตรี ฯลฯ การแสดงกิจกรรม เช่น เกมส์ต่างๆ การสาธิตการฝึกอบรม เป็นต้น

2.2 เรือเฟอร์รี่

สมบัติ กาญจนกิจ (2544. หน้า 127) กล่าวว่า สำหรับเรือเฟอร์รี่ นั้นอาจถือได้ว่าเป็นการขนส่งที่เชื่อมโยงกับการขนส่งทางบกก็ได้ เพราะส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะเดินทางโดยรถยนต์ หรือรถไฟแล้ว ก็จะมาหยุดที่ท่าเรือ เฟอร์รี่ เพื่อจะข้ามฝากไปยังจุดหมายปลายทาง

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 75) กล่าวว่า เรือเฟอร์รี่เป็นเรือท่องเที่ยวที่มีความเร็วสูงพอควรอีกประเภทหนึ่งในการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเล โดยเรือเฟอร์รี่ขนาดใหญ่จะมีห้องพัก ห้องอาหาร ห้องเกมส์ เหมือนเรือสำราญ

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 222) กล่าวว่า เรือเฟอร์รี่เป็นเรือสำหรับการเดินทางระยะสั้น ซึ่งสามารถบรรทุกผู้โดยสาร รถยนต์ รถโดยสาร หรือบางครั้งรถไฟ เเรือเฟอร์รี่มีบริการทั้งในน้ำจืดและน้ำเค็ม นักท่องเที่ยวนิยมนั่งเรือเฟอร์รี่ เพราะสามารถนั่งเรือชมวิิวเมืองได้

2.3 เรือล่องแม่น้ำ

วรรณ วรชวานิช (2546. หน้า 124) กล่าวว่า การท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองได้มีมาเป็นเวลานานแล้ว และปัจจุบันนักท่องเที่ยวจำนวนมากยังคงนิยมล่องเรือท่องเที่ยวไปตามแม่น้ำลำคลองต่างๆ เรือที่ใช้ในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองจะมีตั้งแต่ขนาดเล็กไปถึงขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่กับสภาพของแม่น้ำลำคลอง แต่การท่องเที่ยวทางเรือก็มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น ขนาดของเรือ การขึ้น-ลงของแม่น้ำ ภูมิอากาศ รวมทั้งระยะเวลาในการล่องเรือที่อาจจะใช้เวลานาน มักจะไม่ใช่ที่ต้องการของนักธุรกิจหรือผู้ที่มีเวลาน้อย รวมถึงผู้ที่มีปัญหาสุขภาพด้วย

ศิริ สยามสุโพธิ์ (2543. หน้า 108) กล่าวว่า เรือส่งแม่น้ำมีหลายประเภท แบ่งได้ดังนี้

1. การเดินทางโดนเรือพาย เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กที่ต้องการความเป็นอิสระ มีความเรียบง่าย และเดินทางในระยะสั้น เป็นการสร้างบรรยากาศที่แปลกใหม่ ตื่นเต้น โดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2. การเดินทางโดยเรือหางยาว เป็นการเดินทางที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมมากพอสมควร โดยเฉพาะวัยรุ่นหนุ่มสาวและชาวต่างชาติ เพราะไม่เคยพบเห็นมาก่อน สามารถสร้างความตื่นเต้นให้กับนักท่องเที่ยวได้ สามารถเล่นได้เร็ว และเดินทางในระยะทางไกลๆ ทั่วๆ ไปได้ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มขนาดเล็ก

3. การเดินทางโดยเรือโดยสาร เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มขนาดใหญ่ เพราะสามารถบรรทุกผู้โดยสารได้เป็นจำนวนมาก เล่นได้ระยะทางไกลและบริเวณที่มีน้ำลึกได้ตลอดจนภายในเรือจะมีเครื่องอำนวยความสะดวกสบายดีกว่าเรือพายและเรือหางยาว

4. การเดินทางโดยล่องแพ เป็นการเดินทางอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากนักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัย มีอิสระและกลมกลืนกับธรรมชาติ สร้างบรรยากาศและความตื่นเต้นให้กับนักท่องเที่ยวได้มาก และยังสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การรับประทานอาหาร ร้องเพลง ฯลฯ เหมาะสำหรับวัยรุ่นหนุ่มสาว และชาวต่างชาติมาก

3. การขนส่งทางอากาศ

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2546. หน้า 108) กล่าวว่า การขนส่งทางอากาศเป็นที่นิยมในการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หรือในประเทศใหญ่ๆ เช่น สหรัฐอเมริกาและแคนาดา ประชาชนนิยมเดินทางทางอากาศระหว่างมลรัฐ และระหว่างเมือง การเดินทางทางอากาศเป็นที่นิยมของนักเดินทางและนักท่องเที่ยวที่เดินทางในระยะทางไกลและมีเวลาจำกัด

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 223) กล่าวว่า ความก้าวหน้าอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ ทำให้มีการผลิตเครื่องบินขนาดใหญ่ รุ่นลำตัวกว้าง โคนเน้นความสะดวกสบายของผู้โดยสาร จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มากมาย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การบินลักษณะเที่ยวบินประจำ เป็นการบินระหว่างเมืองต่อเมือง โดยมีตารางบินที่แน่นอน การบินประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1 เที่ยวบินประจำภายในประเทศ (Domestic Flight)

1.2. เที่ยวบินประจำระหว่างประเทศ (International Flight)

2. การบินลักษณะเที่ยวบินไม่ประจำ เป็นการบินที่จัดเสริมขึ้นในตารางเที่ยวบิน และสามารถแวะรับส่งผู้โดยสารทั่วไป โดยไม่ต้องเป็นกลุ่มเดิมได้ จึงได้รับความนิยมมากในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3. การบินลักษณะเที่ยวบินเช่าเหมาลำ เป็นการบินที่ให้บริการแก่กลุ่มสมาชิกสมาคม หรือองค์กร หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวรับส่งผู้โดยสารเฉพาะกลุ่มเดิมได้ ราคาค่าโดยสารจะถูกกว่าเที่ยวบินปกติ ทำให้เป็นที่นิยมมากในหมู่นักท่องเที่ยว

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543. หน้า 116) กล่าวว่า การคมนาคมขนส่งทางอากาศนับว่าเป็นการขนส่งที่เร็วที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายแพงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับขนส่งชนิดอื่นๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. เครื่องบินโดยสารปกติ เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล สามารถเดินทางได้ในระยะไกลๆ ภายในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่ฐานะทางการเงินและสังคมสูง

2. เครื่องบินชนิดเหมาลำ เป็นการเดินทางที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเฉพาะกลุ่มสมาชิกทางสังคม องค์กร หรือสมาคม ซึ่งสมาชิกมีความประสงค์ที่จะเดินทางด้วยกันเป็นคณะในเที่ยวบินเที่ยวเดียวกัน

3. เครื่องบินส่วนตัว นับได้ว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่กำลังนำมาใช้ในประเทศไทยเรา เหมาะสมกับครอบครัวและเครือญาติ เพราะมีความเป็นอิสระ เป็นกันเอง สามารถสร้างความตื่นเต้นและแปลกใหม่ให้กับครอบครัวได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าการเดินทางประเภทนี้จะมันน้อยมากในประเทศไทยเราก็ตาม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 92) กล่าวว่า การขนส่งทางอากาศเป็นการขนส่งที่มีความสะดวกสบายและรวดเร็วที่สุด ซึ่งเราอาจแบ่งตามลักษณะการให้บริการออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. สายการบินประจำมีกำหนด หมายถึง สายการบินให้บริการเป็นประจำเส้นทางที่กำหนด แบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย คือ

1.1 สายการบินหลัก เป็นผู้ประกอบการบินที่ได้รับมอบอำนาจให้จัดบริการอย่างประจำมีกำหนดแก่สาธารณะชนในเส้นทางระยะไกลที่มีผู้ให้บริการหนาแน่น

1.2 สายการบินท้องถิ่น เป็นผู้ประกอบการบินในเส้นทางระหว่างชุมชนของเมืองที่มีผู้ให้บริการน้อยในเส้นทางระยะใกล้

1.3 สายการบินต้นทุนต่ำ เป็นผู้ประกอบการบินในเส้นทางประจำมีกำหนดแก่สาธารณะชนในเส้นทางบินไม่ไกลนัก ส่วนใหญ่มักใช้เวลาบินไม่เกิน 3-4 ชั่วโมง โดยมีบริการเฉพาะชั้นประหยัดเท่านั้น

2. สายการบินไม่ประจำ หมายถึง บริษัทการบินที่ให้บริการทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นการบินเช่าเหมาลำ หรือการบินพิเศษอื่นๆ ที่ไม่อยู่ในลักษณะของการบินบริการประจำกำหนด มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

2.1 สายการบินบริการเช่าเหมา หมายถึงสายการบินที่ให้เช่าทั้งหมดของสายการบิน สำหรับการบินเฉพาะเที่ยวหนึ่ง หรือหลายเที่ยว เพื่อประโยชน์ของผู้เช่าเอง (อาจเป็นคนเดียวหรือเป็นหมู่คณะก็ได้)

2.2 สายการบินแท็กซี่อากาศ หมายถึง สายการบินที่ให้เช่าทำอากาศยานเหมือนเช่าเหมา เพียงแต่ดำเนินการบินด้วยอากาศยานขนาดเล็กที่มีความจุน้อย และจะดำเนินการบินเฉพาะเมื่อมีผู้เช่ามาขอให้ทำการบินเท่านั้น

2.3 สายการบินเฮลิคอปเตอร์ หมายถึง สายการบินที่ให้บริการอากาศยานประเภทเฮลิคอปเตอร์ มักจะให้บริการรับส่งคนใช้ฉุกเฉิน

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 8-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 238) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นเทคนิคการส่งเสริมการขายที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการโฆษณา การประชาสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะชนได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยว หรือประเทศที่สมควรเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในรูปของข่าวประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศอย่างต่อเนื่อง

1. ความหมาย

พลาเยอร์ โปราณานนท์ (2544. หน้า 163) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง วิธีการให้ข่าวสารของบริษัท เพื่อให้บริษัทเป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยไม่ต้องซื้อเนื้อที่ในสื่อต่างๆ และบริษัทอาจจะมีค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย ซึ่งสามารถทำได้ 2 วิธี

1.1 การประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

1.2 การประชาสัมพันธ์โดยไม่ผ่านสื่อ เป็นการสื่อสารข้อมูลของบริษัทไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยการ ผลิตสิ่งของ เช่น พวงกุญแจ เสื้อเชิ้ต เครื่องประดับที่มีเครื่องหมายหรือตราของบริษัท เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงสินค้าของทางบริษัท การจัดสัมมนา และการเป็นสปอนเซอร์ในเทศกาลที่สำคัญต่างๆ

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542. หน้า 109) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติงานของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน บริษัท ในการเผยแพร่ข่าวสาร และดำเนินการวิธีอื่นๆ อย่างมีแบบแผน เป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ชี้แจงแถลงนโยบายการดำเนินการ กิจกรรมการเคลื่อนไหวของของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน บริษัท ให้กลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไปได้ทราบ
2. เพื่อชักชวนให้กลุ่มเป้าหมาย และสาธารณชนมีส่วนร่วมสนับสนุน และเห็นชอบกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และให้ความเชื่อถือ
3. เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเข้าใจอันดี มีมนุษยสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
4. เพื่อเป็นการเผยแพร่สินค้า และบริการให้เป็นที่รู้จัก และไว้วางใจ

ม.ล. ต้อย ชุมสาย (2527. หน้า 228) กล่าวว่า ของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน บริษัท หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะด้วยการให้อุปกรณ้อย่างใดอย่างหนึ่งชวนหรือไม่ก็ตาม ให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยปฏิบัติงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน ภายใต้คำถามต่อไปนี้

1. จะกระทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยปฏิบัติงานใด
2. จะกระทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีถึงขั้นไหน
3. ถ้ามีการใช้อุปกรณีกายภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะใช้อุปกรณใด

ล่าอางศ์ งามวิชา (2543. หน้า 420) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมหลายๆ อย่างของทางบริษัทที่สร้างขึ้นมาเพื่อยังความเข้าใจอันดีกับปวงชน หรือสาธารณชนที่อยู่ล้อมรอบบริษัท โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความนิยม และรักษาภาพพจน์ที่ดีของตัวบริษัทและสินค้าไว้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2540. หน้า 289) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความพยายามที่มีแผนการโดยองค์การหนึ่ง ในการที่จะสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์การ ให้เกิดกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2. ประเภทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยว

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 8-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544. หน้า 238) และสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545. หน้า 40) ได้กล่าวถึงประเภทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวไว้ตรงกันว่า การประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวนั้น อาจแบ่งได้ 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์เพื่อการเผยแพร่หรือดึงดูดสาธารณชน เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวให้กับประเทศ หรือท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อไปนี้

1.1 การเชิญชวนสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้มาศึกษาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง

1.2 การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสาธารณชน โดยการจัดข่าวประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ เช่น งานเทศกาลประเพณี การจัดสัมมนา หรือประชุมด้านการท่องเที่ยว

1.3 การเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ในโอกาสพิเศษต่างๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจฉับพลัน เช่น การเนเจ้าภาพจัดแข่งขันกีฬา การเปิดตัวแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นต้น

1.4 การแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เช่น การจัดทำข่าวโต้ตอบวิกฤตการณ์ต่างๆ

2. การประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม เป็นการจัดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสำหรับประชาชนในท้องถิ่น และเจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยว ทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีอัธยาศัยไมตรีในการต้อนรับ และสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

2.1 เพื่อสร้างการยอมรับการท่องเที่ยว

2.2 เพื่อสร้างความเข้าใจนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเน้นในเรื่องหลักๆ 2 ประการ ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

2.2.2 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมชุมชน

3. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ และแรงงานนับผิดชอบ และเป็นตัวแทนแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.1 การจัดสัมมนาผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยองค์การบริหารการท่องเที่ยว

3.2 การจัดงานเที่ยวเพื่อแนะนำ หรือสร้างความคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว

3.3 การจัดการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันเชิงคุณภาพของการบริการ และการบริหารในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสาขาต่างๆ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ

แนวความคิดเรื่องอุทยานแห่งชาติเริ่มประมาณ 100 กว่าปีมาแล้ว ในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ ในช่วงเวลานั้นมีการสำรวจการและบุกเบิกดินแดนทางตะวันตกของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อการตั้งถิ่นฐาน ขยายพื้นที่เพาะปลูก และเพื่อความรู้อินดินแดนที่ยังไม่มีการบุกเบิก เหตุผลที่ผลักดันให้มีการสำรวจดังกล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรทำให้มีพื้นที่เพื่ออยู่อาศัยและพื้นที่เพาะปลูกมีผลผลิตน้อยลง การสำรวจและการบุกเบิกดังกล่าวส่งผลให้มีการค้นพบภูมิประเทศที่งดงามหลายแห่ง การตั้งถิ่นฐานและการเพาะปลูกในพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าลดลงมาก จนปี พ.ศ. 2407 แนวความคิดทางนิเวศวิทยาของ George Perkins Marsh ในหนังสือ Man and Nature ที่ว่า "มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การทำลายธรรมชาติก็เท่ากับว่าเป็นการทำลายตัวเอง" ได้จุดประกายให้มีการริเริ่มการสงวนแหล่งธรรมชาติขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2415 อุทยานแห่งชาติแห่งแรกของโลกจึงถูกจัดตั้งขึ้นที่ Yellowstone โดย Abraham Lincoln

สำหรับประเทศไทย แนวความคิดในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติได้ริเริ่มขึ้นเมื่อภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งนี้เนื่องมาจากอัตราเพิ่มขึ้นของประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการพื้นที่เพื่อการเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ผลที่ติดตามมาคือ การหักล้างทางพงเปลี่ยนสภาพเป็นป่าไร่ นา ประกอบกับความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี มีการใช้อาวุธที่ทันสมัยล่าสัตว์อย่างล้างผลาญทำให้สัตว์ป่าลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว สัตว์ป่าบางชนิดสูญพันธุ์

ไปเลยก็มี จนในที่สุดรัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะด้านป่าไม้และสัตว์ป่า จึงดำริให้มีการจัดตั้งสวนรุกขชาติ วนอุทยาน และอุทยานแห่งชาติ โดยกำหนดให้ป่าภูกระดึง จังหวัดเลย เป็นวนอุทยานแห่งแรก ใน พ.ศ. 2486 แต่ด้วยเป็นช่วงสงครามโลก การดำเนินการประกาศเพื่อจัดตั้งอุทยานแห่งชาติจึงมีอุปสรรคและระงับไป จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2502 ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้สั่งการให้กระทรวงเกษตรและกระทรวงมหาดไทยร่วมกันพิจารณากำหนดพื้นที่ป่าเพื่อจัดตั้งอุทยานแห่งชาติขึ้น

คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้ประชุมปรึกษาและลงมติเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2502 ให้แต่ตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติขึ้น เพื่อจัดทำโครงการและดำเนินการเกี่ยวกับการสงวนและคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร เป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่งมี อธิบดีกรมป่าไม้ กรมที่ดิน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตร กระทรวงคมนาคม สำนักงานงบประมาณ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และสมาคมโรงแรม และกรรมการผู้มิเกี่ยวข้องได้รับการแต่งตั้งมี นายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล นายเล็ก จุณณานนท์ พลตรีเสถียร พจนานนท์ พันเอกหลวง วิจิตรวาทการ พันเอกทวนชัย สาริกชนนท์ และนาวาโทสวาท พรหมประวีติ รณ.

คณะกรรมการฯ ได้เลือกให้หัวหน้าบำรุงกองป่าไม้ เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ โดยกำหนดให้คัดเลือกพื้นที่ป่าเพื่อจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติขึ้นรวม 14 แห่ง ได้แก่

1. ป่าดอยสุเทพ
2. ป่าดอยอินทนนท์
3. ป่าทุ่งแสลงหลวง
4. ป่าภูกระดึง
5. ป่าภูพาน
6. ป่าน้ำหนาว
7. ป่าเขาหลวง
8. ป่าลานสาง
9. ป่าดอยขุนตาล
10. ป่าเขาใหญ่
11. ป่าเขาสระบาป
12. ป่าเขาศิขณภู

13. ป่าเทือกเขาสลอบ

14. ป่าเขาสามร้อยยอด

การคัดเลือกพื้นที่ดังกล่าวได้รับความช่วยเหลือจาก Mr. George D. Ruhle ผู้เชี่ยวชาญทางธรรมชาติของ U.S. National Park Service ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2504 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2504 ซึ่งมีผลบังคับใช้ถัดวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 4 ตุลาคม 2504 หลังจากนั้นได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พื้นที่ต่างๆ เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยมีเขาใหญ่เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2505 จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2548) ประเทศไทยมีอุทยานแห่งชาติที่ได้รับการประกาศจัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 103 แห่ง และที่อยู่ระหว่างเตรียมการจัดตั้งอีก 45 แห่ง รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 46.03 ล้านไร่ (สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2548)

1. ความหมายของอุทยานแห่งชาติ

กวี วรรกวิณ, พิพัฒน์ นวลอนันต์ และพิเศษ เสนาวงศ์ (2546, หน้า 85) ได้ให้ความหมายของอุทยานแห่งชาติไว้ว่า อุทยานแห่งชาติ (National Park) หมายถึง พื้นที่ที่ทางรัฐบาลเห็นว่ามีสภาพทางธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ สมควรให้มีการสงวนไว้เป็นพื้นที่พิเศษ เพื่อจุดประสงค์ในการคงสภาพเดิมให้ถาวรตลอดไป นอกจากนี้ยังสงวนไว้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อเป็นการศึกษาหาความรู้ โดยทั่วไปพื้นที่ที่จัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติจะมีขนาดกว้าง มีความอุดมสมบูรณ์ หลากหลายตามธรรมชาติและมีความสวยงามโดดเด่น หายาก มักจะไม่ถูกบุกรุกจากมนุษย์

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กล่าวถึงความหมายของอุทยานแห่งชาติว่า (2548) ในระยะแรกของการจัดตั้ง Yellowstone National Park มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเพียงเพื่อป้องกันแหล่งธรรมชาติที่สวยงามเท่านั้น ต่อมาในระยะ 50 ปีมานี้ คำว่า "อุทยานแห่งชาติ" ได้ถูกหลายประเทศนำไปใช้ในพื้นที่ที่สถานภาพและวัตถุประสงค์ที่ต่างกันมากขึ้นทุกที ดังนั้น สภาสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติของโลก (The World Conservation Union, IUCN) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า อุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นพื้นที่คุ้มครองประเภทที่ 2 ไว้ดังนี้

“พื้นที่ที่ธรรมชาติทางบกและ / หรือทางทะเล ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองรักษาระบบนิเวศที่ปรากฏในพื้นที่เพื่อประชาชนรุ่นปัจจุบันและอนาคต เพื่อไม่ให้มีการใช้ประโยชน์หรืออนุญาตเข้าครอบครองที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบนิเวศ และเพื่อเปิดโอกาสให้มีการใช้ประโยชน์ด้านวิจัยศึกษาหาความรู้ และนันทนาการที่สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมท้องถิ่น”

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ระบุว่า อุทยานแห่งชาติ หมายถึง “ที่ดินซึ่งรวมความทั้งพื้นที่ดินโดยทั่วไป ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเล ที่ได้เน้บการกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ลักษณะที่ดินดังกล่าว เป็นที่ที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ และได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง ทั้งนี้การกำหนดดังกล่าวก็เพื่อให้คงอยู่ในสภาพธรรม เพื่อสงวนไว้เป็นแหล่งการศึกษา และความรื่นรมย์ของประชาชนสืบไป”

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2548) กล่าวว่า การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเพื่อวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

2.1 เพื่อคุ้มครองพื้นที่ธรรมชาติที่มีทรัพยากรที่โดดเด่น และหายากในพื้นที่นั้น ซึ่งได้แก่ พืช สัตว์ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทิวทัศน์ที่สวยงาม สิ่งที่น่าสนใจทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม มิให้เสื่อมสลายไป ฉะนั้น จะต้องได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายโดยเฉพาะ และมีเจ้าหน้าที่บริหารงานอย่างเพียงพอ

2.2 เพื่อให้เป็นพื้นที่สำหรับการศึกษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เนื่องจากอุทยานชาตินั้นเปรียบเสมือนห้องเรียนกลางแจ้ง ซึ่งสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยได้โดยไม่มีที่สิ้นสุด ฉะนั้น อุทยานแห่งชาติจะต้องมีการบริการในด้านการศึกษา เช่น การบรรยาย ฉายภาพยนตร์ เอกสารเผยแพร่ ห้องสมุด เป็นต้น นอกจากนี้ จะต้องให้ความร่วมมือการสถานศึกษาหรือสถาบันต่างๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิชาการต่างๆ

2.3 เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน โดยที่อุทยานแห่งชาติทั่วไปมีทิวทัศน์ที่สวยงาม ซึ่งอาจจะเป็นทิวเขา ทะเลสาบ พืชพันธุ์ ถ้ำ หุบเหว หน้าผา ฯลฯ การพักผ่อนหย่อนใจในอุทยานแห่งชาติกระทำได้โดยวิธีต่างๆ เช่น การตั้งแคมป์พักแรม ดูสัตว์ ถ่ายรูป เดินป่า ชมทิวทัศน์ เป็นต้น นั้น อุทยานแห่งชาติจะต้องจัดการให้มีกิจกรรมนันทนาการ จัดให้มีความสะดวกในการคมนาคม สถานที่พักแรม ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

กวี วรกวิน, พิพัฒน์ นวลอนันต์ และพิเศษ เสนาวงศ์, 2546; บรรหาร เลหาะวิไลย, 2545) กล่าวไว้ว่า โดยหลักการแล้ว การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อรักษาทรัพยากรในพื้นที่ให้คงอยู่ในสภาพเดิมตามธรรมชาติ หรือถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงก็ให้เป็นไปตามเงื่อนไขทางธรรมชาติ

2. เพื่อสงวนรักษาพื้นที่ที่มีความสวยงามโดดเด่นเป็นพิเศษเอาไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และสันทนาการ รวมทั้งมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

3. เพื่อสงวนไว้เป็นพื้นที่สำหรับการวิจัย ศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะทางธรรมชาติวิทยา

3. คุณค่าของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ

บรรหาร เลหาะวิไลย (2545, หน้า 8-9) กล่าวว่า อุทยานแห่งชาติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอันประมาณมิได้ของชาติ เป็นทรัพยากรที่สำคัญมีประโยชน์มากมายหลายประการ ดังต่อไปนี้

3.1 อุทยานแห่งชาติ เป็นพื้นที่ซึ่งพืชและสัตว์ป่าทุกชนิดจะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายที่มีความเข้มงวด มีบทลงโทษที่รุนแรง อีกทั้งได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ และอัตราค่าจ้างมากกว่าพื้นที่อนุรักษ์ประเภทอื่นๆ จึงมั่นใจได้ว่าจะสามารถป้องกันและรักษาไว้ได้

3.2 เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจสำหรับผู้นิยมบรรยากาศท่ามกลางธรรมชาติ ในประเทศไทยเรามีสถิติว่า มีนักท่องเที่ยวไปพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติ และวนอุทยานปีหนึ่งๆ ประมาณ 5 ล้านคน และนับวันจะเพิ่มมากขึ้น

3.3 เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ช่วยหล่อเลี้ยงเกษตรกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงเป็นรากฐานแห่งความมั่นคงของชาติ

3.4 เป็นแหล่งคุ้มครองสายพันธุ์ธรรมชาติ (GENE) ทางพืชและสัตว์ ซึ่งจะมีประโยชน์ทางการเกษตร และสายพันธุ์ธรรมชาติดังกล่าวอาจจะมีคุณค่ามหาศาลในด้านการแพทย์

3.5 เป็นสถานที่ที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่สถานศึกษาและสถาบันที่จะทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย ในวิชาการสาขาต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง อาทิเช่น พฤกษศาสตร์ สัตวศาสตร์ นิเวศวิทยา ธรณีวิทยา ฯลฯ

3.6 เป็นที่มาซึ่งรายได้ของราษฎรในท้องถิ่น เกิดอุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น การผลิตของที่ระลึก สำหรับบางประเทศทางอาฟริกาอุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งที่สามารถดึงเงินตราจากชาวต่างประเทศปีละมากๆ และรายได้หลักของประเทศด้วย

3.7 เป็นสถานที่ซึ่งมีคุณค่าในด้านวัฒนธรรม ซึ่งช่วยบันดาลใจให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีงามในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของศิลปะความเป็นระเบียบวินัย และความเอื้อเฟื้อระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

3.8 พื้นที่ที่ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติแล้ว จะช่วยลดความตึงเครียดทางการเมือง และลดปัญหาผู้ก่อการร้าย เนื่องจากพื้นที่ได้รับการพัฒนาขึ้น

4. ธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548) กล่าวว่า อุทยานแห่งชาติประกอบด้วยพื้นที่กว้างขวางและหลากหลายด้านธรรมชาติ ที่มีความโดดเด่นสวยงาม หายาก เช่น ทัศนียภาพแห่งขุนเขา ท้องทุ่ง เกาะแก่ง ชายหาด ท้องทะเล แนวปะการัง ถ้ำ น้ำตก หุบเขา หรือหินผาที่มีลักษณะแปลกตาอันเกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือมีพืช สัตว์ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ จึงเป็นสถานที่ที่พิเศษสุดสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งความรู้ทางการศึกษาด้วย ซึ่งธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ ประกอบไปด้วย

4.1 ป่าไม้ ต้นไม้ในป่าส่วนใหญ่มีความหลากหลายของระบบนิเวศป่าไม้และชนิดพันธุ์พืชสูงมาก เนื่องจากเป็นดินแดนที่ตั้งอยู่ในเขตทับซ้อนของเขตรวมภูมิศาสตร์ 3 เขต คือ เขตอินโด-เบอร์มิส เขตอินโด-ไชนีส และเขตมาเลเซีย กลายเป็นแหล่งพันธุ์พืชหายากนานาชนิด โดยสามารถแบ่งป่าออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1.1 ป่าไม่ผลัดใบ ต้นไม้ในป่าส่วนใหญ่จะเป็นสีเขียวชุ่มตลอดทั้งปี แต่อาจพบต้นไม้ที่ผลัดใบบ้างแต่เล็กน้อย ซึ่งแตกต่างจากป่าผลัดใบที่ต้นไม้ส่วนใหญ่จะผลัดใบพร้อมๆ กัน ป่าไม่ผลัดใบยังแบ่งชนิดในระดับย่อยลงมาอีก ได้แก่ ป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง ป่าดิบเขา ป่าสนเขา ป่าพรุ ป่าชายหาด และป่าชายเลน

4.1.2 ป่าผลัดใบ เป็นป่าที่ประกอบไปด้วยต้นไม้ที่ผลัดทั้งจนหมดต้นในช่วงฤดูแล้ง เพื่อหยุดการเจริญเติบโตไว้ และรอจนกว่าฤดูฝนจะกลับมาอีกครั้ง ผู้ที่ไม่เข้าใจในระบบนิเวศประเภทนี้เมื่อมองเห็นป่าผลัดใบในช่วงหน้าแล้ง จึงมักกล่าวว่าเป็นป่าแล้งหรือป่าเสื่อมโทรม ป่าผลัดใบพบในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,000-1,500 มิลลิเมตร ต่อปี ซึ่งน้อยกว่าป่าไม่ผลัดใบ และภูมิอากาศแบบมรสุม คือ มีช่วงฤดูแล้งชัดเจน ป่าผลัดใบแบ่งชนิดในระดับย่อย ได้แก่ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และทุ่งหญ้า

นอกจากนี้ยังมีป่าที่มีลักษณะพิเศษอยู่อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งป่าที่มีลักษณะพิเศษนี้จะเป็นป่าที่เกิดขึ้นในพื้นที่ค่อนข้างจำกัดเป็นหย่อมเล็กๆ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีความเฉพาะเจาะจง เช่น ตามภูเขาหินปูน แอ่งน้ำจืดซึ่งมีน้ำเอ่อท่วมเป็นครั้งคราว หรือลานหินบนภูเขาสูง เป็นต้น ป่าที่มีลักษณะพิเศษนี้ ได้แก่

1. ป่าเขาหินปูน บริเวณยอดเขาแหลมตะบุมตะปาของเขานินปุ่นได้เกิดสังคมพืชแบบทนแล้งขึ้น ร่องหลืบของเขานินปุ่นกลายเป็นแหล่งสะสมซากอินทรีย์วัตถุและเศษฝุ่นผงจนเกิดเป็นชั้นดินตื้นๆ ขึ้นในลักษณะของดินพีทที่เป็นกรดสูง พืชพรรณบนเขานินปุ่นจนปรับตัวให้เข้ากับสภาวะดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุก ไม้พุ่มแคระ และไม้ยืนต้นบางชนิดขึ้นกระจัดกระจายอยู่ห่างๆ เช่น จันทน์ผา พาน ไทร กล้วยไม้สกุลรองเท้านารี เป็นต้น

2. ป่าบุง-ป่าทาม เป็นระบบนิเวศที่พิเศษเกิดขึ้นบริเวณลำน้ำมูลและลำน้ำศรีสงครามในแอ่งสกลนคร รวมทั้งลำน้ำสาขา คำว่า “บุง” เป็นคำท้องถิ่นอีสาน หมายถึง บึงหรือแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่มีน้ำขังตลอดปี ส่วนคำว่า “ทาม” หมายถึง พื้นที่ริมฝั่งน้ำซึ่งถูกน้ำเอ่อขึ้นท่วมเป็นครั้งคราว ดังนั้น ป่าบุง-ป่าทาม จึงหมายถึง ป่าเลนน้ำจืดที่มีน้ำท่วมในฤดูฝนซึ่งจะท่วมขังอยู่เป็นเวลา 3-4 เดือน แล้วแห้งขอดในฤดูแล้ง โครงสร้างของป่ามีต้นไม้ขนาดใหญ่และไม้พุ่มหนารขนาดเล็กที่ทนทานการแช่ขังของน้ำได้ดีขึ้น เช่น ยาง หว่า กระเบา คางสุ่ย เป็นต้น

4.2 สัตว์ป่า เป็นแหล่งอาศัยที่สำคัญของสัตว์ป่า ในป่าแต่ละประเภทมีสัตว์อาศัยอยู่แตกต่างกัน อุทยานแห่งชาติเป็นเขตอนุรักษ์ที่นอกจากจะรักษาป่าไว้แล้ว ยังเป็นแหล่งที่อนุรักษ์สัตว์ป่าที่สำคัญ ซึ่งในปัจจุบันโอกาสที่คนจะพบเห็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่ที่น้อยมาก เนื่องจากมักจะทำอาศัยอยู่ในป่าลึก แต่ยังมีโอกาสพบร่องรอยของสัตว์ เช่น รอยตีน มูลสัตว์ ตามเส้นทางเดินเท้าในอุทยานแห่งชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว เป็นต้น ในประเทศไทยมีความหลากหลายของสัตว์ป่าสูงมาก เนื่องจากตั้งอยู่กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เปรียบได้กับเป็นชุมทางการกระจายพันธุ์สัตว์จากภูมิภาคต่างๆ หลายชนิดเป็นสัตว์หายากและเป็นสัตว์ที่พบเพียงแห่งเดียวในโลก เท่าที่มีการสำรวจ ประเทศไทยมีสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกไม่น้อยกว่า 107 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานไม่น้อยกว่า 298 ชนิด นกประมาณ 960 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 282 ชนิด ปลาจืด 600 ชนิด รวมไปถึงสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง เช่น แมลงหอย อี๊กับแสนชนิด

4.3 น้ำตก น้ำตกเป็นธรรมชาติอันงดงาม และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยอดนิยมของพื้นที่ป่าทุกแห่ง มีลักษณะทั่วไปคล้ายกัน คือ เป็นสายน้ำที่ตกลงมาจากที่สูง บางแห่งอาจมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่เกิดจากการกักเซาะของน้ำตกอยู่เบื้องล่าง น้ำตกแต่ละแห่งมีขนาดสูง

ใหญ่และรูปลักษณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพทางธรณีและภูมิประเทศในแต่ละพื้นที่ ซึ่งแบ่งตามลักษณะได้ดังนี้

4.3.1 น้ำตกตามยอดเขาสูงและผาชันที่เกิดจากหินแกรนิต มักมีขนาดใหญ่ บางแห่งไหลจากหน้าผาสูง ดิ่งลงสู่เบื้องล่าง สร้างความตื่นเต้นตื้นตาตื่นใจให้แก่ผู้พบเห็น เช่น น้ำตกแม่สุรินทร์ แต่ส่วนใหญ่จะตกลงมาตามชั้นหินแกรนิตเป็นระยะๆ เกิดแอ่งน้ำพักเป็นช่วงๆ และมีความสวยงามแตกต่างกันไปในแต่ละชั้น

4.3.2 น้ำตกตามเขาหินชนวนจะพบเห็นได้น้อยมาก สามารถชมความงามได้ที่อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า

4.3.3 น้ำตกในบริเวณเขาหินปูนจะไหลลดหลั่นกันลงมาจากชั้นหินเดี่ยวๆ จำนวนมาก ทั้งนี้เพราะหินปูนที่ละลายอยู่ในน้ำจะจับตัวกันเป็นขอกันทางน้ำ เกิดเป็นชั้นบันไดตลอดสายน้ำที่ไหลผ่านลงมา น้ำตกประเภทนี้จะดูประณีตและงดงามมาก พบมากแถบภาคตะวันตกแถบจังหวัดกาญจนบุรี เช่น อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ฯลฯ

สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่หินทรายและหินดินดาน น้ำตกส่วนใหญ่เป็นเพียงลำห้วยที่ไหลลงมาเป็นชั้นเดี่ยวๆ และมักเป็นลานหินกว้าง จึงมีความสวยงามในลักษณะของม่านน้ำตก และมักมีน้ำในฤดูฝน เช่น อุทยานแห่งชาติผาแต้ม อุทยานแห่งชาติภูพาน ฯลฯ

4.4 แก่ง เป็นขีดหินกว้างกันสายน้ำที่ไหลมาตามแนวราบ เป็นอุปสรรคต่อการไหลผ่านของสายน้ำ สำหรับแก่งขนาดเล็กอาจไม่ส่งผลกระทบต่อกระแสน้ำนัก แต่ถ้าเป็นแก่งขนาดใหญ่หรือมีจำนวนแก่งมาก ก็จะส่งผลให้กระแสน้ำปะทะเกิดการหมุนเวียนเชี่ยวกราดยิ่งขึ้น แก่งบางแก่งมีขนาดใหญ่และขวางกั้นตลอดลำน้ำ จะทำให้สายน้ำสั้นเอ่อและไหลตกลงมาคล้ายน้ำตกขนาดเล็ก แม้ว่าแก่งจะเป็นสิ่งกีดขวางลำน้ำและสัญจรผ่านไปได้อย่าง แต่กลับเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้ชื่นชอบความตื่นเต้นในการล่องแพผ่านแก่งต่างๆ ท่ามกลางทิวทัศน์สวยงามริมฝั่งน้ำ เช่น อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติแม่จรม อุทยานแห่งชาติออบหลวง อุทยานแห่งชาติเขาค้อ เป็นต้น

4.5 ถ้ำ เป็นปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยา ที่มีลักษณะเป็นช่องหรือโพรงใต้ผืนดิน มักพบตามภูเขาหรือหน้าผา หรือตามชายฝั่งทะเล แต่กว่าจะเป็นถ้ำให้เห็นในทุกวันนี้ต้องผ่านกระบวนการทางธรณีวิทยาเป็นเวลานาน มีหลายลักษณะ เช่น

4.5.1 ถ้ำใต้ดิน เป็นถ้ำตามภูเขาหรือหน้าผา มักพบในบริเวณที่เป็นภูเขาหินปูน การกำเนิดของถ้ำเริ่มต้นจากน้ำฝนซึ่งละลายก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จนมรสภาพเป็นกรดอ่อนไหลซึ่งลงไปในรอบแตกของหินปูนเป็นธารน้ำใต้ดิน และค่อยๆ กัดกร่อนกัดกร่อนหินปูนจนกลายเป็นช่องทางน้ำใต้ดินขนาดใหญ่ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิประเทศทำให้ระดับน้ำใต้ดินลดลง ทิ้งให้ช่องทางน้ำเดิมกลายเป็นโพรงอากาศหรือถ้ำขึ้น ส่วนปากทางที่น้ำใต้ดินไหลลงหุบห้วยก็กลายเป็นปากถ้ำอยู่บนหน้าผาสูงเหนือหุบเขา เป็นจุดที่ทำให้สามารถเข้าไปสัมผัสผืนในถ้ำได้ ถ้ำบางแห่งอาจมีปากถ้ำแคบมาก เมื่อเข้าไปภายในจึงออกเป็นโถงถ้ำกว้างใหญ่

4.5.2 ถ้ำธารลอด เกิดจากการที่น้ำใต้ดินไม่สามารถซึมลงไปได้ดินต่ำลงไปอีก ซึ่งอาจเพราะมีชั้นหินที่บดอัดแน่นอยู่ ธารน้ำใต้ดินจึงต้องไหลไปในแนวระดับจนกระทั่งไปโผล่ออกเป็นปากถ้ำ ณ จุดใดจุดหนึ่งไหลออกไป มักเรียกถ้ำลักษณะเช่นนี้ว่า ถ้ำธารลอดหรือถ้ำน้ำลอด ถ้ำประเภทนี้มักยากต่อการเข้าไปชม เพราะอุปสรรคจากตาน้ำในถ้ำ บางฤดูกาลมีน้ำป่าไหลหลาก เช่น ถ้ำธารลอดในอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ และถ้ำนกนางแอ่นในอุทยานแห่งชาติลำคลองงู ฯลฯ

4.5.3 หลุมยุบ เมื่อส่วนที่อยู่เหนือโพรงถ้ำใต้ดินและติดกับพื้นดิน หรือที่เรียกได้ว่าเป็นเพดานถ้ำ รับน้ำหนักตัวเองไม่ไหวและพังทลายลงมา จึงเกิดเป็นช่อง เรียกว่า หลุมยุบ หลุมยุบบางแห่งมีน้ำท่วมขังจนกลายเป็นบึงหรือทะเลสาบที่โอบล้อมด้วยผาหินรอบด้าน เรียกว่าทะเลใน เช่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เป็นต้น

4.5.4 ถ้ำทะเล พบตามชายฝั่งทะเลหรือเกาะต่างๆ เช่น หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ฯลฯ เกิดจากคลื่นทะเลกัดเซาะผาหินชายฝั่งจนกลายเป็นโพรงลึกเข้าไป ซึ่งถ้าเป็นเขาหินปูนก็จะยิ่งเป็นถ้ำขนาดใหญ่ได้ง่ายและเร็วขึ้น เพราะมีน้ำฝนหรือน้ำใต้ดินช่วยเพิ่มการกัดเซาะ ปากถ้ำทะเลมักพบในบริเวณที่มีน้ำทะเลขึ้นสูงสุดและต่ำสุด แต่บางแห่งอาจพบสูงขึ้นไปบนหน้าผา ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเลในอดีต บนเกาะขนาดเล็ก คลื่นอาจกัดเซาะจนทะลุออกอีกด้านและเกิดเป็นช่องที่เรียกว่า “ถ้ำลอด” หรือ “เกาะทะลุ” พบได้ที่อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา อุทยานแห่งชาติทะเลบัน หากเป็นบริเวณหัวแหลมซึ่งถูกคลื่นกัดเซาะทั้งสองด้านจนทะลุถึงกัน ก็เกิด “สะพานหินธรรมชาติ” เช่น อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

4.5.5 น้ำพุร้อน เป็นน้ำอุณหภูมิสูงที่ไหลออกมาจากพื้นดิน มีตั้งแต่ประเภทอุ่นๆ จนถึงเดือดพล่าน บางแห่งอาจมีกำลังแรงไม่มาก เพียงแค่เดือดปุดๆ ออกมา แต่บางแห่งก็พุ่งขึ้นมาด้วยกำลังแรงมหาศาล น้ำพุร้อนมักพบในบริเวณที่เปลือกโลกเคลื่อนตัวเกิดเป็นภูเขา ซึ่ง

รอยคดโค้งหรือรอยเลื่อนของชั้นหินทำให้ความร้อนใต้พิภพถ่ายเทมาถึงบริเวณนี้ได้ เมื่อมีน้ำใต้ดิน ซึมลึกกลงไปก็จะได้รับความร้อนสูงจนกลายเป็นไอน้ำดันให้น้ำร้อนใต้ดินพุ่งขึ้นสู่ผิวดิน บางแห่งมี ก๊าซและแร่ธาตุจากใต้พื้นโลกมาพร้อมกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกกำมะถัน

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

บรรหาร เลหาะวิไลย (2545. หน้า 222) กล่าวว่า น้ำตกเอราวัณ เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียง ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ ด้วยลักษณะความงดงามของธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น หน้าผา น้ำตก ถ้ำ ล้วนเป็นที่ติดตราตรึงใจของผู้ที่มาเยือนอย่างไม่เสื่อมคลาย และด้วยความสวยงามของน้ำตก เจ็ดชั้นทำให้เอราวัณเป็นอุทยานแห่งชาติที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากที่สุด อุทยานแห่งนี้ตั้งอยู่ใน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นสถานที่แห่งความทรงจำของประวัติศาสตร์ไทยรบพม่า และความขมขื่น ของสงครามโลกครั้งที่สอง

Denis Gray, Collin Piprell & Mark Graham (2534.) กล่าวว่า น้ำตกเอราวัณเป็นที่ รู้จักกันมานานก่อนที่จะตั้งอุทยาน และก่อนที่จะสร้างถนนเข้าไป นักท่องเที่ยวในสมัยนั้นจะต้อง เดินทางโดยการนั่งเรือหรือล่องแพไปประมาณ 50 กิโลเมตร และจะได้ยินเสียงสายน้ำตกก่อนที่จะ เดินทางไปถึง น้ำตกแห่งนี้จึงมีชื่อเรียกตามท้องถิ่นว่า น้ำตกหัวช้าง และถึงแม้ว่าจะยังไม่มี การสำรวจทางด้านโบราณคดี แต่ก็มีชาวบ้านพบวัตถุโบราณตามถ้ำเล็กๆ และป่าในอุทยาน ซึ่งแสดง ถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานของผู้อยู่อาศัย กล่าวกันว่ามีสาปและวิญญาณผู้พิทักษ์รักษาป้องกัน สถานที่เหล่านี้ไว้ ไกลน้ำตกมีต้นตะเคียนใหญ่ ศาลพระภูมิ และบ่อน้ำที่ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ น้ำ จากอ่างแก้วตะเคียนนี้ เชื่อกันว่าใช้รักษาโรคภัยไข้เจ็บได้ น้ำตกเอราวัณเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเยือนอุทยานแห่งนี้มากที่สุด

1. ประวัติความเป็นมา

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548.) กล่าวถึง ประวัติความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติเอราวัณไว้ว่า ในสมัย ๔ พญา จอมพลสุภะดี ๓ รัชชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติการประชุม เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2502 ให้ กระทรวงเกษตร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปัจจุบัน) ดำเนินการจัดตั้งเทือกเขาสลอบ ท้องที่ จังหวัดกาญจนบุรี และป่าอื่นๆ ในท้องที่จังหวัดต่างๆ รวม 14 ป่า ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ดำเนินการสำรวจหาข้อมูลเบื้องต้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2504-2515 โดยใช้บริเวณ น้ำตกเอราวัณ เป็นศูนย์กลางการสำรวจ พบว่าบริเวณเทือกเขาสลอบ จังหวัดกาญจนบุรี มี

ธรรมชาติที่สวยงามเป็นพิเศษและมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ตามรายงานผลการสำรวจอุทยานแห่งชาติเขาสลอบ ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2516 ของนายวิจารณ์ สารนาถ นักวิชาการป่าไม้โท แต่ทั้งนี้ พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตหวงห้ามที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอวังขนาย อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 55 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2481 โดยให้รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รักษาให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว กรมป่าไม้จึงรายงานให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งให้กระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือที่ กษ 0705 / 20251 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2515 ขอเพิกถอนพื้นที่เขตหวงห้ามที่ดินบางส่วนที่เป็นเทือกเขาสลอบ เพื่อเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 6 / 2517 เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2517 เห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติได้ และให้ใช้ชื่อว่า "อุทยานแห่งชาติเอราวัณ" ตามความนิยมและคุ้นเคยของประชาชนที่รู้จักน้ำจากเอราวัณเป็นอย่างดี เมื่อกระทรวงกลาโหมตามหนังสือกระทรวงกลาโหม ที่ กท.0318 / 23505 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2517 และกระทรวงมหาดไทยฯมีขัดข้อง กรมป่าไม้จึงดำเนินการขอเพิกถอนที่ดินหวงห้ามดังกล่าว ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2519 และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเขาสลอบ ในท้องที่ตำบลไทรโยค ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค ตำบลหนองเปิด ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ และตำบลช่องสะเดา อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 92 ตอนที่ 114 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2518 นับเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งที่ 12 ของประเทศไทย (บรรหาร เลหาะวิไล, 2545. หน้า 222)

ต่อมาในปี 2538 กรมศาสนาได้ขอให้อุทยานแห่งชาติเอราวัณเพิกถอนพื้นที่เขตชุมชนในท้องที่ ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ ซึ่งไม่เป็นบริเวณที่มีจุดเด่นทางธรรมชาติ หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ เพื่อทำการก่อสร้างวัดเขื่อนศรีนครินทร์ สำหรับพุทธศาสนิกชนได้ใช้ประกอบศาสนกิจต่างๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ กรมป่าไม้จึงได้ดำเนินการเพิกถอนที่ดินบริเวณดังกล่าว โยได้มีพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนอุทยานแห่งชาติป่าเขาสลอบบางส่วนในท้องที่ ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี เนื้อที่ 15 ไร่ หรือ 0.024 ตารางกิโลเมตร โดยประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนที่ 33 ก. ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2538 ทำให้ในปัจจุบันอุทยานแห่งชาติเอราวัณครอบคลุมพื้นที่ 343,735 ไร่ หรือ 5490976 ตารางกิโลเมตร

2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

Denis Gray, Collin Piprell & Mark Graham (2534.) อุทยานแห่งชาติเอราวัณตั้งอยู่บนเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งสูง 996 เมตร เนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับพม่าช่วยกำบังลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มิให้พัดผ่าน อุทยานแห่งนี้จึงมีฝนตกน้อย

อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีลักษณะเป็นพื้นที่ภูเขาสูงชัน สลับกับที่ราบ โดยภูเขาส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาหินปูน ในแถบตะวันออกของพื้นที่จะยกตัวสูงขึ้นเป็นแนว โดยเฉพาะบริเวณใกล้เคียงน้ำตกเอราวัณ จะมีลักษณะเป็นหน้าผาในพื้นที่ ซีกตะวันออกนี้จะมีลำห้วยที่สำคัญคือ ห้วยมอ้งไล่และห้วยอมตะลา ซึ่งไหลมาบรรจบกันกลายมาเป็นน้ำตกเอราวัณ ทางตอนเหนือของพื้นที่จะพบห้วยสะเตะและห้วยหนองมน โดยห้วยสะเตะจะระบายน้ำลงสู่เขื่อนศรีนครินทร์ ส่วนห้วยหนองมนจะไหลไปรวมกับห้วยไทรโยค ก่อให้เกิดน้ำตกไทรโยค ส่วนทางทิศใต้เป็นต้นกำเนิดของลำห้วยหลายสาย เช่น ลำห้วยเขาพัง เป็นต้น ก่อให้เกิดน้ำตกที่สวยงาม ซึ่งเรียกกันว่า “น้ำตกเขาพัง” หรือ “น้ำตกไทรโยคน้อย” (บรรหาร เลหาะวิไลย, 2545. หน้า 223)

3. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติเอราวัณ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

- 3.1 ฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม
- 3.2 ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - เดือนมกราคม
- 3.3 ฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548.) กล่าวว่า อุทยานแห่งชาติเอราวัณได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านให้เกิดฝน แต่เนื่องจากพื้นที่อยู่ในเขตเงาฝน ทำให้มีปริมาณน้ำฝนไม่มากนักและอากาศค่อนข้างร้อน โดยมีปริมาณน้ำฝนฝนน้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี ส่วนใหญ่ ฝนตกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ลักษณะอากาศดังกล่าวจึงไม่เป็นปัญหาต่อการเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ทำให้สามารถไปเที่ยวได้ทุกฤดู

4. พืชพรรณและสัตว์ป่า

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548) ได้กล่าวว่า สภาพป่าของอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ประกอบด้วย

4.1 ป่าเบญจพรรณ มีร้อยละ 81.05 ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ขึ้นปกคลุมตั้งแต่ระดับความสูง 100 - 800 เมตร จากระดับน้ำทะเล พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ มะค่าโมง ตะเคียนหนู รกฟ้า ฝ้ายเถียน ประดู่ ส้มเสี้ยว แด้ว มะกอก ตะแบก ขานาง มะเกลือ หว่า ฯลฯ มีไม้ชนิดต่างๆ ขึ้นกระจายอยู่ทั่วไปหรือบางแห่งขึ้นเป็นกลุ่ม ได้แก่ ไม้ป่า ไม้รวก ไม้ชางนวล และไม้หอบ นอกจากนี้ยังมีพวกไม้เลื้อยและพืชพื้นล่าง ได้แก่ เลื้อยเครือ นมแมว เล็บเหยี่ยว หนามคนทา ช้องแมว มะเฒ่าไข่ปลา ย่านลิเภา เปล้าหลวง กระถือ สังกรณี และเอื้องหมายนา เป็นต้น

4.2 ป่าเต็งรัง มีร้อยละ 1.68 กระจายอยู่ในระดับความสูง 100 - 800 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณทุ่งยายหอม หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ อว.8 (ลำตัน) และบริเวณใกล้เขื่อนทุ่งนา พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ เต็ง รัง แดง ก่อแพะ มะขามป้อม ช้อยช้าง ยอป่า กรวยป่า โมกหลวง ก้างขี้มอด ส้าน เข็มยอดคน ฯลฯ พืชพื้นล่าง ได้แก่ หญ้าขน หญ้าหางเสือ เล็บแมว เถาวัล้กระทงลาย เบ้ง ลูกใต้ใบ ผักหวาน ผักเบ็ด พลับพลา และปอ เป็นต้น

4.3 ป่าดิบแล้ง มีร้อยละ 14.35 อยู่บนสันเขาทอดเป็นแนวยาวตรงใจกลางของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และอยู่ต่ำถัดลงมาในระดับความสูงระหว่าง 600 - 800 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง และอยู่ในบริเวณที่ชุ่มชื้นตามที่ราบริมห้วย พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ ยางโอน มะพลับดง ยมหิน ตะเคียนทอง ลำโพง ตะคร้ำ สัตบรรณ เจียงพำนางแอม มะตอก พลองใบเล็ก ช้อยหนาม ชมพู่ไม้ ฯลฯ พืชพื้นล่าง ได้แก่ หวายขม เถากระไดลิง เข็มขาว มะลิไส้ไก่ ว่าน เศรษฐี ตำแยกวาง เถาอบเชย ไม้หนาม และเนียมฤๅษี

จากการสำรวจแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ สัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก นก และสัตว์น้ำอื่นๆ รวมทั้งปลานานาชนิดที่สำคัญ และมักจะพบเห็น ได้แก่ ช้างป่า หมีควาย เสี่ยงผา อีเก้ง กวางป่า หมูป่า ชะนีธรรมดา ค่างแว่นถิ่นเหนือ ลิงกัง ลิงลม แมวดาว อีเห็นธรรมดา กระแต เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ ไก่ฟ้าหลังเทา ไก่ป่า นกกวก นกเต่าตีน นกกระปูดใหญ่ นกเขาใหญ่ นกตะขาบทุ่ง นกหัวขวานด่างแควะ นกปรอดสวน นกจาบดินอกลาย กูจงอาจ กูสามเหลี่ยม กูหลาม กูเห่าทะเลาน กิ้งก่าหัวสีฟ้า จิ้งเหลนบ้าน ตะพานน้ำ คางคกบ้าน อึ่งกราย กบป่าใฝ่ใหญ่ ปลาเวียน ปลาหมอช้างเหยียบ ปลาตะเพียนขาว ปลากระสูบจุด ปูน้ำตก ปูตะนาวศรี ปูกาญจนบุรี เป็นต้น

5. แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

บรรหาร เลหาะวิไลย (2545) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในอุทยานแห่งชาติเอราวัณมีดังนี้

5.1 น้ำตกเอราวัณ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ เดิมมีชื่อว่า น้ำตกสะด่องม่องลาย ตามชื่อลำห้วยม่องลายซึ่งเป็นต้นน้ำของน้ำตกที่เกิดจากยอดเขาตาม่องล่ายในเทือกเขาสลอบ สายน้ำจะไหลมาตามชั้นหินเป็นระยะทางประมาณ 1,500 เมตร แบ่งออกเป็นชั้นใหญ่ๆ ได้ 7 ชั้น แต่ละชั้นมีความสวยงามร่มรื่นไปด้วยแมกไม้หนาแน่นพันธุ์ ทั้งเถาวัลย์พันเกี่ยวทอดตัวไปบนต้นไม้ใหญ่ กล้วยไม้ป่าหลายชนิดบนคาบไม้ สายธารน้ำที่ไหลตกลงลดหลั่นลงมาบนโขดหินสูงแอ่งน้ำเบื้องล่างเสียงสาดซ่า คลอเคล้าด้วยเสียงเพรียกของนกป่า ทำให้สภาพความเป็นธรรมชาติสมบูรณ์แบบยิ่งยั้ง นับเป็นบรรยากาศที่เรียกเอาความมีคุณค่าของป่าเขาลำเนาไพรซึมซับเข้าสู่อารมณ์ของผู้ใฝ่ความสันโดษ และรักธรรมชาติโดยแท้จริง ในชั้นที่ 7 อันเป็นชั้นบนสุดของน้ำตก เมื่อน้ำน้ำตกไหลบ่าจะมีรูปคล้ายหัวช้างเอราวัณ จนคนทั่วไปรู้จักและขนานนามว่า “น้ำตกเอราวัณ”

5.2 ถ้ำตาด้วง เริ่มจากจังหวัดกาญจนบุรีไปตามเส้นทางที่จะไปเขื่อนศรีนครินทร์ จนถึงบ้านโป่งบัด แล้วเลี้ยวซ้ายไปยังอำเภอไทรโยคประมาณ 2 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาเข้าหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็ทางติดกับแม่น้ำแควและสามารถเข้าไปยังด้านหลังเขื่อนท่าทุ่งนาได้ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร จะถึงเชิงเขาที่มีถ้ำตาด้วง จากนั้นต้องเดินขึ้นเขาซึ่งค่อนข้างชันมากไปอีก 700 – 800 เมตร มีภาพเขียนอยู่ที่ผนังปากถ้ำเป็นรูปคนและต้นไม้ นอกจากนี้ยังพบเศษเครื่องใช้สมัยโบราณยุคหินใหม่ เช่น เศษถ้วย ไห เป็นต้น

5.3 ถ้ำพระธาตุ เป็นถ้ำมีขนาดใหญ่ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 790 เมตร อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 12 กิโลเมตร ทางเข้าถ้ำพระธาตุห่างจากทางแยกเข้าเขื่อนศรีนครินทร์มาตามทางเลียบแนวเขื่อนประมาณ 7 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร จะถึงที่ตั้งถ้ำพระธาตุ ปากถ้ำมีขนาดเล็กแต่ตัวถ้ำภายในกว้างใหญ่ ลึกถึง 200 เมตร มีหินงอกหินย้อยเป็นรูปทรงต่างๆ ตามแต่ผู้พบเห็นจะจินตนาการ มีความสวยงามมาก ภายในถ้ำแบ่งเป็น 5 ห้อง เช่น กบจำศีล ม่านลิเก และระฆัง อากาศภายในถ้ำโปร่งสบาย

5.4 ถ้ำวังบาดาล อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 54 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 ตรงหลักกิโลเมตรที่ 63 เลี้ยวขวาเข้าไปประมาณ 2 กิโลเมตร ถึงหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ อว.3 (วังบาดาล) แล้วเดินทางต่อไปอีก 1 กิโลเมตร จะถึงปากถ้ำ ลักษณะของถ้ำวังบาดาล เป็นถ้ำหินปูนขนาดใหญ่ ปากทางเข้าเป็นห้องเล็กๆ มีหลายห้อง ห้องชั้นล่างมีน้ำไหลผ่านและมีสัตว์น้ำอาศัยอยู่ด้วย นอกจากนี้แต่ละห้องยังมีความงามของหินงอกหิน

ย่อย เช่น ห้องม่านพระอินทร์ จะมีลักษณะหินย่อยลงมากคล้ายกับม่าน ห้องเข็มนารายณ์มีลักษณะคล้ายเข็มแทงใหญ่ซึ่งวิจิตรงดงามมาก

5.5 ถ้ำหมี เป็นถ้ำขนาดใหญ่มีอากาศถ่ายเทพอควร จากคำบอกเล่าของชาวบ้านว่า ในอดีตถ้ำนี้เป็นที่อยู่ของหมี ทำให้เรียกกันต่อๆ มาว่า “ ถ้ำหมี ” ภายในถ้ำแบ่งเป็นห้องลดหลั่นเป็นชั้นๆ ได้ 5 ห้อง แต่ละห้องจะปรากฏรูปร่างและสีแปลกตา มีหินงอกหินย้อยตามผนังถ้ำสวยงามพอสมควร สามารถเดินทางจากจังหวัดกาญจนบุรีไปก่อนถึงเขื่อนท่าทุ่งนาประมาณ 1 กิโลเมตรแล้วเลี้ยวซ้ายไปทางอำเภอไทรโยค จนถึงทางเข้าบ้านทับศิลาบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 10 แล้วเดินทางไปตามทางลูกรังอีก 500 เมตร จะถึงบ้านทับศิลาและเข้าซอยสามัคคีธรรม 10 จนถึงคลองตะเคียน จากจุดนี้เดินเท้าไปตามเส้นทางซีกลากไม้เก่าต่อไปอีก 7 กิโลเมตร

5.6 ถ้ำเรือ เริ่มจากซอยสามัคคีธรรม 10 ซ้ำมคลองตะเคียนไปประมาณ 100 – 200 เมตร จะมีทางเลี้ยวขวา ซึ่งรถยนต์จะสามารถแล่นเข้าไปได้ประมาณ 200 – 300 เมตร จากนั้นต้องเดินเท้าเข้าไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร ก็จะถึงถ้ำเรือ ซึ่งเป็นถ้ำที่มีความลึกประมาณ 40 – 50 เมตร ไม่มีหินงอกหรือหินย้อย แต่จุดเด่นอยู่ที่มีภาชนะที่ใช้รองน้ำสมัยโบราณวางอยู่ ภาชนะนั้นทำจากไม้ทั้งต้นมาเจาะให้มีลักษณะคล้ายเรือ ส่วนหัวได้ตกแต่งเป็นรูปหัวคน มีตา จมูก และหู 2 ข้าง ซึ่งจะช่วยค้ำไม้ไม่ให้พลิกเอียง ปัจจุบันสภาพของภาชนะนั้นแตกหักเหลือที่สมบูรณ์เพียงไม่กี่อัน และมีมูลค้างคาวตกปกคลุมเป็นส่วนใหญ่

5.7 เส้นทางศึกษาธรรมชาติมอ่งถ้ำ อุทยานแห่งชาติได้จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ไว้บริการนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมอุทยานแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความรู้และได้รับความสนุกเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถดูรายละเอียดเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

6. การเดินทาง

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548) กล่าวถึงเส้นทางในการเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติไว้ดังนี้

6.1 รถยนต์ การเดินทางสามารถใช้เส้นทางได้ 2 ทาง คือ

6.1.1 เริ่มต้นจากตัวจังหวัดกาญจนบุรี ไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3199 (กาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์) ถึงเขตการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเขื่อนศรีนครินทร์ข้ามสะพานไปยังตลาดเทศบาลตำบลเอราวัณ แล้วจึงเลยเข้าไปยังที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ระยะทางทั้งสิ้น ประมาณ 66 กิโลเมตร

6.1.2 ถ้าเดินทางมาจากอุทยานแห่งชาติไทรโยค จะมีเส้นทางบริเวณบ้านวังใหญ่อยู่ตอนใต้ของน้ำตกไทรโยคน้อยประมาณ 6 กิโลเมตร ลัดออกไปบ้านโป่งปิดบริเวณเขื่อนท่าทุ่งนา ระยะทางประมาณ 19 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนหมายเลข 3199 อีกประมาณ 30 กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

6.2 รถโดยสารประจำทาง

6.2.1 จากกรุงเทพฯ นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นรถโดยสารที่สถานีขนส่งสายใต้ใหม่ สายกรุงเทพฯ - กาญจนบุรี ลงที่สถานีขนส่งจังหวัดกาญจนบุรี เดินทางต่อโดยรถโดยสารสายกาญจนบุรี - น้ำตกเอราวัณ ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติโดยไม่ต้องต่อรถใดๆ อีก

6.2.2 จากกรุงเทพฯ นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นรถโดยสารที่สถานีขนส่งหมอชิตใหม่ ชั้นล่าง สายกรุงเทพฯ-ด่านเจดีย์สามองค์ ลงที่สถานีขนส่งจังหวัดกาญจนบุรี เดินทางต่อโดยรถโดยสาร สายกาญจนบุรี - น้ำตกเอราวัณ ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติโดยไม่ต้องต่อรถใดๆ อีก

ภาพ 4 แสดงเส้นทางการเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

7. สิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ

ทวิ วรรกวิน, พิพัฒน์ นวลอนันต์ และพิเศษ เสนาวงศ์ (2546) ได้กล่าวถึงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ไว้ดังนี้

7.1 บ้านพัก อุทยานแห่งชาติเอราวัณมีบ้านพักให้บริการแก่นักท่องเที่ยว จำนวน 10 หลัง ขนาดตั้งแต่ 2-10 คน ราคาตั้งแต่ 800 บาท ตามลำดับ และมีค่ายพักแรม 2 หลัง ขนาด 50 คน ราคา 5,000 บาท/ต่อคืน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถจองที่พัก-บริการได้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต สามารถจองล่วงหน้าได้ 60 วัน จองต่อเนื่องได้ครั้งละ 3 วัน กำหนดชำระเงินภายใน 3 วันทำการ ณ เคาน์เตอร์ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ทุกสาขาทั่วประเทศ หรือโทรติดต่อเจ้าหน้าที่สำรองที่พักทำการจองให้ที่หมายเลข 02-526-0760 หรือติดต่อจุดจองที่พัก-บริการออนไลน์ในส่วนภูมิภาค

ตาราง 3 แสดงจำนวนที่พักและบริการของอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

ประเภท	โซนที่พัก-บริการ	ค่าจอง/พัก
โซนที่ 1	บ้านเอราวัณ 101 - 104	โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่บนเนินเขา
โซนที่ 1	บ้านเอราวัณ 105 - 107	โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่บนเนินเขา
โซนที่ 2	บ้านเอราวัณ 201 / 1-4	โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่ริมลำธาร น้ำตกเอราวัณ
โซนที่ 2	บ้านเอราวัณ 202 / 1-4	โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่ริมลำธาร น้ำตกเอราวัณ
โซนที่ 2	บ้านเอราวัณ 203 / 1-4	โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่ริมลำธาร น้ำตกเอราวัณ
โซนที่ 3	ค่ายเอราวัณ 931 - 932	โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่ริมแม่น้ำแควใหญ่

ตาราง 4 แสดงที่พัก-บริการที่เปิดให้บริการจองผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต

ที่พัก-บริการที่เปิดให้บริการจองผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต						
บัญชี	ชื่อที่พัก-บริการ	ห้องนอน	ห้องน้ำ	คน/หลัง	ราคา	สิ่งอำนวยความสะดวก
โซนที่ 1	เอราวัณ 101 (มังกาล)	2	2	4	1,200	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องทำน้ำอุ่น , ตู้เย็น โต๊ะเครื่องแป้ง
โซนที่ 1	เอราวัณ 102 (หลังแฝด)	2	2	8	2,400	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องทำน้ำอุ่น , ตู้เย็น โต๊ะเครื่องแป้ง
โซนที่ 1	เอราวัณ 103 (เอราวัณ)	2	2	8	2,400	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องทำน้ำอุ่น , ตู้เย็น โต๊ะอาหาร
โซนที่ 1	เอราวัณ 105 (ริมแคว)	1	1	2	800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องทำน้ำอุ่น , ตู้เย็น โต๊ะเครื่องแป้ง
โซนที่ 1	เอราวัณ 106 (สะแกดง)	1	1	2	800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องทำน้ำอุ่น , ตู้เย็น โต๊ะเครื่องแป้ง
โซนที่ 1	เอราวัณ 107 (หิรัญญิกาว์)	3	3	6	1,800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องทำน้ำอุ่น , ตู้เย็น โต๊ะอาหาร
โซนที่ 2	เอราวัณ 201/1	1	1	2	800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ , ตู้เย็น โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่พัก-บริการที่เปิดให้บริการจองผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต						
บริเวณ	ชื่อที่พัก-บริการ	ห้องนอน	ห้องน้ำ	คน/หลัง	ราคา	สิ่งอำนวยความสะดวก
โซนที่ 2	เอราวัณ 201/2	1	1	3	1,200	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า
โซนที่ 2	เอราวัณ 201/3	1	1	3	800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า
โซนที่ 2	เอราวัณ 201/4	1	1	3	1,200	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า
โซนที่ 2	เอราวัณ 202/1	1	1	3	800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า
โซนที่ 2	เอราวัณ 202/2	1	1	3	1,200	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า
โซนที่ 2	เอราวัณ 202/3	1	1	2	800	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่พัก-บริการที่เปิดให้บริการจองผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต						
บริเวณ	ชื่อที่พัก-บริการ	ห้องนอน	ห้องน้ำ	คน/หลัง	ราคา	สิ่งอำนวยความสะดวก
โซนที่ 2	เอราวัณ 202/4	1	1	3	1,200	มีเครื่องนอน , พัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเครื่องแป้ง โต๊ะอาหาร , ตู้เสื้อผ้า
โซนที่ 3	เอราวัณ 931 (ค่ายเยาวชนหญิง)	1	0	50	5,000	เครื่องนอน ห้องน้ำรวม
โซนที่ 3	เอราวัณ 932 (ค่ายเยาวชนชาย)	1	0	50	5,000	เครื่องนอน ห้องน้ำรวม
รวมเป็น		21	19	150	27,400	

กักกรณีที่มีผู้เข้าพักแรมในที่พักเกินจำนวนที่กำหนด ต้องชำระค่าตอบแทนที่พักรักษาจำนวนที่เกินอีก โดยไม่มีเครื่องนอนหรือของใช้อื่นๆ เพิ่มอีก ดังนี้ ประเภทบ้านพัก ในอัตราคนละ 100 บาท/คน/คืน และประเภทค่ายพัก ในอัตราคนละ 50 บาท/คน/คืน สำหรับการจองและจำนวนที่พักรักษา-บริการ ที่เปิดให้บริการในอุทยานแห่งชาติมีดังต่อไปนี้

7.2 สถานที่กางเต็นท์/เตียง อุทยานแห่งชาติจัดเตรียมเตียงและสถานที่กางเต็นท์ไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว การสำรองที่พักรักษาสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดและสำรองที่พักรักษาได้จากอุทยานแห่งชาติโดยตรง สำหรับอัตราค่าบริการอยู่ระหว่าง 150 – 300 บาท ขึ้นอยู่กับชนิด ขนาดของเตียง และอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ เช่น

7.2.1 เตียงโคม ขนาด 2 คน ราคา 150 บาท / คืน

7.2.2 เตียงโคม ขนาด 3 คน ราคา 225 บาท / คืน

7.2.3 เตียงเคบิน ขนาด 4 คน ราคา 300 บาท / คืน

***ราคาเฉพาะเตียง ไม่รวมอุปกรณ์ เครื่องนอนอื่นๆ

กรณีที่น่าเดินที่ไปกางเอง ต้องเสียค่าบริการสถานที่ 30 บาท / คน / คืน หากไม่มี
เครื่องนอนก็ใช้บริการเครื่องนอนและอุปกรณ์สนามของอุทยานฯ ซึ่งมีอัตราค่าบริการ ดังนี้

1. ถูนอน	30	บาท
2. ที่รองนอน	20	บาท
3. หมอน	10	บาท
4. ตะเกียง	30	บาท
5. เรือแคนู ชั่วโมงละ	100	บาท
6. เสื้อ	15	บาท
7. เต้า	10	บาท
8. ถ่าน	15	บาท
9. ผ้าห่ม	20	บาท

7.3 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับ
อุทยานแห่งชาติ นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาขอรับบริการข้อมูลได้ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ
ระหว่างเวลา 8.00 – 16.30 น.

7.4 ห้องสุขา ทางอุทยานฯ เอราวิณ ได้จัดไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณลานจอด
รถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ลานกางเต็นท์ และบริเวณน้ำตกชั้นที่ 1 และน้ำตกชั้นที่ 2

7.5 ร้านอาหารและร้านค้า ซึ่งอยู่บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอุทยานฯ

7.6 ที่จอดรถ ทางอุทยานฯ ได้จัดเตรียมไว้เป็นบริเวณกว้างพอสมควร เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังอุทยานฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุบลทิพย์ ตั้งมั่นภูวดล (2546. บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ
ท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย" พบว่า

1. สิ่งจูงใจในการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด คือ เพื่อพักผ่อน
หย่อนใจ รองลงมาคือ เพื่อต้องการลดความตึงเครียดจากการทำงาน ความสวยงามของธรรมชาติ
และเพื่อเป็นการให้รางวัลกับชีวิต

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือนส่วนบุคคล และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ชายทะเลแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยแยกผลการวิจัยดังนี้

3. วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเล โดยมีจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระยองในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จำนวนคนที่ร่วมเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก และค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายบันเทิงแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4. อายุ สิ่งจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว และปัจจัยทางธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเล โดยมีจำนวนคนที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายบันเทิง และความรู้สึกในการเดินทางมาท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยอง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

กรณีนี้ ถนอมกุล (2547. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดสกลนคร" ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุสถานภาพสมรสระดับการศึกษา จุดประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนครที่แตกต่างกัน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกิจกรรม ความสนใจ และความคิดของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดสกลนครมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดสกลนคร ได้แก่ รูปแบบการเดินทาง สถานที่พักแรม จังหวัดที่เดินทาง การเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ และรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดสกลนคร

ปิยะวดี หิริกมล (2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย" ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวเดินทางไปจังหวัดสุโขทัยเพื่อศึกษาหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืน ประทับใจในความสวยงาม แต่ต้องการให้ปรับปรุงเรื่องความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว และจะกลับไปเที่ยวอีกแน่นอน

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของประชากร กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของประชากรกับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวที่จังหวัดสุโขทัย พบว่า อายุและสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวนั้น พบว่า

มูลเหตุจูงใจด้านผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศรีประภา ชัยวรวัฒน์ (2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง” โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน พบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่อายุระหว่าง 25-34 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 11,801-17,100 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และพบว่า

1. วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อนมากที่สุด
2. นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน
3. วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง

สมใจ วงศ์เทียนชัย (2547. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย” ผลการวิจัยพบว่า

1. แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอดในด้านเพื่อประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวมากที่สุด และนักท่องเที่ยวไม่มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวคือด้านการข้ามไปฝั่งพม่าเพื่อทำธุระส่วนตัว
2. ลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอดที่แตกต่างกัน
3. ลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ และรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอด
4. แรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอด

ประสพพร พุ่มพวง (2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ใช้ปัจจัยโดยรวมและด้านการท่องเที่ยว ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสินค้าของที่ระลึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน ใช้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศโดยรวมและด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกนั้นใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ใช้ปัจจัยโดยรวมและด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกนั้นใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ใช้ปัจจัยโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นสินค้าของที่ระลึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
5. ประชาชนที่รายได้มีแตกต่างกัน ใช้ปัจจัยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และใช้ปัจจัยในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก และด้านการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกนั้นใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ประชาชนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย / ภูมิลำเนาแตกต่างกัน ใช้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวโดยรวมและด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก และด้านการรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกนั้นใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กัลยา สมมาตย์ (2541. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวชายทะเลในเขตจังหวัดเพชรบุรี" ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวเป็นเพศชาย ร้อยละ 49.6 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี สถานภาพเป็นโสด การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนมาก รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 35,000 บาท อาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มาเพื่อการพักผ่อน/พักผ่อน ให้เวลาทำนันทนศิลป์ 1-2 คืน ในการมาแต่ละครั้ง มีค่าใช้จ่ายด้านที่พัก ค่าเดินทาง 500-1,499 บาท ต่อครั้ง ส่วนค่าใช้จ่ายในการซื้อของฝากต่ำกว่า 500 บาท การเดินทางมักไปด้วยตนเอง หรือกลุ่มคนเฉพาะครอบครัว โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะ ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนสื่อที่มีผลต่อการมาเที่ยวมากที่สุด คือ สื่อบุคคล ในการมาเที่ยวจะพักแรมที่บังกะโล่รับประทานอาหารที่ร้านอาหาร ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวเพชรบุรีแล้ว และประทับใจจึงกลับมาเที่ยวอีก

3. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวด้านชายทะเลมากที่สุด รองลงมา คือ การคมนาคมขนส่ง

4. นักท่องเที่ยวที่มี อายุ เพศ อาชีพ การศึกษา และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อบริษัทที่มีผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายได้ และสถานภาพของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อบริษัทที่มีผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ” ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2549 ถึง วันที่ 31 มกราคม 2550 เนื่องจากเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณเป็นจำนวนมากกว่าช่วงอื่นๆ และนักท่องเที่ยวต้องมิได้มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทราบจำนวนประชากรที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในปี 2548 (สำนักงานอุทยานแห่งชาติ, 2548. เว็บไซต์) เป็นจำนวนที่แน่นอนคือ 389,818 คน ทำให้สามารถกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973. p. 727 อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์,

2547. หน้า 108) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ จะทำให้ได้จำนวนของขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ซึ่งคำนวณจากสูตร

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

(ในที่นี้กำหนดให้ เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$= \frac{389,818}{1 + 389,818(0.05)^2}$$

$$= \frac{389,818}{975.545}$$

$$= 399.5899$$

1.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกทำการสุ่มตัวอย่าง (มาสิข สิทธิสมบุรณ์, ม.ป.ป. หน้า 69) โดยไม่ใช่หลักทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) แบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยการใช้วิธีการสุ่มและเหตุผลส่วนตัว หรือการให้ความร่วมมือของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาของการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้คิดขึ้นเอง และนำไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง โดยแบบสอบถามจะถูกแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้คำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้คำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความรู้สึกของตัวเอง โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย

1. จุดประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยว
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทาง
 - 2.1 ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วย
 - 2.1.1 ความสวยงามของอุทยานฯ.
 - 2.1.2 ความร่มรื่น และบรรยากาศบริเวณอุทยานฯ.
 - 2.1.3 ความหลากหลายของกิจกรรม
 - 2.1.4 ความมีชื่อเสียงของอุทยานฯ
 - 2.1.5 ความสะอาดบริเวณอุทยานฯ
 - 2.1.6 ความใสสะอาดของน้ำตก
 - 2.1.7 ความสมบูรณ์ของธรรมชาติ
 - 2.1.8 ความเป็นส่วนตัว และสงบเงียบของอุทยานฯ
 - 2.2 ด้านการคมนาคม ประกอบด้วย
 - 2.2.1 ระยะทางไกล ใช้เวลาในการเดินทาง ไม่นาน
 - 2.2.2 ความสะดวกของเส้นทาง
 - 2.2.3 มีพาหนะหลายประเภทในการเข้าถึงได้
 - 2.2.4 ความสะดวกของที่จอดรถบริเวณอุทยานฯ
 - 2.2.5 ความปลอดภัยของที่จอดรถบริเวณอุทยานฯ
 - 2.2.6 ความสะดวกในการเดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน

2.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

- 2.3.1 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานฯ
- 2.3.2 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี
- 2.3.3 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวของ ททท.
- 2.3.4 การบอกกล่าวของคนรู้จัก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้คำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความรู้สึกของตัวเอง โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย

1. ลักษณะในการเดินทาง
2. บุคคลที่ร่วมในการเดินทาง
3. จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานฯ
4. ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว
5. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว
6. ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวชอบ หรือสะดวกที่จะเดินทางท่องเที่ยว
7. การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานฯ เอราวิณ
8. พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว ประกอบด้วย
 - 8.1 มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า
 - 8.2 ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางก่อนการเดินทางท่องเที่ยว
 - 8.3 ศึกษาประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป
9. พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว ประกอบด้วย
 - 9.1 ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด
 - 9.2 ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน
 - 9.3 ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ
 - 9.4 ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน
 - 9.5 ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน
 - 9.6 ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก
 - 9.7 ไม่ส่งเสียง หรือเล่นดนตรี เสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง

10. พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

10.1 ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้

ทราบ

10.2 ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาสฯ

11. ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุงอุทยานแห่งชาติ

12. ความประทับใจโดยรวม ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานฯ เอราวัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2549 ถึง วันที่ 31 มกราคม 2550 จำนวน 400 คน

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร บทความ นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารเชิงวิชาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และลงรหัสข้อมูลตามลักษณะตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อทำการแปรผลในขั้นต่อไป

การให้ค่าน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนไว้ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยให้สูตรในการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นในการให้ค่าเฉลี่ยของระดับคะแนน
ดังนี้ (เอกชัย ลีนสุวรรณ, 2545 : 26)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากผลลัพธ์ดังกล่าว จะทำให้ได้ช่วงของค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับคะแนน
4.21-5.00	มากที่สุด
3.41-4.20	มาก
2.61-3.40	ปานกลาง
1.81-2.60	น้อย
1.00-1.80	ไม่พึงพอใจ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการอธิบายคุณลักษณะหรือ
รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้
ได้แก่

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.4 ค่าความถี่ (Frequency)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1 การทดสอบค่าที (T-test) และการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way-Anova) ในการหาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวและพฤติกรรมการท่องเที่ยว

2.2 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post-Hoc)

2.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regressions) และไคสแควร์ (Chi-square) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ โดยได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจาก นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 500 คน และได้รับกลับคืนมาดังนี้

แบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา	จำนวน	ร้อยละ
แบบสอบถามที่สมบูรณ์	450	90
แบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์	50	10
รวม	500	100

ผลการศึกษานำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว
2. จุดประสงค์หลัก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
3. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
4. การทดสอบสมมติฐาน

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 450 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 5 แสดงเพศของนักท่องเที่ยว

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	207	46.0
หญิง	243	54.0
รวม	450	100

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 54 และเพศชายจำนวน 207 คิดเป็นร้อยละ 46

ตาราง 6 แสดงช่วงอายุของนักท่องเที่ยว

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	98	21.8
20 – 30 ปี	195	43.3
31 – 40 ปี	82	18.2
41 – 50 ปี	49	10.9
51 – 60 ปี	22	4.9
60 ปี ขึ้นไป	4	0.9
รวม	450	100

จากตาราง 6 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20-30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.8 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตาราง 7 แสดงสถานภาพของนักท่องเที่ยว

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	288	64
สมรส	139	30.9
หย่า	13	2.9
แยกกันอยู่	8	1.8
หม้าย	2	0.4
รวม	450	100

จากตาราง 7 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมาคือ สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 30.9 และน้อยที่สุดคือ สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตาราง 8 แสดงระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	36	8.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	35	7.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	98	21.8
อนุปริญญา / ปวส.	38	8.4
ปริญญาตรี	215	47.8
สูงกว่าปริญญาตรี	28	6.2
รวม	450	100

จากตาราง 8 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. คิดเป็นร้อยละ 21.8 และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.2

ตาราง 9 แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยว

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน / นิสิต / นักเรียน	153	34.0
ข้าราชการ	41	9.1
พนักงานเอกชน / บริษัท	121	26.9
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	5.8
ค้าขาย	32	7.1
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	46	10.2
อื่นๆ.....	31	6.9
รวม	450	100

จากตาราง 9 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาคือ พนักงานเอกชน / บริษัท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 และน้อยที่สุดคือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตาราง 10 แสดงรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	126	28.0
5,000 – 10,000 บาท	94	20.9
10,001 – 20,000 บาท	116	25.8
20,001 – 30,000 บาท	72	16.0
มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป	42	9.3
รวม	450	100

จากตาราง 10 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มิรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมาคือ รายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.9 และ น้อยที่สุดคือ รายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตาราง 11 แสดงภูมิถิ่นกำเนิดของนักท่องเที่ยว

ภูมิถิ่นกำเนิด	จำนวน	ร้อยละ
คนในจังหวัดกาญจนบุรี	93	20.7
ภาคเหนือ	49	10.9
ภาคกลาง	80	17.8
ภาคตะวันออก	23	5.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	54	12.0
ภาคตะวันตก	11	2.4
ภาคใต้	35	7.8
กรุงเทพ / ปริมณฑล	105	23.3
รวม	450	100

จากตาราง 11 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มิภูมิถิ่นกำเนิดอยู่ในกรุงเทพ / ปริมณฑล เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.0 รองลงมาคือ คนในจังหวัดกาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 20.7 และน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 2.4

จุดประสงค์หลัก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

จากการศึกษาจุดประสงค์หลัก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 450 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 12 แสดงจุดประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

จุดประสงค์หลัก	จำนวน	ร้อยละ
พักผ่อน	255	56.7
เยี่ยมญาติ / เพื่อน	21	4.7
ประชุมสัมมนา	36	8.0
เล่นกีฬา	-	-
สัมผัสธรรมชาติ	82	18.2
เป็นทางผ่านไปจังหวัดอื่น	10	2.2
ย้านิมน	7	1.6
ทัศนศึกษา / ศึกษาดูงาน	34	7.6
อื่นๆ	5	1.1
รวม	450	100

จากตาราง 12 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมาคือ เพื่อสัมผัสธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 18.2 และน้อยที่สุดคือ เพื่อจุดประสงค์อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตาราง 13 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการคมนาคม

ปัจจัยด้านการคมนาคม	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความสำคัญ
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ สะดวกต่อการเดินทาง	3.88	0.76	มาก
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	3.19	1.02	ปานกลาง
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	4.01	0.85	มาก
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆภายในอุทยานได้สะดวก	3.92	0.80	มาก
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป	3.74	0.82	มาก
รวม	3.75	0.58	มาก

จากตาราง 13 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆภายในอุทยานได้สะดวก และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไปมีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, $\bar{x} = 4.01$, $\bar{x} = 3.92$, $\bar{x} = 3.74$ ตามลำดับ) และด้านมีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ มีความสำคัญในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$)

ตาราง 14 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความสำคัญ
ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	3.74	0.82	มาก
มีถ้ำพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	4.50	0.55	มากที่สุด
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	3.96	0.89	มาก
มีความสงบเงียบและเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	4.03	0.78	มาก
ความสะอาดและความเป็นระเบียบของอุทยานฯ	4.11	0.81	มาก
รวม	4.15	0.76	มาก

จากตาราง 14 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายข้อพบว่า มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามมีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ มีความสงบเงียบและเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ และความสะอาดและความเป็นระเบียบของอุทยานฯ มีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, $\bar{x} = 3.96$, $\bar{x} = 4.03$, $\bar{x} = 4.15$ ตามลำดับ)

ตาราง 15 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความสำคัญ
การเล่นน้ำตก	3.89	0.86	มาก
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ	3.82	0.81	มาก
การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	3.73	0.88	มาก
กิจกรรมพักผ่อนแบบกึ่งเดินเท้า	3.47	1.07	ปานกลาง
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์	3.44	0.98	ปานกลาง
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ	3.15	1.07	ปานกลาง
รวม	4.15	0.55	มาก

จากตาราง 15 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การเล่นน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ และการชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุมีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, $\bar{x} = 3.82$, $\bar{x} = 3.73$ ตามลำดับ) และกิจกรรมพักผ่อนแบบกึ่งเดินเท้า การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ มีความสำคัญในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$, $\bar{x} = 3.44$, $\bar{x} = 3.15$ ตามลำดับ)

ตาราง 16 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการบริการ

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความสำคัญ
บ้านพัก	3.66	0.93	มาก
สถานที่กางเต็นท์	3.75	0.85	มาก
ร้านค้า - ร้านอาหาร	3.78	0.92	มาก
ห้องสุขา	4.03	0.97	มาก
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	3.91	0.84	มาก
การฉายภาพนิ่ง / ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	3.47	0.91	ปานกลาง
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	3.20	1.02	ปานกลาง
รวม	3.69	0.67	มาก

จากตาราง 16 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายข้อพบว่า บ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า-ร้านอาหาร ห้องสุขา และศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, $\bar{x} = 3.75$, $\bar{x} = 3.78$, $\bar{x} = 4.03$, $\bar{x} = 3.91$ ตามลำดับ) และการฉายภาพนิ่ง / ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ และการบริการมัคคุเทศก์เดินป่า มีความสำคัญในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$, $\bar{x} = 3.20$ ตามลำดับ)

ตาราง 17 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความสำคัญ
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกที่ดี	3.55	0.77	มาก
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ	3.49	0.80	ปานกลาง
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสีย และสุชาติดี	3.83	0.86	มาก
ทางอุทยานมีแผนการตลาด ในด้านการประชาสัมพันธ์ และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.63	0.85	มาก
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยว และการสื่อ ความหมายที่มีประสิทธิภาพ	3.72	0.82	มาก
รวม	3.64	0.66	มาก

จากตาราง 17 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสียและสุชาติดี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, $\bar{x} = 3.83$, $\bar{x} = 3.63$, $\bar{x} = 3.72$ ตามลำดับ) และทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการมีความสำคัญในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 450 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 18 แสดงพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

พาหนะ	จำนวน	ร้อยละ
รถเช่า	79	17.6
รถนำเที่ยว	48	10.7
รถโดยสารประจำทาง	23	5.1
รถยนต์ส่วนตัว	263	58.4
รถจักรยานยนต์	35	7.8
อื่นๆ	2	0.4
รวม	450	100

จากตาราง 18 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมาคือ รถเช่า คิดเป็นร้อยละ 17.6 และน้อยที่สุดคือ เดินทางมาโดยพาหนะอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตาราง 19 แสดงบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

บุคคลที่ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
คนเดียว	12	2.7
ครอบครัว	156	23.7
เพื่อน	224	49.8
บริษัททัวร์	44	9.8
อื่นๆ	14	3.1
รวม	450	100

จากตาราง 19 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคือ เดินทางมากับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 23.7 และน้อยที่สุดคือ เดินทางมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตาราง 20 แสดงจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยว

จำนวนครั้งในการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
1-2 ครั้ง	155	34.4
3-4 ครั้ง	86	19.1
มากกว่า 4 ครั้ง	108	24.0
เดินทางมาเป็นครั้งแรก	101	22.4
รวม	450	100

จากตาราง 20 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทางมาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณมาแล้ว 1-2 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาคือ เดินทางมากว่า 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24 และน้อยที่สุดคือ เดินทางมา 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.1

ตาราง 21 แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ระยะเวลาในการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
1 วัน (ไปเช้าเย็นกลับ)	179	39.8
2-3 วัน	242	53.8
4-5 วัน	11	2.4
มากกว่า 4 วัน	18	4.0
รวม	450	100

จากตาราง 21 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 2-3 วัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาคือ ใช้ระยะเวลา 1 วัน (ไปเช้าเย็นกลับ) คิดเป็นร้อยละ 39.8 และน้อยที่สุดคือ ใช้ระยะเวลา 4-5 วัน คิดเป็นร้อยละ 2.4

ตาราง 22 แสดงค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,000 บาท	166	36.9
1,000 - 1,500 บาท	65	14.4
1,501 - 2,000 บาท	42	9.3
2,001 - 2,500 บาท	28	6.2
2,501 - 3,000 บาท	67	14.9
มากกว่า 3,000 บาท	82	18.2
รวม	450	100

จากตาราง 22 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยกว่า 1,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาคือ มากกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.2 และน้อยที่สุดคือ 2,001- 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.2

ตาราง 23 แสดงช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
วันจันทร์ – วันศุกร์	87	19.3
วันเสาร์ – วันอาทิตย์	183	40.7
วันหยุดนักขัตฤกษ์	57	12.7
ช่วงปิดภาคเรียน	49	10.9
ช่วงเวลาพักร้อน	74	16.9
รวม	450	100

จากตาราง 23 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ ช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 19.3 และน้อยที่สุดคือ ช่วงปิดภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.7

ตาราง 24 แสดงแหล่งข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ	13	1.4
โทรทัศน์	111	12.0
หนังสือพิมพ์	31	3.4
นิตยสาร / วารสาร	58	6.3
แผ่นพับ / โบชัวร์	64	6.9
หนังสือแนะนำเที่ยว	177	19.2
อินเตอร์เน็ต	138	14.9
ญาติ / เพื่อน / คนรู้จัก	299	32.4
บริษัทนำเที่ยว	33	3.6
รวม	924	100

***ตาราง 24 เป็นคำถามที่ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 24 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเอราวัณจากญาติ / เพื่อน / คนรู้จักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาคือ จากหนังสือแนะนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 19.2 และน้อยที่สุดคือ จากวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 1.4

ตาราง 25 แสดงพฤติกรรมก่อนการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับความถี่
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	3.71	0.91	มาก
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	3.81	0.92	มาก
ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	3.52	0.88	มาก
รวม	3.68	0.81	มาก

จากตาราง 25 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวทุกด้าน ได้แก่ หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า และศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไปในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$, $\bar{x} = 3.81$, $\bar{x} = 3.52$ ตามลำดับ)

ตาราง 26 แสดงพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความถี่
ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	4.09	1.16	มาก
ไม่ขีดเขียนและทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	4.28	1.06	มาก
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ	4.18	1.05	มาก
ไม่ทำลายต้นไม้-สัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	4.30	1.05	มาก
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	4.30	1.07	มาก
ไม่ใช้ผงซักฟอก-แชมพูหรือยาสีฟันในบริเวณน้ำตก	4.21	1.10	มาก
ไม่ส่งเสียง / เล่นดนตรี / เสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยว- ในบริเวณใกล้เคียง	4.10	1.02	มาก
รวม	4.21	0.93	มาก

จากตาราง 26 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวในทุกด้าน ได้แก่ ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด ไม่ขีดเขียน-ทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ ไม่ทำลายต้นไม้-สัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน ไม่ใช้ผงซักฟอก-แชมพูหรือยาสีฟันในบริเวณน้ำตก และไม่ส่งเสียง / เล่นดนตรี / เสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$, $\bar{x} = 3.81$, $\bar{x} = 3.52$ ตามลำดับ)

ตาราง 27 แสดงพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ ความถี่
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	3.85	0.82	มาก
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	4.21	0.74	มาก
รวม	4.03	0.69	มาก

ตาราง 27 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวในทุกด้าน ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ และตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาสในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, $\bar{x} = 4.21$ ตามลำดับ)

ตาราง 28 แสดงความต้องการในการปรับปรุงอุทยานฯ เอรารัตนในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่พักผ่อน	60	4.8
ร้านค้า – ร้านอาหาร	167	13.4
ห้องน้ำ	144	11.5
สถานที่จอดรถ	20	1.6
สถานที่นั่งพักผ่อน	105	8.4
ราคาอาหาร	160	12.8
การรักษาความปลอดภัย	129	10.3
การจัดระเบียบร้านค้าต่างๆ	73	5.9
สถานที่ทิ้งขยะ	98	7.9
ความสะดวก / ความมีระเบียบ	62	5.0
การให้ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานฯ	92	7.4
การเดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานฯ	115	9.2
อื่นๆ	22	1.8
รวม	1149	100

จากตาราง 28 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้อุทยานฯ เอรารัตนปรับปรุงในเรื่องร้านค้า-ร้านอาหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.4 รองลงมาคือ เรื่องราคาอาหาร คิดเป็นร้อยละ 12.8 และน้อยที่สุดคือ เรื่องสถานที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 1.6

ตาราง 29 แสดงความประทับใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ประทับใจมาก	292	64.9
ประทับใจปานกลาง	143	31.8
เฉยๆ	15	3.3
ไม่ประทับใจเลย	0	0
รวม	450	100

จากตาราง 29 สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความประทับใจมากในการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานฯ เอรารัตนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.9 รองลงมาคือ ประทับใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.8 และน้อยที่สุดคือ ไม่ประทับใจเลย คิดเป็นร้อยละ 0

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ภูมิลำเนา จะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 30 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมกับเพศ

ปัจจัยด้านการคมนาคม	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯต่อก การเดินทาง	3.89	0.76	3.86	0.76	0.46	0.64
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมือง มายังอุทยานฯ	3.26	1.04	3.13	1.00	1.38	0.17
มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย	4.02	0.95	4.00	0.75	0.25	0.83
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายใน อุทยาน ได้สะดวก	3.95	0.82	3.89	0.78	0.78	0.44
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป	3.72	0.83	3.75	0.81	-0.49	0.62
รวมด้านการคมนาคม	3.77	0.63	3.73	0.53	0.86	0.39

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 31 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับเพศ

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	4.48	0.57	4.52	0.54	-0.67	0.50
มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	4.04	0.89	3.88	0.89	1.94	0.05*
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้ง ที่อุดมสมบูรณ์	3.99	0.79	3.99	0.79	-1.19	0.23
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	4.10	0.83	4.10	0.79	-0.12	0.90
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	4.16	0.75	4.16	0.77	0.27	0.78
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.16	0.54	4.16	0.54	0.19	0.84

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่าปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ คือ มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม โดยเพศชายให้ความสำคัญกับปัจจัยข้อนี้มากกว่าเพศหญิง

ตาราง 32 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับเพศ

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
การเล่นน้ำตก	3.92	0.79	3.86	0.58	0.71	0.47
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ตามชั้นของน้ำตก เส้นทางธรรมชาติ	3.82	0.74	3.81	0.55	0.20	0.84
การชมความงาม และศึกษาด้าน ธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	3.68	0.92	3.77	0.54	-1.15	0.24
กิจกรรมพักผ่อนแบบกึ่งเดินท์	3.51	1.06	3.42	0.06	0.91	0.36
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	3.44	0.98	3.42	0.06	0.17	0.86
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ	3.18	1.11	3.11	0.06	0.67	0.49
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.59	0.66	3.57	0.04	0.40	0.68

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 33 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับเพศ

ปัจจัยด้านการบริการ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
บ้านพัก	3.50	0.95	3.79	0.88	-3.34	0.00*
สถานที่ทางเดินที่	3.72	0.81	3.76	0.88	0.20	0.65
ร้านค้า - ร้านอาหาร	3.75	0.93	3.80	0.91	0.33	0.54
ห้องสุขา	3.97	0.97	3.08	0.96	0.96	0.24
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	3.79	0.85	4.00	0.82	0.31	0.00*
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	3.45	0.92	3.48	0.90	0.63	0.49
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	3.11	1.02	3.26	1.03	0.17	0.10
รวมด้านการบริการ	3.61	0.63	3.74	0.68	0.56	0.04*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวมมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ บ้านพักและศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว โดยเพศหญิงให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านบ้านพักและศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชายทั้งสองด้าน

ตาราง 34 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับเพศ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	3.60	0.82	3.49	0.72	1.57	0.11
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริการจัดการ	3.51	0.85	3.46	0.74	0.08	0.52
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำ เสีย และสุขาที่ดี	3.90	0.89	3.76	0.81	0.72	0.07
ทางอุทยานมีแผนการตลาด ในด้านการ ประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.69	0.84	3.58	0.85	0.70	0.18
ทางอุทยานมีระบบการจัดการ นักท่องเที่ยวและการสื่อความหมาย ที่มีประสิทธิภาพ	3.74	0.79	3.68	0.83	0.27	0.42
รวมด้านการบริหารจัดการ	3.69	0.65	3.60	0.65	0.76	0.12

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการ โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมจัดการกับอายุ

ปัจจัยด้านการคมนาคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ สะดวกต่อการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	4.89	5	0.98	1.69	0.13
	ภายในกลุ่ม	256.13	444	0.57		
	รวม	261.03	449			
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	9.33	5	1.86	1.80	0.11
	ภายในกลุ่ม	459.60	444	1.03		
	รวม	468.94	449			
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	5.54	5	1.10	1.55	1.17
	ภายในกลุ่ม	316.37	444	0.71		
	รวม	312.92	449			
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	1.80	5	0.36	0.56	0.72
	ภายในกลุ่ม	285.31	444	0.64		
	รวม	287.12	449			
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่สูงเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	1.06	5	0.21	0.31	0.90
	ภายในกลุ่ม	300.45	444	0.67		
	รวม	301.53	449			
รวมด้านการคมนาคม	ระหว่างกลุ่ม	1.64	5	0.32	0.97	0.43
	ภายในกลุ่ม	150.16	444	0.33		
	รวม	151.80	449			

จากตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 36 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	3.19	5	0.64	2.10	0.06
	ภายในกลุ่ม	135.29	444	0.30		
	รวม	138.49	449			
มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	ระหว่างกลุ่ม	5.67	5	1.13	1.44	0.20
	ภายในกลุ่ม	349.44	444	0.78		
	รวม	355.11	449			
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.63	5	0.32	0.53	0.75
	ภายในกลุ่ม	272.86	444	0.61		
	รวม	274.50	449			
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	ระหว่างกลุ่ม	2.64	5	0.53	0.79	0.55
	ภายในกลุ่ม	294.23	444	0.66		
	รวม	296.88	449			
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	0.56	5	0.11	0.19	0.96
	ภายในกลุ่ม	261.85	444	0.59		
	รวม	262.42	449			
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.87	5	0.37	1.26	0.27
	ภายในกลุ่ม	131.88	444	0.29		
	รวม	133.76	449			

จากตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 37 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับอายุ

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การเล่นน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	5.61	5	1.12	1.50	0.18
	ภายในกลุ่ม	330.05	444	0.73		
	รวม	335.66	449			
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก – เส้นทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	14.13	5	2.82	4.43	0.00*
	ภายในกลุ่ม	282.92	444	0.63		
	รวม	297.05	449			
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	ระหว่างกลุ่ม	18.81	5	3.76	5.04	0.00*
	ภายในกลุ่ม	331.18	444			
	รวม	350.00	449			
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	5.70	5	1.14	0.98	0.42
	ภายในกลุ่ม	512.29	444	1.15		
	รวม	518.00	449			
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	ระหว่างกลุ่ม	16.76	5	3.35	3.58	0.00*
	ภายในกลุ่ม	415.86	444	0.93		
	รวม	432.63	449			
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์	ระหว่างกลุ่ม	6.38	5	1.27	1.12	0.34
	ภายในกลุ่ม	505.93	444	1.13		
	รวม	512.32	449			
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.60	5	1.72	3.97	0.00*
	ภายในกลุ่ม	192.40	444	0.43		
	รวม	201.01	449			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญกับการเดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์มากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี

ตาราง 38 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับอายุ

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บ้านพัก	ระหว่างกลุ่ม	1.66	5	0.33	0.38	0.86
	ภายในกลุ่ม	386.66	444	0.87	0.86	
	รวม	388.33	449			
สถานที่กางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	8.20	5	1.64	2.30	0.04*
	ภายในกลุ่ม	316.41	444	0.71		
	รวม	324.62	449			
ร้านค้า – ร้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	4.13	5	0.82	0.97	0.43
	ภายในกลุ่ม	376.52	444	.084		
	รวม	380.65	449			
ห้องสุขา	ระหว่างกลุ่ม	3.26	5	0.65	0.69	0.62
	ภายในกลุ่ม	417.24	444	0.94		
	รวม	420.50	449			
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.76	5	1.75	2.50	0.03*
	ภายในกลุ่ม	310.49	444	0.69		
	รวม	319.26	449			
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	12.76	5	2.55	3.13	0.00*
	ภายในกลุ่ม	316.29	444	0.81		
	รวม	374.06	449			
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	ระหว่างกลุ่ม	15.11	5	0.99	2.91	0.01*
	ภายในกลุ่ม	459.67	444	0.43		
	รวม	474.79	449			
รวมด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4.99	5	0.99	2.27	0.04*
	ภายในกลุ่ม	195.11	444	0.43		
	รวม	200.11	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 38 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริการโดยภาพรวมมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริการโดยภาพรวมมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานที่กางเต็นท์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านสถานที่กางเต็นท์มากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป และช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านสถานที่กางเต็นท์มากกว่าช่วงอายุ 30-40 ปี

ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ให้ความสำคัญด้านศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป

การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

- ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี

- ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป

การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

- ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริการมัคคุเทศก์เดินมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป

- ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริการมัคคุเทศก์เดินป่ามากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป

ตาราง 39 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับอายุ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก –ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.98	5	0.79	1.33	0.24
	ภายในกลุ่ม	256.53	444	0.59		
	รวม	269.52	449			
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	7.11	5	1.42	2.27	0.04*
	ภายในกลุ่ม	277.24	444			
	รวม	284.46	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะน้ำเสียและสุขาที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	8.48	5	1.69	2.34	0.04*
	ภายในกลุ่ม	320.68	444	0.72		
	รวม	329.16	449			
ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	8.15	5	1.63	2.27	0.04*
	ภายในกลุ่ม	318.34	444	0.71		
	รวม	326.50	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4.82	5	0.96	1.45	0.20
	ภายในกลุ่ม	294.77	444	0.66		
	รวม	299.59	449			
รวมด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	5.06	5	1.01	2.37	0.03*
	ภายในกลุ่ม	189.44	444	0.42		
	รวม	194.50	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการจัดการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี

ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสียและสุขาที่ดี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดีมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 20-30 ปี ให้ความสำคัญด้านทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดีมากกว่าช่วงอายุ 40-50 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี

ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 30-40 ปี

ส่วนทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 40 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมจัดการกับการศึกษา

ปัจจัยด้านการคมนาคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สะดวกต่อการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	8.06	5	1.61	2.82	0.016*
	ภายในกลุ่ม	252.97	444	0.57		
	รวม	261.03	449			
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	9.91	5	1.98	1.91	0.090
	ภายในกลุ่ม	459.03	444	1.03		
	รวม	468.94	449			
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	7.20	5	1.44	2.03	0.73
	ภายในกลุ่ม	280.17	444	0.70		
	รวม	280.12	449			
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	6.95	5	1.39	2.20	0.53
	ภายในกลุ่ม	280.17	444	0.63		
	รวม	287.12	449			
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่สูงเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	3.62	5	0.72	1.08	0.371
	ภายในกลุ่ม	297.90	444	0.67		
	รวม	301.53	449			
รวมด้านการคมนาคม	ระหว่างกลุ่ม	4.15	5	0.83	2.49	0.030*
	ภายในกลุ่ม	147.64	444	0.33		
	รวม	151.80	449			

จากตาราง 40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอนุปริญาตรี/ปวส. ระดับปริญาตรี และระดับสูงกว่าปริญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคมนาคมมากกว่าระดับ

ประถมศึกษา และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคมนาคมมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และระดับปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง เพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ระดับระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคมนาคมมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช

ส่วนมีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 41 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับการศึกษา

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	1.73	5	0.34	1.12	0.346
	ภายในกลุ่ม	136.76	444	0.30		
	รวม	138.49	449			
มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	ระหว่างกลุ่ม	4.88	5	0.97	1.24	0.289
	ภายในกลุ่ม	350.22	444	0.78		
	รวม	355.11	449			
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.30	5	0.26	0.42	0.832
	ภายในกลุ่ม	273.19	444	0.61		
	รวม	274.50	449			
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	ระหว่างกลุ่ม	2.55	5	0.51	0.77	0.570
	ภายในกลุ่ม	294.32	444	0.66		
	รวม	296.88	449			
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	2.39	5	0.47	0.81	0.537
	ภายในกลุ่ม	260.02	444	0.58		
	รวม	262.42	449			
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.07	5	0.21	0.71	0.608
	ภายในกลุ่ม	132.68	444	0.29		
	รวม	133.76	449			

จากตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 42 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับการศึกษา

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การเล่นน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	3.59	5	0.71	0.96	0.441
	ภายในกลุ่ม	332.06	444	0.74		
	รวม	335.66	449			
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก – เส้นทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	4.15	5	0.83	1.26	0.280
	ภายในกลุ่ม	292.89	444	0.66		
	รวม	297.05	449			
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	ระหว่างกลุ่ม	7.58	5	1.57	2.03	0.072
	ภายในกลุ่ม	342.14	444	0.77		
	รวม	250.00	449			
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	8.52	5	1.70	1.48	0.193
	ภายในกลุ่ม	429.39	444	1.14		
	รวม	432.63	449			
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	ระหว่างกลุ่ม	3.23	5	0.64	0.66	0.647
	ภายในกลุ่ม	429.39	444	0.96		
	รวม	432.63	449			
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์	ระหว่างกลุ่ม	2.61	5	0.52	0.45	0.809
	ภายในกลุ่ม	509.70	444	1.14		
	รวม	512.32	449			
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.87	5	0.37	0.83	0.523
	ภายในกลุ่ม	199.13	444	0.44		
	รวม	201.01	449			

จากตาราง 42 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 43 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับการศึกษา

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บ้านพัก	ระหว่างกลุ่ม	3.18	5	0.63	0.73	0.598
	ภายในกลุ่ม	385.14	444	0.86		
	รวม	388.33	449			
สถานที่กางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	0.55	5	0.11	0.15	0.980
	ภายในกลุ่ม	324.07	444	0.73		
	รวม	324.62	449			
ร้านค้า – ร้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	3.56	5	0.70	0.83	0.525
	ภายในกลุ่ม	377.11	444	0.84		
	รวม	380.65	449			
ห้องสุขา	ระหว่างกลุ่ม	6.17	5	1.23	1.32	0.253
	ภายในกลุ่ม	414.32	444	0.93		
	รวม	420.50	449			
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.21	5	0.64	0.90	0.478
	ภายในกลุ่ม	316.04	444	0.71		
	รวม	319.26	449			
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	6.55	5	1.31	1.58	0.163
	ภายในกลุ่ม	367.50	444	0.82		
	รวม	374.06	449			

ตาราง 43 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับการศึกษา (ต่อ)

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	ระหว่างกลุ่ม	9.08	5	1.81	1.73	0.126
	ภายในกลุ่ม	465.70	444	1.04		
	รวม	474.79	449			
รวมด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2.00	5	0.400	0.89	0.483
	ภายในกลุ่ม	198.10	444	0.44		
	รวม	200.11	449			

จากตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 44 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับการศึกษา

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการ ด้านที่พัก –ร้านอาหารและร้านขาย ของที่ระลึกที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	2.99	5	0.60	0.99	0.418
	ภายในกลุ่ม	266.52	444	0.60		
	รวม	269.52	449			
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	5.84	5	1.17	1.86	0.099
	ภายในกลุ่ม	278.61	444	0.62		
	รวม	284.46	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสียและสุขาที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.66	5	0.73	1.00	0.417
	ภายในกลุ่ม	325.49	444	0.73		
	รวม	329.16	449			
ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้าน การประชาสัมพันธ์และการใช้ สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3.95	5	0.79	1.09	0.365
	ภายในกลุ่ม	322.54	444	0.72		
	รวม	326.50	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการ นักท่องเที่ยวและการสื่อความหมาย ที่มีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3.18	5	0.63	0.95	0.446
	ภายในกลุ่ม	296.40	444	0.66		
	รวม	299.59	449			
รวมด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2.13	5	0.42	0.98	0.427
	ภายในกลุ่ม	192.37	444	0.43		
	รวม	194.50	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 45 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมจัดการกับอาชีพ

ปัจจัยด้านการคมนาคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สะดวกต่อการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	9.34	6	1.55	2.74	0.013*
	ภายในกลุ่ม	251.68	443	0.56		
	รวม	261.03	449			
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	11.83	6	1.97	1.91	0.077
	ภายในกลุ่ม	457.10	443	1.03		
	รวม	468.64	449			
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	3.96	6	0.66	0.92	0.481
	ภายในกลุ่ม	317.96	443	0.71		
	รวม	321.92	449	0.98		
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	5.90	6	0.63	1.55	0.160
	ภายในกลุ่ม	281.21	443			
	รวม	287.12	449			
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่สูงเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	3.92	6	0.65	0.97	0.442
	ภายในกลุ่ม	297.60	443	0.67		
	รวม	301.53	449			
รวมด้านการคมนาคม	ระหว่างกลุ่ม	3.47	6	0.57	1.73	0.113
	ภายในกลุ่ม	148.32	443	0.33		
	รวม	151.80	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทางเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. อาชีพข้าราชการ พนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบธุรกิจส่วนตัวให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน

2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพค้าขายส่วนมีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 46 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับอาชีพ

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	2.74F	Sig.
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	4.00	6	0.66	2.19	0.042*
	ภายในกลุ่ม	134.49	443	0.30		
	รวม	138.49	449			
มีน้ำพุร้อนที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	ระหว่างกลุ่ม	7.74	6	1.29	1.64	0.133
	ภายในกลุ่ม	347.36	443	0.78		
	รวม	355.11	449			
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	4.56	6	0.76	1.24	0.280
	ภายในกลุ่ม	269.93	443	0.60		
	รวม	274.50	449			
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	ระหว่างกลุ่ม	2.56	6	0.42	0.63	0.701
	ภายในกลุ่ม	293.34	443	0.66		
	รวม	296.88	449	0.49		
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	2.94	6	0.49	0.83	0.541
	ภายในกลุ่ม	259.47	443	0.58		
	รวม	262.42	449			
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.10	6	0.51	1.75	0.107
	ภายในกลุ่ม	130.66	443	0.29		
	รวม	133.76	449			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 46 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าข้าราชการและพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน
2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าข้าราชการและอาชีพค้าขาย
3. อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าข้าราชการและอาชีพค้าขาย

ตาราง 47 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับอาชีพ

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การเล่นน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	4.06	6	0.67	0.90	0.490
	ภายในกลุ่ม	331.59	443	0.74		
	รวม	335.66	449			
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก – เส้นทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	7.34	6	1.22	1.87	0.084
	ภายในกลุ่ม	289.71	443	0.65		
	รวม	297.05	449			
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	ระหว่างกลุ่ม	8.93	6	1.49	1.93	0.74
	ภายในกลุ่ม	341.06	443	0.77		
	รวม	350.00	449			
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	13.35	6	2.22		0.071
	ภายในกลุ่ม	504.64	443	1.13		
	รวม	518.00	449			
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	ระหว่างกลุ่ม	21.43	6	3.57	3.84	0.052
	ภายในกลุ่ม	411.19	443	0.92		
	รวม	432.63	449			
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่นแคมป์ไฟร์	ระหว่างกลุ่ม	9.62	6	1.60	1.41	0.207
	ภายในกลุ่ม	502.69	443	1.13		
	รวม	512.32	449			
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.40	6	1.23	2.82	0.010*
	ภายในกลุ่ม	193.60	443	0.43		
	รวม	201.01	449			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 47 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน
2. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมมากกว่าอาชีพอาชีพพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชนและอาชีพค้าขาย
3. อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมมากกว่าอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 48 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับอาชีพ

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บ้านพัก	ระหว่างกลุ่ม	1.52	6	0.25	0.29	0.941
	ภายในกลุ่ม	386.80	443	0.87		
	รวม	388.33	449	0.70		
สถานที่กางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	4.23	6	0.72	0.97	0.441
	ภายในกลุ่ม	320.38	443	1.05		
	รวม	324.62	449	0.84		
ร้านค้า – ร้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	6.35	6	0.62	1.25	0.278
	ภายในกลุ่ม	374.30	443	0.94		
	รวม	380.65	449	1.37		
ห้องสุขา	ระหว่างกลุ่ม	3.74	6	0.70	0.66	0.680
	ภายในกลุ่ม	412.75	443			
	รวม	420.50	449			
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.23	6	1.37	1.95	0.071
	ภายในกลุ่ม	311.02	443	0.70		
	รวม	319.26	449			
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	17.27	6	2.87	3.57	0.002*
	ภายในกลุ่ม	356.79	443	0.80		
	รวม	374.06	449			
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	ระหว่างกลุ่ม	13.13	6	2.18	2.10	0.052
	ภายในกลุ่ม	461.66	443	1.04		
	รวม	474.79	449			
รวมด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3.83	6	0.63	1.44	0.197
	ภายในกลุ่ม	196.27	443	0.44		
	รวม	200.10	449			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 48 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ เพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริการมากกว่าพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน ค้าขาย และอาชีพอื่นๆ
2. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริการมากกว่าอาชีพค้าขายและอาชีพอื่นๆ
3. อาชีพค้าขาย ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริการมากกว่าอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว
4. อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริการมากกว่าอาชีพอื่นๆ

ตาราง 49 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับอาชีพ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก –ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.29	6	0.54	0.91	0.486
	ภายในกลุ่ม	266.23	443	0.60		
	รวม	269.52	449			
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	7.01	6	1.16	1.86	0.085
	ภายในกลุ่ม	277.45	443	0.62		
	รวม	284.46	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะน้ำเสียและสุขาที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	2.10	6	0.35	0.47	0.826
	ภายในกลุ่ม	327.05	443	0.73		
	รวม	329.16	449			
ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2.12	6	0.35	0.48	0.821
	ภายในกลุ่ม	324.37	443	0.73		
	รวม	326.50	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	6.44	6	1.07	1.62	0.139
	ภายในกลุ่ม	293.14	443	0.66		
	รวม	299.59	449			
รวมด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2.88	6	0.48	1.11	0.355
	ภายในกลุ่ม	191.62	443	0.43		
	รวม	194.50	449			

จากตาราง 49 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 50 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมจัดการกับรายได้

ปัจจัยด้านการคมนาคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ สะดวกต่อการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	5.55	4	1.38	2.41	0.048*
	ภายในกลุ่ม	255.47	445	0.57		
	รวม	261.03	449			
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	0.78	4	0.19	0.18	0.945
	ภายในกลุ่ม	468.15	445	1.05		
	รวม	468.94	449			
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	2.61	4	0.65	0.91	0.458
	ภายในกลุ่ม	319.30	445	0.71		
	รวม	321.92	449			
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	1.31	4	0.32	0.51	0.728
	ภายในกลุ่ม	285.80	445	0.64		
	รวม	287.12	449			
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่สูงเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	1.96	4	0.49	0.73	0.571
	ภายในกลุ่ม	299.56	445	0.67		
	รวม	301.53	449			
รวมด้านการคมนาคม	ระหว่างกลุ่ม	1.51	4	0.37	1.12	0.345
	ภายในกลุ่ม	150.28	445	0.33		
	รวม	151.80	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทางเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc)

พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการคมนาคมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

ตาราง 51 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายได้

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	1.53	4	0.38	1.25	0.289
	ภายในกลุ่ม	136.95	445	0.30		
	รวม	138.49	449			
มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	ระหว่างกลุ่ม	6.41	4	1.60	2.04	0.087
	ภายในกลุ่ม	348.69	445	0.78		
	รวม	355.11	449			
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	5.58	4	1.39	2.31	0.057
	ภายในกลุ่ม	268.91	445	0.60		
	รวม	274.50	449			
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	ระหว่างกลุ่ม	4.13	4	1.03	1.57	0.181
	ภายในกลุ่ม	292.74	445	0.65		
	รวม	296.88	449			
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	1.43	4	0.35	0.61	0.656
	ภายในกลุ่ม	260.98	445	0.58		
	รวม	262.42	449			
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.13	4	0.62	2.13	0.076
	ภายในกลุ่ม	292.74	445	0.29		
	รวม	296.88	449			

จากตาราง 51 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 52 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับรายได้

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การเล่นน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	4.62	4	1.15	1.55	0.186
	ภายในกลุ่ม	331.04	445	0.74		
	รวม	335.66	449			
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก – เส้นทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	3.42	4	0.85	1.29	0.270
	ภายในกลุ่ม	293.63	445	0.66		
	รวม	297.05	449			
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	ระหว่างกลุ่ม	3.82	4	0.95	1.23	0.297
	ภายในกลุ่ม	346.17	445	0.77		
	รวม	350.00	449			
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	3.41	4	0.85	0.73	0.567
	ภายในกลุ่ม	514.59	445	1.15		
	รวม	518.00	449			
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	ระหว่างกลุ่ม	5.43	4	1.35	1.41	0.228
	ภายในกลุ่ม	427.19	445	0.96		
	รวม	432.63	449			

ตาราง 52 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับรายได้ (ต่อ)

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์	ระหว่างกลุ่ม	2.76	4	0.69	1.41	0.228
	ภายในกลุ่ม	509.56	445	1.14		
	รวม	512.32	449			
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.57	4	0.64	1.44	0.21
	ภายในกลุ่ม	198.44	445	0.44		
	รวม	201.01	449			

จากตาราง 52 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 53 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับรายได้

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บ้านพัก	ระหว่างกลุ่ม	0.52	4	0.13	0.15	0.962
	ภายในกลุ่ม	387.80	445	0.87		
	รวม	388.33	449			
สถานที่กางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	1.84	4	0.46	0.63	0.636
	ภายในกลุ่ม	322.77	445	0.72		
	รวม	324.62	449			
ร้านค้า – ร้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	1.74	4	0.43	0.51	0.728
	ภายในกลุ่ม	378.91	445	0.85		
	รวม	380.65	449			
ห้องสุขา	ระหว่างกลุ่ม	9.04	4	2.35	2.54	0.039*
	ภายในกลุ่ม	411.09	445	0.92		
	รวม	420.50	449			
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.96	4	1.49	2.11	0.078
	ภายในกลุ่ม	313.30	445	0.70		
	รวม	319.26	449			
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	9.12	4	2.28	2.78	0.026*
	ภายในกลุ่ม	364.93	445	0.82		
	รวม	374.06	449			
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	ระหว่างกลุ่ม	15.36	4	3.84	3.72	0.005*
	ภายในกลุ่ม	459.42	445	1.03		
	รวม	474.79	449			
รวมด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3.85	4	0.96	2.18	0.070
	ภายในกลุ่ม	196.25	445	0.44		
	รวม	200.11	449			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 53 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ห้องสุขา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไปปี ให้ความสำคัญกับห้องสุขามากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญกับการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และรายได้ระหว่าง 30,000 บาท ขึ้นไป

การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญกับการบริการมัคคุเทศก์เดินป่ามากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

ส่วนบ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า-ร้านอาหาร และศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 54 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับรายได้

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก –ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.78	4	0.94	1.58	0.177
	ภายในกลุ่ม	265.73	445	0.59		
	รวม	269.52	449			
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	11.51	4	2.78	4.54	0.001*
	ภายในกลุ่ม	273.30	445	0.61		
	รวม	284.46	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะน้ำเสียและสุขาที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	8.23	4	2.05	2.85	0.023*
	ภายในกลุ่ม	320.93	445	0.72		
	รวม	329.16	449			
ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2.61	4	0.65	0.89	0.464
	ภายในกลุ่ม	323.88	445	0.72		
	รวม	326.50	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	6.32	4	1.58	2.39	0.049*
	ภายในกลุ่ม	293.26	445	0.65		
	รวม	299.59	449			
รวมด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	4.53	4	1.13	2.65	0.033*
	ภายในกลุ่ม	189.97	445	0.42		
	รวม	194.50	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 54 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญกับทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญกับทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป ให้ความสำคัญกับทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดีมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญกับทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป

ส่วนทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี และทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 55 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมจัดการกับสถานภาพ

ปัจจัยด้านการคมนาคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ สะดวกต่อการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	10.19	4	2.54	4.52	0.001*
	ภายในกลุ่ม	250.83	445	0.56		
	รวม	261.03	449			
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	1.50	4	1.87	1.80	0.126
	ภายในกลุ่ม	416.44	445	1.03		
	รวม	468.94	449			
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	6.41	4	1.60	2.26	0.062
	ภายในกลุ่ม	316.50	445	0.70		
	รวม	321.92	449			
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	6.04	4	1.51	2.39	0.050*
	ภายในกลุ่ม	281.07	445	0.63		
	รวม	287.12	449			
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่สูงเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	5.54	4	1.38		0.082
	ภายในกลุ่ม	295.99	445	0.66		
	รวม	301.53	449			
รวมด้านการคมนาคม	ระหว่างกลุ่ม	5.48	4	1.37	4.16	0.003*
	ภายในกลุ่ม	146.32	445	0.32		
	รวม	151.80	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 55 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป
2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป
3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทางมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญกับเดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวกมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

ส่วนมีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 56 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	1.26	4	0.13	1.02	0.392
	ภายในกลุ่ม	137.22	445	0.30		
	รวม	138.49	449			
มีกำแพงธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	ระหว่างกลุ่ม	2.43	4	0.61	0.76	0.546
	ภายในกลุ่ม	352.67	445	0.79		
	รวม	355.11	449			
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.90	4	0.47	0.77	0.541
	ภายในกลุ่ม	272.59	445	0.61		
	รวม	274.50	449			
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	ระหว่างกลุ่ม	1.05	4	0.26	0.39	0.810
	ภายในกลุ่ม	295.82	445	0.66		
	รวม	296.88	449			
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	0.13	4	0.03	0.05	0.994
	ภายในกลุ่ม	262.28	445	0.58		
	รวม	262.42	449			
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	0.69	4	0.17	0.58	0.676
	ภายในกลุ่ม	133.06	445	0.29		
	รวม	133.76	449			

จากตาราง 56 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 57 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับสถานภาพ

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การเล่นน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	1.85	4	0.46	0.61	0.651
	ภายในกลุ่ม	333.81	445	0.75		
	รวม	335.66	449			
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก – เส้นทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2.63	4	0.65	0.99	0.410
	ภายในกลุ่ม	294.42	445	0.66		
	รวม	297.05	449			
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	ระหว่างกลุ่ม	2.87	4	0.71	0.92	0.451
	ภายในกลุ่ม	347.12	445	0.78		
	รวม	350.00	449			
กิจกรรมพักผ่อนแบบกึ่งเดินเท้า	ระหว่างกลุ่ม	8.90	4	2.22	1.94	0.120
	ภายในกลุ่ม	509.10	445	1.14		
	รวม	518.00	449			
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	ระหว่างกลุ่ม	2.50	4	0.62	0.64	0.629
	ภายในกลุ่ม	430.12	445	0.96		
	รวม	432.63	449			
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์	ระหว่างกลุ่ม	5.26	4	1.31	1.15	0.330
	ภายในกลุ่ม	507.05	445	1.13		
	รวม	512.32	449			
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.75	4	0.68	1.54	0.189
	ภายในกลุ่ม	198.26	445	0.44		
	รวม	201.01	449			

จากตาราง 57 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 58 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับสถานภาพ

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บ้านพัก	ระหว่างกลุ่ม	3.61	4	0.90	1.04	0.384
	ภายในกลุ่ม	384.72	445	0.86		
	รวม	388.33	449			
สถานที่กางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	9.76	4	2.44	3.45	0.009*
	ภายในกลุ่ม	314.85	445	0.70		
	รวม	324.62	449			
ร้านค้า – ร้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	3.43	4	0.85	1.01	0.400
	ภายในกลุ่ม	377.22	445	0.84		
	รวม	380.65	449			
ห้องสุขา	ระหว่างกลุ่ม	9.79	4	2.44	2.65	0.033*
	ภายในกลุ่ม	410.70	445	0.92		
	รวม	420.50	449			
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.50	4	0.62	0.88	0.476
	ภายในกลุ่ม	316.75	445	0.71		
	รวม	319.26	449			
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	8.01	4	2.00	2.43	0.047*
	ภายในกลุ่ม	366.05	445	0.82		
	รวม	374.06	449			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 58 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับสถานภาพ (ต่อ)

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	ระหว่างกลุ่ม	2.12	4	0.53	0.49	0.736
	ภายในกลุ่ม	472.67	445	1.06		
	รวม	474.79	449			
รวมด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3.63	4	0.90	2.05	0.085
	ภายในกลุ่ม	196.47	445	0.44		
	รวม	200.11	449			

จากตาราง 58 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานที่กางเต็นท์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส ให้ความสำคัญกับสถานที่กางเต็นท์มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหม้าย

ห้องสุขา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส ให้ความสำคัญกับห้องสุขามากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสดและแยกกันอยู่

การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด สมรส หย่า และแยกกันอยู่ ให้ความสำคัญกับการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากนักท่องเที่ยงที่มีสถานภาพหม้าย

ส่วนบ้านพัก ร้านค้า-ร้านอาหาร ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว และการบริการมัคคุเทศก์เดินป่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 59 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับสถานภาพ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก -ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.22	4	0.80	1.34	0.251
	ภายในกลุ่ม	266.29	445	0.59		
	รวม	269.52	449			
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.99	4	0.49	0.78	0.535
	ภายในกลุ่ม	282.46	445	0.63		
	รวม	284.46	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะน้ำเสียและสุขาที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	4.18	4	1.04	1.43	0.222
	ภายในกลุ่ม	324.98	445	0.73		
	รวม	329.16	449			
ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	7.02	4	1.75	2.44	0.046*
	ภายในกลุ่ม	319.48	445	0.71		
	รวม	326.50	449			
ทางอุทยานมีระบบการคานวณนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4.90	4	1.22	1.85	0.118
	ภายในกลุ่ม	294.68	445	0.66		
	รวม	299.59	449			
รวมด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2.22	4	0.55	1.28	0.274
	ภายในกลุ่ม	192.28	445	0.42		
	รวม	194.50	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 59 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส หย่า และแยกกันอยู่ ให้ความสำคัญกับทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหม้าย

ตาราง 60 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการคมนาคมจัดการกับภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านการคมนาคม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สะดวกต่อการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	6.78	7	0.96	1.68	0.111
	ภายในกลุ่ม	254.24	442	0.57		
	รวม	261.03	449			
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	4.18	7	0.59	0.56	0.782
	ภายในกลุ่ม	464.76	442	1.05		
	รวม	468.94	449			
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	4.11	7	0.58	0.81	0.574
	ภายในกลุ่ม	317.80	442	0.71		
	รวม	321.92	449			
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	8.47	7	1.21	1.92	0.065
	ภายในกลุ่ม	278.64	442	0.63		
	รวม	287.12	449			
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่สูงเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	6.70	7	0.95	1.43	0.189
	ภายในกลุ่ม	294.84	442	0.66		
	รวม	310.53	449			
รวมด้านการคมนาคม	ระหว่างกลุ่ม	2.81	7	0.40	1.19	0.305
	ภายในกลุ่ม	148.98	442	0.33		
	รวม	151.80	449			

จากตาราง 60 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการคมนาคมที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 61 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวกับภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	4.05	7	0.57	1.90	0.067
	ภายในกลุ่ม	134.44	442	0.30		
	รวม	138.49	449			
มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	ระหว่างกลุ่ม	9.69	7	1.38	1.77	0.091
	ภายในกลุ่ม	345.42	442	0.78		
	รวม	355.11	449			
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	3.62	7	0.51	0.84	0.550
	ภายในกลุ่ม	270.87	442	0.61		
	รวม	274.50	449			
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	ระหว่างกลุ่ม	3.99	7	0.57	0.86	0.537
	ภายในกลุ่ม	292.88	442	0.66		
	รวม	296.88	449			
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	4.00	7	0.57	0.97	0.447
	ภายในกลุ่ม	258.41	442	0.58		
	รวม	262.42	449			
รวมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.97	7	0.28	0.94	0.472
	ภายในกลุ่ม	131.79	442	0.29		
	รวม	133.76	449			

จากตาราง 61 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 62 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกับภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การเล่นน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	5.48	7	0.78	1.04	0.396
	ภายในกลุ่ม	330.18	442	0.74		
	รวม	335.66	449			
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก - เส้นทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	4.68	7	0.66	1.01	0.423
	ภายในกลุ่ม	292.37	442	0.66		
	รวม	297.05	449			
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	ระหว่างกลุ่ม	9.02	7	1.28	1.67	0.114
	ภายในกลุ่ม	340.97	442	0.77		
	รวม	350.00	449			
กิจกรรมพักผ่อนแบบกึ่งเดินเท้า	ระหว่างกลุ่ม	8.47	7	1.21	1.05	0.395
	ภายในกลุ่ม	509.52	442	1.15		
	รวม	518.00	449			
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์	ระหว่างกลุ่ม	3.35	7	0.48	0.49	0.839
	ภายในกลุ่ม	429.27	442	0.97		
	รวม	432.63	449			
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่นแคมป์ไฟร์	ระหว่างกลุ่ม	7.81	7	1.11	0.97	0.447
	ภายในกลุ่ม	504.50	442	1.14		
	รวม	512.32	449			
รวมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.09	7	0.30	0.66	0.701
	ภายในกลุ่ม	198.91	442	0.45		
	รวม	201.01	449			

จากตาราง 62 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ตาราง 63 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริการกับภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บ้านพัก	ระหว่างกลุ่ม	8.19	7	1.17	1.36	0.220
	ภายในกลุ่ม	380.13	442	0.86		
	รวม	388.33	449			
สถานที่กางเต็นท์	ระหว่างกลุ่ม	6.67	7	0.95	1.32	0.236
	ภายในกลุ่ม	317.95	442	0.71		
	รวม	324.62	449			
ร้านค้า – ร้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	3.95	7	0.56	0.66	0.703
	ภายในกลุ่ม	376.70	442	0.85		
	รวม	380.65	449			
ห้องสุขา	ระหว่างกลุ่ม	6.47	7	0.92	0.98	0.440
	ภายในกลุ่ม	414.02	442	0.93		
	รวม	420.50	449			
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.58	7	1.08	1.53	0.153
	ภายในกลุ่ม	311.68	442	0.70		
	รวม	319.26	449			
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ	ระหว่างกลุ่ม	16.59	7	2.37	2.93	0.005*
	ภายในกลุ่ม	357.47	442	0.80		
	รวม	374.06	449			

ตาราง 63 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการบริการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	ระหว่างกลุ่ม	9.74	7	1.39	1.32	0.238
	ภายในกลุ่ม	465.04	442	1.05		
	รวม	474.79	449			
รวมด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	5.27	7	0.75	1.70	0.105
	ภายในกลุ่ม	194.84	442	0.44		
	รวม	200.11	449			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 63 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ความสำคัญด้านการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่านักท่องเที่ยวภาคใต้

ตาราง 64 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก –ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.50	7	0.50	0.83	0.561
	ภายในกลุ่ม	266.01	442	0.60		
	รวม	269.52	449			
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2.76	7	0.39	0.62	0.740
	ภายในกลุ่ม	281.69	442	0.63		
	รวม	284.46	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะน้ำเสียและสุขาที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	4.11	7	0.58	0.79	0.589
	ภายในกลุ่ม	325.05	442	0.73		
	รวม	329.16	449			
ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3.27	7	0.46	0.64	0.722
	ภายในกลุ่ม	323.22	442	0.73		
	รวม	326.50	449			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	7.59	7	1.08	1.64	0.121
	ภายในกลุ่ม	291.99	442	0.66		
	รวม	299.59	449	0.38		
รวมด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2.71	7	0.43	0.89	0.510
	ภายในกลุ่ม	191.78	442			
	รวม	194.50	449			

จากตาราง 64 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ภูมิลำเนา จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 65 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	3.36	1.28	3.23	1.29	1.01	0.311

จากตาราง 65 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 66 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
บุคคลที่ร่วมเดินทาง	2.76	0.80	2.75	0.77	0.08	0.935

จากตาราง 66 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 67 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณกับ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	2.76	0.80	2.75	0.77	0.08	0.935

จากตาราง 67 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามเพศ พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 68 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวกับเพศ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	2.47	1.14	2.23	1.18	2.25	0.025*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 68 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าเพศหญิง

ตาราง 69 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวกับเพศ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	1.73	0.71	1.67	0.70	0.90	0.368

จากตาราง 69 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 70 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวกับเพศ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	2.65	1.37	2.63	1.33	0.11	0.911

จากตาราง 70 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 71 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	3.73	0.91	3.68	0.90	0.60	0.548
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	3.83	0.91	3.78	0.92	0.61	0.537
ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	3.57	0.84	3.47	0.90	1.23	0.219
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	3.71	0.79	3.64	0.83	0.90	0.368

จากตาราง 71 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 72 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวกับเพศ

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	4.06	1.08	4.11	1.21	-0.43	0.664
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	4.19	1.03	4.34	1.08	-1.51	0.130
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ	4.18	1.03	4.17	1.08	0.107	0.915
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	4.18	1.16	4.38	1.01	-1.99	0.047*
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	4.18	1.16	4.39	0.97	-1.98	0.048*
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก	4.14	1.13	4.26	1.06	-1.22	0.223
ไม่ส่งเสียง หรือเล่นดนตรี เสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง	4.06	1.00	4.12	1.02	-0.63	0.528
รวมพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	4.14	0.93	4.25	0.93	-1.25	0.209

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 72 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนดและไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่เพศหญิงกระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชายทั้งสองข้อ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 73 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพศ

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	3.82	0.87	3.88	0.78	-0.75	0.450
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	4.22	0.73	4.19	0.73	0.41	0.68
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	4.02	0.67	4.03	0.69	-0.23	0.814

จากตาราง 73 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 74 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	30.23	5	6.04	3.75	0.00*
	ภายในกลุ่ม	715.46	444	1.61		
	รวม	745.69	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 74 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุ 40-50 ปี กับช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี และช่วงอายุ 20-30 ปี

ตาราง 75 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางกับอายุ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บุคคลที่ร่วมเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	35.79	5	7.15	13.12	0.00*
	ภายในกลุ่ม	242.28	444	0.54		
	รวม	278.08	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 75 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับช่วงอายุ 40-50 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 40-50 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี
3. ช่วงอายุ 30-40 ปี กับช่วงอายุ 40-50 ปี

ตาราง 76 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณกับอายุ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	12.13	5	2.42	1.79	0.11
	ภายในกลุ่ม	601.47	444	1.35		
	รวม	613.61	449			

จากตาราง 76 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามอายุ พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 77 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.24	5	0.24	0.49	0.77
	ภายในกลุ่ม	222.03	444	0.50		
	รวม	223.28	449			

จากตาราง 77 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 78 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	326.36	5	65.27	20.17	0.00*
	ภายในกลุ่ม	1436.37	444	3.23		
	รวม	1762.73	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 78 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี

ตาราง 79 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการ เดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.33	5	0.86	0.47	0.79
	ภายในกลุ่ม	814.77	444	1.83		
	รวม	819.11	449			

จากตาราง 79 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 80 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางกา รเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	0.80	5	0.16	0.19	0.96
	ภายในกลุ่ม	371.64	444	0.83		
	รวม	372.44	449			
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว ไว้ก่อนล่วงหน้า	ระหว่างกลุ่ม	4.44	5	0.89	1.05	0.38
	ภายในกลุ่ม	375.73	444	0.84		
	รวม	380.18	449			
ศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูล ต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	ระหว่างกลุ่ม	1.88	5	0.37	0.48	0.78
	ภายในกลุ่ม	344.43	444	0.77		
	รวม	346.32	449			
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.59	5	0.32	0.48	0.79
	ภายในกลุ่ม	295.99	444	0.66		
	รวม	297.59	449			

จากตาราง 80 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 81 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	15.35	5	3.07	2.33	0.04*
	ภายในกลุ่ม	584.72	444	1.31		
	รวม	600.08	449			
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	15.98	5	3.19	2.89	0.01*
	ภายในกลุ่ม	490.73	444	1.10		
	รวม	506.77	449			
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	19.70	5	3.94	3.62	0.00*
	ภายในกลุ่ม	482.07	444	1.08		
	รวม	501.77	449			
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	12.99	5	2.60	2.40	0.03*
	ภายในกลุ่ม	480.69	444	1.08		
	รวม	493.69	449			
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	13.01	5	2.60	2.31	0.04*
	ภายในกลุ่ม	499.08	444	1.12		
	รวม	512.09	449			
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	8.34	5	1.66	1.38	0.22
	ภายในกลุ่ม	534.01	444	1.20		
	รวม	542.36	449			

ตาราง 81 (ต่อ)

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง	ระหว่างกลุ่ม	9.10	5	1.82	1.77	0.11
	ภายในกลุ่ม	455.78	444	1.02		
	รวม	464.89	449			
รวมพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.42	5	2.48	2.90	0.01*
	ภายในกลุ่ม	379.48	444	0.85		
	รวม	391.90	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 81 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี

2. ช่วงอายุ 31-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งชายในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี

ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี

2. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี
3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี
3. ช่วงอายุ 31-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี และช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี
2. ช่วงอายุ 31-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี
3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี

ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี
2. ช่วงอายุ 30-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี
3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

ส่วนไม่ใช้ผงซักฟอก/แชมพูหรือยาสีฟันในบริเวณน้ำตก และไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 82 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอายุ

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	6.18	5	1.23	1.84	0.10
	ภายในกลุ่ม	298.13	444	0.67		
	รวม	304.32	449			
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	4.20	5	0.84	1.55	0.17
	ภายในกลุ่ม	239.57	444	0.54		
	รวม	243.78	449			
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.64	5	0.92	1.98	0.08
	ภายในกลุ่ม	207.70	444	0.46		
	รวม	212.34	449			

จากตาราง 82 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ตาราง 83 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับอายุ

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความประทับใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.54	5	0.31	1.01	0.40
	ภายในกลุ่ม	134.94	444	0.30		
	รวม	136.49	449			

จากตาราง 83 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความประทับใจโดยรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ความประทับใจโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 84 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	16.87	5	3.37	2.05	0.070
	ภายในกลุ่ม	728.81	444	1.64		
	รวม	745.69	449			

จากตาราง 84 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 85 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางกับการศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.12	5	2.42	4.04	0.001*
	ภายในกลุ่ม	265.95	444	0.59		
	รวม	278.08	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 85 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับ ช่วงอายุ 51-60 ปี

ตาราง 86 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯ เขราวัตน์กับการศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเขราวัตน์	ระหว่างกลุ่ม	17.19	5	3.43	2.55	0.027*
	ภายในกลุ่ม	596.42	444	1.34		
	รวม	613.61	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 86 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามการศึกษา พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 87 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวกับการศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	16.53	5	3.30	7.10	0.000*
	ภายในกลุ่ม	206.74	444	0.46		
	รวม	223.28	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 87 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
2. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

ตาราง 88 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	340.92	5	68.18	21.29	0.000*
	ภายในกลุ่ม	1421.80	444	3.20		
	รวม	1762.73	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 88 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

2. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และระดับอนุปริญญา / ปวส.

ตาราง 89 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	49.65	5	9.93	5.73	0.000*
	ภายในกลุ่ม	769.45	444	1.73		
	รวม	819.11	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 89 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post-Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับปริญญาตรีและระดับประถมศึกษา กับสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 90 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการศึกษา

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	13.27	5	2.65	3.28	0.006*
	ภายในกลุ่ม	359.17	444	0.80		
	รวม	372.44	449			
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	ระหว่างกลุ่ม	4.64	5	0.92	1.09	0.361
	ภายในกลุ่ม	375.53	444	0.84		
	รวม	380.18	449			
ศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	ระหว่างกลุ่ม	2.66	5	0.53	0.68	0.633
	ภายในกลุ่ม	343.65	444	0.77		
	รวม	346.32	449			
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.53	5	0.90	1.37	0.233
	ภายในกลุ่ม	293.06	444	0.66		
	รวม	297.59	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 90 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยวเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยวมากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และระดับอนุปริญญา / ปวส. และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางเดินทางก่อนการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และระดับอนุปริญญา / ปวส.

ตาราง 91 แสดงการพหุคูณระหว่างการท่องเที่ยวกับการศึกษา

พหุคูณระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทักษะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	18.56	5	3.71	2.83	0.016*
	ภายในกลุ่ม	581.52	444	1.31		
	รวม	600.08	449			
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	4.55	5	0.91	0.80	0.547
	ภายในกลุ่ม	502.16	444	1.13		
	รวม	506.72	449			
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	5.89	5	1.17	1.05	0.384
	ภายในกลุ่ม	495.88	444	1.11		
	รวม	501.77	449			
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	9.64	5	1.92	1.77	0.118
	ภายในกลุ่ม	484.04	444	1.09		
	รวม	493.69	449	1.96		
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	11.07	5	2.21	1.96	
	ภายในกลุ่ม	501.02	444	1.12		
	รวม	512.09	449			
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟันในบริเวณน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	9.90	5	1.98	1.65	0.083
	ภายในกลุ่ม	532.46	444	1.19		
	รวม	542.36	449			
ไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง	ระหว่างกลุ่ม	2.83	5	0.56	0.54	0.145
	ภายในกลุ่ม	462.05	444	1.04		
	รวม	464.89	449			
รวม พหุคูณระหว่างการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.81	5	1.36	1.57	0.167
	ภายในกลุ่ม	385.08	444	0.86		
	รวม	391.90	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 91 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งขณะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนดเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมในการทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนดมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส.

ตาราง 92 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับการศึกษา

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	2.48	5	0.49	0.73	0.601
	ภายในกลุ่ม	301.83	444	0.68		
	รวม	304.32	449			
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	2.2	5	0.44	0.81	0.539
	ภายในกลุ่ม	241.56	444	0.54		
	รวม	243.78	449			
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.29	5	0.45	0.96	0.436
	ภายในกลุ่ม	210.05	444	0.47		
	รวม	212.34	449			

จากตาราง 92 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 93 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับการศึกษา

	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความประทับใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.22	5	0.045	0.146	0.981
	ภายในกลุ่ม	136.26	444	0.30		
	รวม	136.49	449			

จากตาราง 93 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความประทับใจโดยรวมของนักท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา พบว่า ความประทับใจโดยรวมของนักท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 94 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	51.61	6	8.60	5.49	0.000*
	ภายในกลุ่ม	694.07	443	1.56		
	รวม	745.69	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 94 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 95 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางกับอาชีพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บุคคลที่ร่วมเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	40.83	6	6.80	12.70	0.000*
	ภายในกลุ่ม	237.24	443	0.53		
	รวม	278.08	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 95 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 96 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณกับอาชีพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	8.02	6	1.33	0.97	0.439
	ภายในกลุ่ม	605.58	443	1.36		
	รวม	613.61	449			

จากตาราง 96 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามอาชีพ พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 97 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.34	6	1.39	2.86	0.009*
	ภายในกลุ่ม	214.93	443	0.48		
	รวม	223.28	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 97 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา และข้าราชการ
2. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ข้าราชการ และนักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ตาราง 98 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	438.22	6	73.03	24.42	0.000*
	ภายในกลุ่ม	1324.51	443	2.99		
	รวม	1762.73	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 98 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน และประกอบธุรกิจส่วนตัว เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา เอกชน
2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา เอกชน ค้าขาย และนักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ

ตาราง 99 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	83.88	6	13.98	8.42	0.000*
	ภายในกลุ่ม	735.22	443	1.66		
	รวม	819.11	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 99 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพข้าราชการและพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ

2. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว และนักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ

ตาราง 100 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.94	6	0.49	0.58	0.740
	ภายในกลุ่ม	369.50	443	0.83		
	รวม	372.44	449			
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	ระหว่างกลุ่ม	2.91	6	0.48	0.57	0.755
	ภายในกลุ่ม	377.27	443	0.85		
	รวม	380.18	449			
ศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	ระหว่างกลุ่ม	1.47	6	0.24	0.31	0.928
	ภายในกลุ่ม	344.84	443	0.77		
	รวม	346.32	449			
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.45	6	0.24	0.36	0.902
	ภายในกลุ่ม	296.13	443	0.66		
	รวม	297.59	449			

จากตาราง 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการ
ท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 101 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน					
	SS	df	MS	F	Sig.	
ทักษะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	4.37	6	0.72	0.54	0.776
	ภายในกลุ่ม	595.70	443	1.34		
	รวม	600.08	449			
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	2.61	6	0.43	0.38	0.890
	ภายในกลุ่ม	504.10	443	1.13		
	รวม	506.72	449			
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	6.72	6	1.12	0.10	0.423
	ภายในกลุ่ม	495.05	443	1.11		
	รวม	501.77	449			
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	3.22	6	0.53	0.48	0.819
	ภายในกลุ่ม	490.46	443	1.10		
	รวม	493.69	449			
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	5.21	6	0.86	0.76	0.602
	ภายในกลุ่ม	506.88	443	1.14		
	รวม	512.09	449			
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	6.97	6	1.16	0.96	0.451
	ภายในกลุ่ม	535.39	443	1.20		
	รวม	542.36	449			

ตาราง 101 (ต่อ)

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง	ระหว่างกลุ่ม	7.25	6	1.21	1.17	0.321
	ภายในกลุ่ม	457.63	443	1.03		
	รวม	464.89	449			
รวมพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.97	6	0.65	0.74	0.611
	ภายในกลุ่ม	387.97	443	0.87		
	รวม	391.90	449			

จากตาราง 101 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 102 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับอาชีพ

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	4.42	6	0.73	1.08	0.369
	ภายในกลุ่ม	299.90	443	0.67		
	รวม	304.32	449			
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	3.07	6	0.51	0.94	0.464
	ภายในกลุ่ม	240.70	443	0.54		
	รวม	243.78	449			
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.86	6	0.47	1.00	0.419
	ภายในกลุ่ม	209.48	443	0.47		
	รวม	212.43	449			

จากตาราง 102 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 103 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับอาชีพ

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความประทับใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.36	6	0.39	1.30	0.256
	ภายในกลุ่ม	134.43	443	0.30		
	รวม	136.49	449			

จากตาราง 103 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวม จำแนกตามอาชีพ พบว่า ความประทับใจโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 104 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	7.36	5	1.84	1.11	0.351
	ภายในกลุ่ม	738.32	444	1.65		
	รวม	745.69	449			

จากตาราง 104 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 105 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางกับรายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บุคคลที่ร่วมเดิน	ระหว่างกลุ่ม	4.46	5	1.11	1.81	0.125
	ภายในกลุ่ม	273.62	444	0.61		
	รวม	278.08	449			

จากตาราง 105 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 106 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯ เหวอวั้นกับรายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	16.57	5	4.14	3.08	0.016*
	ภายในกลุ่ม	597.03	444	1.34		
	รวม	613.61	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 106 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามรายได้ พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

ตาราง 107 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
	ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	9.82	5		
	ภายในกลุ่ม	213.45	444	0.48		
	รวม	223.28	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 107 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

ตาราง 108 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวกับรายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	508.39	5	127.10	45.09	0.000*
	ภายในกลุ่ม	1254.33	444	28.19		
	รวม	1762.73	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 108 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

ตาราง 109 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวกับรายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	31.58	5	7.89	4.46	0.002*
	ภายในกลุ่ม	787.53	444	1.77		
	รวม	819.11	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 109 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และ 5,000-10,000 บาท

ตาราง 110 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายได้

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.16	4	0.79	0.95	0.432
	ภายในกลุ่ม	369.27	445	0.83		
	รวม	372.44	449			
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	ระหว่างกลุ่ม	4.60	4	1.15	1.36	0.246
	ภายในกลุ่ม	375.58	445	0.84		
	รวม	380.18	449			
ศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	ระหว่างกลุ่ม	2.94	4	0.73	0.95	0.432
	ภายในกลุ่ม	343.37	445	0.77		
	รวม	346.32	449			
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.00	4	0.75	1.13	0.340
	ภายในกลุ่ม	294.59	445	0.66		
	รวม	297.59	449			

จากตาราง 110 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 111 แสดงการพหุคูณก่อนการท่องเกี่ยวกับรายได้

พหุคูณระหว่างการ ท่องเทียว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทักษะในบริเวณที่ทางอุทยาน กำหนด	ระหว่างกลุ่ม	7.18	4	1.79	1.34	0.252
	ภายในกลุ่ม	592.90	445	1.33		
	รวม	600.08	449			
ไม้ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สิน ของทางอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	4.62	4	1.15	1.02	0.394
	ภายในกลุ่ม	502.09	445	1.12		
	รวม	506.09	449			
ไม้ขีดสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติ และสัตว์ป่าต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	3.58	4	0.89	0.80	0.525
	ภายในกลุ่ม	498.189	445	1.12		
	รวม	501.77	449			
ไม้ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และ สิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	3.43	4	0.85	0.78	0.539
	ภายในกลุ่ม	490.25	445	1.10		
	รวม	493.69	449			
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไป นอกเขตอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	4.61	4	1.15	1.02	0.401
	ภายในกลุ่ม	507.48	445	1.14		
	รวม	512.09	449			
ไม่ใช้ผงซักออค แชมพู หรือยาสีพื้น ในบริเวณน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	1.66	4	0.41	0.342	0.850
	ภายในกลุ่ม	540.70	445	1.21		
	รวม	542.36	449			
ไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจน รบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณ ใกล้เคียง	ระหว่างกลุ่ม	1.36	4	0.34	0.327	0.860
	ภายในกลุ่ม	463.52	445	1.04		
	รวม	464.89	449			
รวมพหุคูณระหว่างการ ท่องเทียว	ระหว่างกลุ่ม	2.70	4	0.67	0.774	0.542
	ภายในกลุ่ม	389.19	445	0.87		
	รวม	391.90	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 111 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 112 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับรายได้

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประชากรสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	6.48	4	1.62	2.41	0.048*
	ภายในกลุ่ม	297.83	445	.066		
	รวม	304.32	449			
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	6.93	4	1.73	3.25	0.012*
	ภายในกลุ่ม	236.84	445	0.53		
	รวม	243.78	449			
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.27	4	1.56	3.38	0.010*
	ภายในกลุ่ม	206.07	445	0.46		
	รวม	212.34	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 112 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท กระทำพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวโดยรวมมากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบและตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสองข้อ จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ได้ทำการประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบมากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท และตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวที่อุทยานฯ เสรว่าวันอีกครั้งเมื่อมีโอกาสมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท

ตาราง 113 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับรายได้

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความประทับใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.40	4	0.60	1.99	0.094
	ภายในกลุ่ม	134.08	445	0.30		
	รวม	136.49	449			

จากตาราง 113 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความประทับใจโดยรวม จำแนกตามรายได้ พบว่า ความประทับใจโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 114 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	26.38	4	6.59	1.08	0.003*
	ภายในกลุ่ม	719.30	445	1.61		
	รวม	745.69	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 114 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด กับนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส

ตาราง 115 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางกับสถานภาพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บุคคลที่ร่วมเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	27.56	4	6.89	12.23	0.000*
	ภายในกลุ่ม	250.52	445	0.56		
	รวม	278.08	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 115 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพ
โสด กับนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส

ตาราง 116 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯ เอรಾವัดกับสถานภาพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	14.12	4	3.53	2.62	0.034*
	ภายในกลุ่ม	599.48	445	1.34		
	รวม	613.61	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 116 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการ
เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมา
ที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้
ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหย่า มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่
อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด สมรส และแยกกันอยู่

ตาราง 117 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.83	4	0.45	0.91	0.453
	ภายในกลุ่ม	221.45	445	0.49		
	รวม	223.28	449			

จากตาราง 117 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพพบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 118 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวกับสถานภาพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	275.27	4	68.81	20.58	0.000*
	ภายในกลุ่ม	1487.45	445	3.34		
	รวม	1762.73	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 118 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด

ตาราง 119 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางกับสถานภาพ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.50	4	1.37	0.75	0.557
	ภายในกลุ่ม	813.60	445	1.82		
	รวม	819.11	449			

จากตาราง 119 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 120 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับสถานภาพ

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.85	4	0.96	1.16	0.326
	ภายในกลุ่ม	368.58	445	0.82		
	รวม	372.444	449			
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	ระหว่างกลุ่ม	2.19	4	0.54	0.64	0.629
	ภายในกลุ่ม	377.98	445	0.84		
	รวม	380.18	449			
ศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	ระหว่างกลุ่ม	3.99	4	0.99	1.29	0.270
	ภายในกลุ่ม	342.32	445	0.76		
	รวม	346.32	449			
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.60	4	0.65	0.98	0.417
	ภายในกลุ่ม	294.99	445	0.66		
	รวม	297.59	449			

จากตาราง 120 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 121 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	5.17	4	1.29	0.96	0.425
	ภายในกลุ่ม	594.90	445	1.33		
	รวม	600.08	449			
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	3.34	4	0.83	0.73	0.566
	ภายในกลุ่ม	503.37	445	1.13		
	รวม	506.72	449			
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	6.76	4	1.69	1.52	0.195
	ภายในกลุ่ม	495.00	445	1.11		
	รวม	501.77	449			
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	6.97	4	1.74	1.59	0.175
	ภายในกลุ่ม	486.71	445	1.09		
	รวม	493.69	449			
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	7.41	4	1.85	1.63	0.164
	ภายในกลุ่ม	504.68	445	1.13		
	รวม	512.09	449			
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	6.13	4	1.53	1.27	0.279
	ภายในกลุ่ม	536.22	445	1.20		
	รวม	542.36	449			
ไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง	ระหว่างกลุ่ม	8.29	4	2.07	2.02	0.090
	ภายในกลุ่ม	456.59	445	1.02		
	รวม	464.89	449			
รวม พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.65	4	1.41	1.62	0.166
	ภายในกลุ่ม	386.25	445	0.86		
	รวม	391.90	449			

จากตาราง 121 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 122 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานภาพ

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประชาสัมพันธ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	1.02	4	0.25	0.37	0.826
	ภายในกลุ่ม	303.29	445	0.68		
	รวม	304.32	449			
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	0.50	4	0.12	0.23	0.920
	ภายในกลุ่ม	243.27	445	0.54		
	รวม	243.78	449			
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	0.17	4	0.04	0.09	0.985
	ภายในกลุ่ม	212.17	445	0.47		
	รวม	212.34	449			

จากตาราง 122 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ตาราง 123 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับสถานภาพ

	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความประทับใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.20	4	0.05	0.17	0.954
	ภายในกลุ่ม	136.49	445	0.30		
	รวม	136.49	449			

จากตาราง 123 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความประทับใจโดยรวม จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ความประทับใจโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ตาราง 124 แสดงการเปรียบเทียบพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	67.29	7	9.61	6.26	0.000*
	ภายในกลุ่ม	678.39	442	1.52		
	รวม	745.69	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 124 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 125 แสดงการเปรียบเทียบบุคคลที่ร่วมเดินทางกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บุคคลที่ร่วมเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	12.93	7	1.84	3.08	0.004*
	ภายในกลุ่ม	265.14	442	0.60		
	รวม	278.08	449	3.08		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 125 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า บุคคลที่ร่วมเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 11 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ และกรุงเทพ / ปริมณฑล
2. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และกรุงเทพ / ปริมณฑล

ตาราง 126 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานฯ เอรಾವัดกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	ระหว่างกลุ่ม	31.53	7	4.50	3.42	0.001*
	ภายในกลุ่ม	582.07	442	1.31		
	รวม	613.61	449			

จากตาราง 126 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 11 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันตก
2. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคกลาง มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก
3. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี
4. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และกรุงเทพ/ปริมณฑล
5. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้และกรุงเทพ/ปริมณฑล มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก

ตาราง 127 แสดงการเปรียบเทียบระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	31.65	7	4.52	10.42	0.000*
	ภายในกลุ่ม	191.62	442	0.43		
	รวม	223.28	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 127 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และ กรุงเทพฯ / ปริมณฑล มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี

ตาราง 128 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	231.97	7	33.13	0.956	0.000*
	ภายในกลุ่ม	1530.76	442	3.46		
	รวม	1762.73	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 128 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพฯ / ปริมณฑล มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี

ตาราง 129 แสดงการเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	35.46	7	5.06	2.85	0.006*
	ภายในกลุ่ม	783.64	442	1.77		
	รวม	819.11	449			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 129 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพฯ / ปริมณฑล กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี

ตาราง 130 แสดงพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.10	7	1.01	1.22	0.286
	ภายในกลุ่ม	365.34	442	0.82		
	รวม	372.44	449			
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า	ระหว่างกลุ่ม	10.48	7	1.49	1.79	0.087
	ภายในกลุ่ม	369.69	442	0.83		
	รวม	380.18	449			
ศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป	ระหว่างกลุ่ม	3.01	7	0.43	0.55	0.792
	ภายในกลุ่ม	343.30	442	0.77		
	รวม	346.32	449			
รวมพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.78	7	0.82	1.25	0.273
	ภายในกลุ่ม	291.81	442	0.66		
	รวม	297.59	449			

จากตาราง 130 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 131 แสดงการพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวกับภูมิลำเนา

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	4.95	7	0.70	0.52	0.815
	ภายในกลุ่ม	595.12	442	1.34		
	รวม	600.08	449			
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	5.78	7	0.82	0.72	0.648
	ภายในกลุ่ม	500.93	442	1.13		
	รวม	506.72	449			
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติ และสัตว์ป่าต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	5.45	7	0.77	0.69	0.678
	ภายในกลุ่ม	496.32	442	1.12		
	รวม	501.77	449			
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	7.93	7	1.13	1.03	0.408
	ภายในกลุ่ม	485.75	442	1.09		
	รวม	493.69	449			
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน	ระหว่างกลุ่ม	8.34	7	1.19	1.04	0.398
	ภายในกลุ่ม	503.75	442	1.14		
	รวม	512.09	449			
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก	ระหว่างกลุ่ม	3.06	7	0.55	0.45	0.868
	ภายในกลุ่ม	538.50	442	1.21		
	รวม	542.36	449			
ไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง	ระหว่างกลุ่ม	7.91	7	1.13	1.09	0.366
	ภายในกลุ่ม	456.97	442	1.03		
	รวม	464.89	449			
รวมพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.70	7	0.67	0.76	0.615
	ภายในกลุ่ม	387.19	442	0.87		
	รวม	319.90	449			

จากตาราง 131 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมระหว่างกรท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิภาค พบว่า พฤติกรรมระหว่างกรท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 132 แสดงการพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับภูมิภาค

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	3.10	7	0.44	0.65	0.714
	ภายในกลุ่ม	301.21	442	0.68		
	รวม	304.32	449			
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	3.46	7	0.49	0.91	0.498
	ภายในกลุ่ม	240.31	442	0.54		
	รวม	243.78	449			
รวมพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.14	7	0.44	0.94	0.468
	ภายในกลุ่ม	209.20	442	0.47		
	รวม	212.34	449			

จากตาราง 132 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว จำแนกตามภูมิภาค พบว่า พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 133 แสดงการเปรียบเทียบความประทับใจโดยรวมกับภูมิลำเนา

	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความประทับใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.08	7	0.72	0.24	0.018*
	ภายในกลุ่ม	131.04	442	0.29		
	รวม	136.49	449			

จากตาราง 133 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความประทับใจโดยรวม จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า ความประทับใจโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีและภาคกลาง มีความประทับใจโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก
2. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันตก มีความประทับใจโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพ / ปริมณฑล
3. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอยู่ในภาคใต้และกรุงเทพ / ปริมณฑล มีความประทับใจโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 134 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม

ปัจจัยด้านการคมนาคม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สะดวกต่อการเดินทาง	0.052	0.054	0.049	0.961	0.337
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	-0.008	0.039	-0.010	-0.205	0.838
มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย	0.133	0.055	0.139	2.424	0.016*
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก	0.105	0.061	0.0103	1.729	0.085
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป	0.018	0.052	0.018	0.349	0.727

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 134 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัยเพียงข้อเดียว ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.08

ตาราง 135 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม

ปัจจัยด้านการคมนาคม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สะดวกต่อการเดินทาง	0.144	0.062	0.118	2.316	0.021*
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	0.070	0.045	0.076	1.542	0.124
มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย	0.212	0.063	0.192	3.369	0.001*
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก	-0.097	0.070	-0.083	-1.399	0.163
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป	-0.030	0.060	-0.026	-0.504	0.614

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 135 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว กับปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง และมีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัยเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.17 และ 0.20 ตามลำดับ

ตาราง 136 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม

ปัจจัยด้านการคมนาคม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง	0.048	0.045	0.053	1.077	0.282
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ	0.056	0.032	0.084	1.738	0.083
มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย	0.140	0.045	0.172	3.086	0.002*
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก	0.113	0.050	0.131	2.248	0.025*
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป	-0.014	0.043	-0.017	-0.332	0.740

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 136 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไปเพียงสองข้อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.20 และ 0.07 ตามลำดับ ส่วนระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง มีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ และเดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 137 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.
	B	Std. Error			
ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	0.029	0.077	0.020	0.382	0.703
มีถ้ำพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	0.148	0.048	0.162	3.068	0.002*
มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	-0.060	0.058	-0.058	-1.030	0.303
มีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	-0.048	0.060	-0.048	-0.798	0.425
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	0.246	0.063	0.231	3.918	0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 137 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม และความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ เพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.18 และ 0.23 ตามลำดับ ส่วนความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ และมีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 138 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	-0.213	0.090	-0.127	-2.371	0.018*
มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	0.058	0.056	0.055	1.029	0.304
มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	0.045	0.068	0.038	0.666	0.506
มีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	0.008	0.070	0.007	0.111	0.912
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	0.217	0.073	0.178	2.960	0.003*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 138 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ และความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.18 และ 0.23 ตามลำดับ ส่วนมีถ้ำพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ และมีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 139 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ	0.163	0.062	0.132	2.630	0.009*
มีถ้ำพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม	0.085	0.039	0.109	2.169	0.031*
มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์	0.094	0.047	0.107	1.989	0.047*
มีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์	-0.073	0.048	-0.086	-1.506	0.133
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ	0.220	0.051	0.245	4.338	0.000*
ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	-0.364	0.243	-0.289	-1.506	0.133

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 139 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า ทุกข้อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นมีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์เพียงข้อเดียวที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -0.02 มีถ้ำพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.09 มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.09 และความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.16

ตาราง 140 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	Unstandardized		Standardized Coefficient	t	Sig.
	Coefficients				
	B	Std. Error			
การเล่นน้ำตก	0.166	0.047	0.177	3.552	0.000*
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ	-0.101	0.054	-0.101	-1.871	0.062
การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	0.143	0.051	0.155	2.809	0.005*
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	-0.009	0.046	-0.012	-0.197	0.005*
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์	0.174	0.050	0.209	3.451	0.001*
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ	0.029	0.080	0.038	0.359	0.720

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 140 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า การเล่นน้ำตก การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการเล่นน้ำตก มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.23 การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.27 และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.30 ส่วนเดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 141 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
การเล่นน้ำตก	0.067	0.056	0.062	1.182	0.238
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ	-0.044	0.065	-0.038	-0.681	0.496
การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	0.008	0.061	0.007	0.126	0.900
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	0.131	0.055	0.151	2.382	0.018*
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์	0.122	0.061	0.129	2.020	0.044*
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์	-0.058	0.058	-0.066	-1.000	0.318

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 141 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว กับปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์เพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.19 และ 0.17 ตามลำดับ ส่วนการเล่นน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 142 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
การเล่นน้ำตก	0.151	0.039	0.190	3.897	0.000*
เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ	0.032	0.045	0.037	2.706	0.479
การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ	0.114	0.042	0.146	2.706	0.007*
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์	0.078	0.038	0.123	2.069	0.039*
การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์	0.070	0.042	0.100	1.675	0.095
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ	-0.017	0.040	-0.026	-0.421	0.674

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 142 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า การเล่นน้ำตก การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และกิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.30 , 0.30 และ 0.29 ตามลำดับ ส่วนเดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 143 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ

ปัจจัยด้านการบริการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
บ้านพัก	0.143	0.049	0.163	2.923	0.004*
สถานที่กางเต็นท์	-0.051	0.056	-0.053	-0.911	0.363
ร้านค้า - ร้านอาหาร	-0.059	0.055	-0.067	-1.074	0.284
ห้องสุขา	0.109	0.052	0.130	2.099	0.036*
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	0.110	0.059	0.114	1.848	0.065
การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน	0.035	0.054	0.039	0.643	0.520
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	0.082	0.047	0.104	1.739	0.083

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 143 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ พบว่า บ้านพักและห้องสุขาเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.25 และ 0.25 ตามลำดับ ส่วนสถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า – ร้านอาหาร ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน และการบริการมัคคุเทศก์เดินป่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 144 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ

ปัจจัยด้านการบริการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
บ้านพัก	0.036	0.058	0.036	0.619	0.536
สถานที่กางเต็นท์	0.027	0.066	0.024	0.403	0.687
ร้านค้า - ร้านอาหาร	-0.015	0.065	-0.014	-0.223	0.824
ห้องสุขา	0.125	0.062	0.130	2.031	0.043*
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	0.132	0.070	0.119	1.872	0.062
การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน	-0.139	0.064	-1.135	-2.166	0.031*
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	0.085	0.064	-0.135	-2.166	0.127

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 144 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว กับปัจจัยด้านการบริการ พบว่า ห้องสุขา และการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานเพียง สองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.19 และ 0.05 ตามลำดับ ส่วนบ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า – ร้านอาหาร ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว และการบริการมัคคุเทศก์เดินป่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 145 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ

ปัจจัยด้านการบริการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
บ้านพัก	-0.023	0.040	-0.031	-0.576	0.565
สถานที่กางเต็นท์	0.204	0.045	0.252	4.500	0.000*
ร้านค้า - ร้านอาหาร	0.099	0.045	0.133	2.215	0.027*
ห้องสุขา	0.003	0.042	0.004	0.064	0.949
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	0.139	0.048	0.170	2.887	0.004*
การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน	0.049	0.044	0.064	1.109	0.268
การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า	-0.045	0.038	-0.068	-1.189	0.235

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 145 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริการ พบว่า สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า – ร้านอาหาร และศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.35 , 0.32 และ 0.36 ตามลำดับ ส่วนบ้านพัก ห้องสุขา การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน และการบริการมัคคุเทศก์เดินป่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 146 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	0.131	0.060	0.125	2.195	0.029*
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	0.162	0.061	0.158	2.674	0.008*
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสีย และสุขาที่ดี	0.047	0.054	0.050	0.870	0.385
ทางอุทยานมีแผนการตลาด ในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	0.017	0.065	0.018	0.266	0.790
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	0.146	0.066	0.146	2.199	0.028*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 146 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า ทางอุทยานมีการบริหารจัดการ ด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.33 , 0.35 และ 0.34 ตามลำดับ ส่วนทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 147 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการ ด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	-0.016	0.074	-0.014	-0.220	0.826
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	0.112	0.075	0.095	1.484	0.138
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสีย และสุขาที่ดี	0.065	0.067	0.059	0.964	0.335
ทางอุทยานมีแผนการตลาด ในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	0.007	0.081	0.006	0.065	0.933

ตาราง 147 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	0.039	0.082	0.034	0.478	0.633

จากตาราง 147 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ทุกข้อไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 148 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
การบริหารจัดการ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี	0.065	0.051	0.073	1.278	0.202
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ	0.231	0.051	0.267	4.490	0.000*
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสีย และสุขาที่ดี	0.049	0.046	0.061	1.061	0.289
ทางอุทยานมีแผนการตลาด ในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	-0.066	0.055	-0.081	-1.191	0.234
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ	0.118	0.056	0.140	2.100	0.036*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 148 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.37 และ 0.30 ตามลำดับ ส่วนทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและ

ร้านขายของที่ระลึกที่ดี ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมต่างๆ ของทางอุทยานฯ
3. ศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวในครั้งต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ โดยมีการกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่และด้านประชากรไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ โดยมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ สามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในอุทยานแห่งชาติเอราวัณส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.3 และมีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64 โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.8 และเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 28 และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพ/ปริมณฑลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.3

จุดประสงค์หลัก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 56.7
2. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆภายในอุทยานได้สะดวก และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป และข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านมีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ
3. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ซึ่งได้แก่ มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามมีความสำคัญในระดับมากที่สุด ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ มีความสงบเงียบและเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ และความสะอาดและความเป็นระเบียบของอุทยานฯ

4. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาออกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ การเล่นน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ และการชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ

5. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการบริการโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ บ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า-ร้านอาหาร ห้องสุขา และศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว และข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ การฉายภาพนิ่ง / ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ และการบริการมัคคุเทศก์เดินป่า

6. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาออกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสียและสุขาที่ดี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ และข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความสำคัญในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

1. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.4 และเดินทางมากับเพื่อนเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.8 ส่วนใหญ่เคยเดินทางมาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณมาแล้ว 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.4 และใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 2-3 วัน เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.9 และชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.7 และส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเอราวัณจากญาติ / เพื่อน / คนรู้จักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.4

2. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวทุกด้าน ได้แก่ หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า และศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไปในระดับมาก

3. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวในทุกด้าน ได้แก่ ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด ไม่ขีดเขียน-ทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ ไม่ทำลายต้นไม้-สัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน ไม่ใช้ผงซักฟอก-แชมพูหรือยาสีฟันในบริเวณน้ำตก และไม่ส่งเสียง / เล่นดนตรี / เสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงในระดับมาก

4. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวในทุกด้าน ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ และตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาสในระดับมาก

5. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้อุทยานปรับปรุงในเรื่องร้านค้า-ร้านอาหาร เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.4

6. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความประทับใจมากในการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานฯ เอราวัน คิดเป็นร้อยละ 64.9

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัน

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพศ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า เพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวมเพศชายและเพศหญิง ให้ความสำคัญไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายให้ความสำคัญกับปัจจัยข้อนี้มากกว่าเพศหญิง ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า เพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านการคมนาคมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า โดย

ภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงให้ความสำคัญมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บ้านพักและศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวเพียงสองข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงให้ความสำคัญมากกว่าเพศชายทั้งสองด้าน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า เพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

2. อายุ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า อายุไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า อายุไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญกับการเดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์มากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี ส่วนการเล่นน้ำตก กิจกรรมพักผ่อนแบบกึ่งเดินเท้า และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานที่กางเต็นท์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป และช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 30-40 ปี ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ให้ความสำคัญด้านศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป

การบริการมัคคุเทศก์เดินป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริการมัคคุเทศก์เดินป่ามากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี ช่วงอายุ 40-50 ปี ช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญด้านการบริการมัคคุเทศก์เดินป่ามากกว่าช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป

ส่วนบ้านพัก ร้านค้า-ร้านอาหาร และห้องสุขา ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 20-30 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 40-50 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี ให้ความสำคัญมากกว่าช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 30-40 ปี ส่วนทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอนุปริญญาตรี/ปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคมนาคมมากกว่าระดับประถมศึกษา และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และระดับปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทางเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ระดับระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า การศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า การศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า การศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า การศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

4. อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทางเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. อาชีพข้าราชการ พนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบธุรกิจส่วนตัวให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญมากกว่าพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน

2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพค้าขาย

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ให้ความสำคัญมากกว่าข้าราชการและพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน

2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญมากกว่าข้าราชการและอาชีพค้าขาย
3. อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญมากกว่าข้าราชการและอาชีพค้าขาย

ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน
2. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชนและอาชีพค้าขาย
3. อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน ฯ เพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ให้ความสำคัญมากกว่าพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน ค้าขาย และอาชีพอื่นๆ
2. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพค้าขายและอาชีพอื่นๆ
3. อาชีพค้าขาย ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว
4. อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญมากกว่าอาชีพอื่นๆ
5. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า อาชีพไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

5. รายได้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทางเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า รายได้ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า รายได้ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1. ห้องสุขา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไปปี ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

2. การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และรายได้ระหว่าง 30,000 บาท ขึ้นไป

3. การบริการมีคฤหบดีเดินป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

4. ส่วนบ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า-ร้านอาหาร และศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1. ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

2. ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

3. ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และรายได้มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป

4. ส่วนทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี และทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. สถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนมีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยาน ฯ มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า สถานภาพไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1. สถานที่กางเต็นท์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหม้าย

2. ห้องสุชา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสดและแยกกันอยู่

3. การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด สมรส หย่า และแยกกันอยู่ ให้ความสำคัญมากนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหม้าย

4. ส่วนบ้านพัก ร้านค้า-ร้านอาหาร ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว และการบริการ มัคคุเทศก์เดินป่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส หย่า และแยกกันอยู่ ให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหม้าย

7. ภูมิสำเนา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคม พบว่า ภูมิสำเนาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ภูมิสำเนาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ปัจจัยด้านการบริการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ความสำคัญด้านการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมากกว่านักท่องเที่ยวภาคใต้ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า ภูมิสำเนาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพศ ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว และพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า เพศไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าเพศหญิง พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งชายและหญิงในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนดและไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่เพศหญิงกระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชายทั้งสองข้อ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อายุ ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุ 40-50 ปี กับช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี และช่วงอายุ 20-30 ปี บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับช่วงอายุ 40-50 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 40-50 ปี และช่วงอายุ 50-60 ปี
3. ช่วงอายุ 30-40 ปี กับช่วงอายุ 40-50 ปี

จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณและระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ความประทับใจโดยรวม พบว่า อายุไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับช่วงอายุ 20-30 ปี ช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี

2. ช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุ 20-30 ปี ทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี

2. ช่วงอายุ 31-40 ปี ทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

3. ช่วงอายุ 41-50 ปี ทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งชายในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี

ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี

2. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าอายุ 31-40 ปี
2. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี
3. ช่วงอายุ 31-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี

ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี และช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี
2. ช่วงอายุ 31-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 51-60 ปี
3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี

ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. ช่วงอายุ 20-30 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 40-50 ปี
2. ช่วงอายุ 30-40 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี
3. ช่วงอายุ 41-50 ปี กระทำพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากกว่าอายุ 51-60 ปี

ส่วนไม่ใช้ผงซักฟอก/แชมพูหรือยาสีฟันในบริเวณน้ำตกร และไม่ส่งเสียงหรือเล่นดนตรีเสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ความประทับใจโดยรวม พบว่า การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
2. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
2. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และระดับอนุปริญญา / ปวส.

ส่วนช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับระดับปริญญาตรีและระดับประถมศึกษา กับสูงกว่าปริญญาตรี พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยวเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และระดับอนุปริญญา / ปวส. และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และระดับอนุปริญญา / ปวส. พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งขณะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนดเพียงข้อเดียว ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมในการทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนดมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส.

4. อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา และข้าราชการ
2. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ข้าราชการ และนักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน และประกอบธุรกิจส่วนตัว เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา เอกชน

2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักเรียน / นิสิต / นักศึกษา เอกชน ค้าขาย และนักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ

ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพข้าราชการและพนักงานบริษัท / พนักงานเอกชน เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ

2. นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว และนักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ

ส่วนจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติ พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว และความประทับใจโดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

5. รายได้ ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว และความประทับใจโดยรวม พบว่า รายได้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท
3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และ 5,000-10,000 บาท พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท กระทำพฤติกรรมหลังการเที่ยวโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบและตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสองข้อ โดยประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ มีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ได้ทำการประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท และตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวที่อุทยานฯ เอรಾವ์ณอีกครั้งเมื่อมีโอกาสมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท

6. สถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด กับนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด กับนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส จำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพหย่า มีจำนวนครั้งในการเดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด สมรส และแยกกันอยู่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด ส่วนระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว และความประทับใจโดยรวม พบว่า สถานภาพไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ภูมิสำเนา ผลการวิจัยพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง กับนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพ / ปริมณฑล กับ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี

ความประทับใจโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีและภาคกลาง มีความประทับใจโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก
2. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันตก มีความประทับใจโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพ / ปริมณฑล
3. นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอยู่ในภาคใต้และกรุงเทพ / ปริมณฑล มีความประทับใจโดยรวมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก

ส่วนพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการคมนาคม

1.1 พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พบว่า มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัยเพียงข้อเดียว ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.08

1.2 พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง และมีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัยเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลัง

การท้องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.17 และ 0.20 ตามลำดับ

1.3 พฤติกรรมหลังการท้องเที่ยว พบว่า มีที่จอดรถเพียงพอและปลอดภัย และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไปเพียงสองข้อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท้องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.20 และ 0.07 ตามลำดับ ส่วนระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ-สะดวกต่อการเดินทาง มีรถสองแถวบริการรับ-ส่งจากตัวเมืองมายังอุทยานฯ และเดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานได้สะดวก ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท้องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

2.1 พฤติกรรมก่อนการท้องเที่ยว พบว่า มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามและความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท้องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.18 และ 0.23 ตามลำดับ

2.2 พฤติกรรมระหว่างการท้องเที่ยว พบว่า ความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ และความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท้องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.18 และ 0.23 ตามลำดับ ส่วนมีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ และมีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์

2.3 พฤติกรรมหลังการท้องเที่ยว พบว่า ทุกข้อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท้องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นมีความสงบเงียบและความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์เพียงข้อเดียวที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.02 มีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.09 มีป่าเบญจพรรณ-ป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.09 และความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.16

3. ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

3.1 พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พบว่า การเล่นน้ำตก การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการเล่นน้ำตก มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.23 การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.27 และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.30 ส่วนเดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์เพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.19 และ 0.17 ตามลำดับ

3.3 พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า การเล่นน้ำตก การชมความงามและศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ และกิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.30 , 0.30 และ 0.29 ตามลำดับ ส่วนเดินป่าศึกษาธรรมชาติตามชั้นของน้ำตก-เส้นทางธรรมชาติ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ปัจจัยด้านการบริการ

4.1 พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พบว่า บ้านพักและห้องสุขาเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.25 และ 0.25 ตามลำดับ

4.2 พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ห้องสุขา และการฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานเพียงสองข้อ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.19 และ 0.05 ตามลำดับ

4.3 พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้า-ร้านอาหาร และศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.35 , 0.32 และ 0.36 ตามลำดับ ส่วนบ้านพัก ห้องสุขา การฉายภาพนิ่งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน และการบริการมัคคุเทศก์ เดินป่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

5.1 พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พบว่า ทางอุทยานมีการบริหารจัดการ ด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.33 , 0.35 และ 0.34 ตามลำดับ ส่วนทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ทุกข้อไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3 พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว พบว่า ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยวและการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.37 และ 0.30 ตามลำดับ ส่วนทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก-ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกที่ดี ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ-น้ำเสียและสุขาที่ดี ทางอุทยานมีแผนการตลาดในด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ภูมิสำเนา จะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

เพศไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า เพศมีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ข้อมีถ้าพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม ปัจจัยด้านการบริการ ข้อบ้านพัก ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว และการบริการโดยภาพรวม ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีองค์ประกอบของการท่องเที่ยวของ ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2542, หน้า 8) ที่กล่าวว่า สิ่งดึงดูดใจ กิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการต่างๆ (Attractions , Activities and Ancillary Services) นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และความสนุกสนานในการเดินทางท่องเที่ยว การตัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าวแล้วจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ความประทับใจอาจเกิดขึ้นได้จาก สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นในลักษณะพิธีกรรม การจัดงานรื่นเริง ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง การก่อเจดีย์ทราย การพ้อนรำ เป็นต้น และ

การศึกษาไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า การศึกษามีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในปัจจัยด้านการคมนาคม ข้อระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯสะดวกต่อการเดินทาง และปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีคุณลักษณะของแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวของ วินิจ วีรยางกูร (2532, หน้า 70) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทใดก็ตาม จะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยว ได้มากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะการเข้าถึงจุดท่องเที่ยว หรือศูนย์กลางของการท่องเที่ยว นั้นจะต้องมีเส้นทาง หรือโครงข่ายการคมนาคม จะต้องมีความพร้อมเพียงในแหล่งท่องเที่ยว ตลอดทั้งจะต้องสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ หรือบริเวณใกล้เคียง หรือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทุกรูปแบบ

อาชีพไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า อาชีพมีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในปัจจัยด้านการคมนาคม ข้อระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯสะดวกต่อการเดินทางและ

ปัจจัยด้านการคมนาคมโดยภาพรวม ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ข้อความสวยงามและความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ ภาพรวม ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการคมนาคมของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548. หน้า 13) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องเดินทางจากที่อยู่อาศัยประจำ ไปยังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเยี่ยมชมความงามทางธรรมชาติและคุณค่าทางวัฒนธรรม จึงต้องอาศัยการขนส่งผู้โดยสารเป็นยานพาหนะในการนำไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามต้องการ ถ้าหากไม่มีการขนส่ง ผู้โดยสารที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวก็ไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ แหล่งท่องเที่ยวนั้นก็ย่อมไร้คุณค่า แม้บางท่านอาจเถียงว่าไม่จริง เพราะตนสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวด้วยขาของตนเองได้ แต่ที่จริงแล้วการเดินทางด้วยขาของตนเอง ก็เป็นการขนส่งชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “การขนส่งด้วยตัวเอง” และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวของ คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538. หน้า 7) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวควรดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัวอันมีสาเหตุมาจาก

1. มีความงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดทรายขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม รวมทั้งป่าชนิดต่างๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้โบราณชนิดหรือความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น รีสอร์ทในหุบเขา ทะเลสาบ เป็นต้น
2. มีลักษณะของเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลสำคัญๆ ของแต่ละท้องถิ่น การแสดงแสง สี แสง ในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในปัจจัยด้านการบริการ ข้อการฉายภาพนิ่งและการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยาน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ วงศ์เทียนชัย (2547. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย” ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอดที่แตกต่างกัน

อายุมีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกันในด้านการกรรมการท่องเที่ยว การบริการ และด้านการจัดการ รายได้มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกันในด้านการบริหารจัดการ สถานภาพมีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกันในด้านการคมนาคม ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสพพร พุ่มพวง (2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา ที่แตกต่างกันจะมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจที่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานข้อที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ภูมิลำเนา จะมีพฤติกรรมการที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

เพศที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของ ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543. หน้า 63) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นแง่ของสังคมวิทยา เพราะพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักท่องเที่ยวย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา เพศ รสนิยม วัย เชื้อชาติ ศาสนา และประสบการณ์ เป็นต้น

อายุที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง บุคคลที่ร่วมเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีประภา ชัยวรวัฒน์ (2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง" โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน พบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 25-34 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 11,801-17,100 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ

อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน

การศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านบุคคลที่ร่วมเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543. หน้า 63) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นแง่ของสังคมวิทยา เพราะพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักท่องเที่ยวย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา เพศ รสนิยม วัย เชื้อชาติ ศาสนา และประสบการณ์ เป็นต้น

อาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง บุคคลที่ร่วมเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ วงศ์เทียนชัย (2547. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย" ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอดที่แตกต่างกัน

รายได้ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุบลทิพย์ ตั้งมั่นภูวดล (2546. บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย" พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือนส่วนบุคคล และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ชายทะเลแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สถานภาพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านบุคคลที่ร่วมเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีประภา ชัยวรวัฒน์

(2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง” โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน พบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่อายุระหว่าง 25-34 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 11,801-17,100 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน

ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง บุคคลที่ร่วมเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่ชอบหรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว และความประทับใจโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ วงศ์เทียนชัย (2547. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย” ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนอำเภอแม่สอดที่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านการคมนาคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและปัจจัยด้านการบริการ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวและพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะวดี หิริกมล (2545. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว นั้น พบว่า มูลเหตุจูงใจด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ สามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวมาใช้เป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ควรจะมีการปรับปรุงด้านจำนวนและความสะอาดของห้องน้ำ และสถานที่ทิ้งขยะภายในอุทยาน ให้มีความเพียงพอต่อจำนวนของนักท่องเที่ยว และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง รวมถึงป้ายข้อมูลต่างๆ ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากของเดิมมีการชำรุดในบางส่วน ทำให้การให้ข้อมูลบางอย่างแก่นักท่องเที่ยวไม่ชัดเจนเท่าที่ควร
2. ควรจัดให้มีการบริการด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดให้มีร้านค้า/เครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยวในวันธรรมดา การบริการทางการเงิน และเจ้าหน้าที่ที่ให้การดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น
3. ควรมีการจัดการดูแลเรื่องสิ่งที่มีารบกวนการพักผ่อนและการท่องเที่ยว หรือเพิ่มมาตรการอันเป็นการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เพราะอาจทำให้บรรยากาศในการขึ้นชมธรรมชาติลดน้อยลง หรือไม่มากเท่าที่ควร
4. ควรมีการปรับปรุงในด้านราคาค่าอาหาร และค่าเข้าชมอุทยาน เนื่องจากนักท่องเที่ยวเห็นว่าราคาที่สูงมากเกินไป จึงอยากให้ทางอุทยานดำเนินการปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในเข้าชมในอุทยานที่เพิ่มขึ้น
5. ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านการคมนาคม ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการ และด้านการบริหารจัดการ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว และพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยคิดว่ายังมีปัจจัยด้านอื่นๆ อีกที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งน่าจะทำการศึกษาในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณานุกรม

- กรณีย์ ถนอมกุล. (2547). พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดสกลนคร. รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี. บร.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กัลยา สมมาตย์. (2541). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวชายทะเลในเขตจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ บร.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กวี วรกวิน, พิพัฒน์ นวลอนันต์ และ พิเศษ เสนาวงษ์. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- โกมุทพันธุ์ ผลสิทธิ์. (2542). การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติ.
- ด้อย ชุมสาย. (2527). ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- คณะกรรมการกลุ่มผลิตเอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2538). อุตสาหกรรมบริการ หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการผลิตชุดวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการผลิตชุดวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการกลุ่มผลิตเอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2545). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูด้า จิตพิทักษ์. (2525). พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สารมวลชน.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2542). อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติ.
- ตุลดา มหาพสุธานนท์. (2547). หลักการจัดการ หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิคม จารุมณี. (2535). การจัดการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

- บรรหาร เลหาะวไลย. (2545). 137 อุทยานแห่งชาติทั่วไทย. กรุงเทพฯ: แก้ววิไล
- ประสพพร. (2545). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บร.ม (การตลาด), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะวดี หิริกมล. (2545). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ บร.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปริญญ์ ลักษิตานนท์. (2544). จิตวิทยาและพฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลิฟ
- มนสิช สติธิสมบุรณ์. (ม.ป.ป.). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุพดี เสตพรธณ. (ม.ป.ป.). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: พิเศษธุรกิจพิมพ์.
- วรรณภา วงษ์วานิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิชัย เทียนน้อย. (2540). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอ. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์
- วินิจ วีระยางกูร. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). สังคมวิทยาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศรัณญา วรากุลวิทย์. (2546). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง.
- ศรีประภา ชัยวรวัฒน์. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง. สารนิพนธ์ บร.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรียา และ ประภัสสร นียมธรรม. (2519). โปรแกรมการเรียนจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรสศึกษาการพิมพ์
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ทำมาดี.
- สมโภชน์ เขี่ยมสุภาชิต. (2526). การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พีระพันธนา.
- สมใจ วงศ์เทียนชัย. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในจุดผ่านแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย. สารนิพนธ์ บร.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุบัญญัติ ไชยชาญ. (2543). การบริหารการตลาด (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:

พี.เอ.ลิวิ่ง.

สุวสา ชัยสุรัตน์. (2537). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: ภูมิบัณฑิต.

หน่วยศึกษานิเทศก์. (2533). ตำรา-เอกสารวิชาการ "การท่องเที่ยว" ฉบับที่ 30. กรุงเทพฯ:

หน่วยศึกษานิเทศ

อุบลทิพย์ ตั้งมั่นภูวดล. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัด
ระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Denis Gray, Collin Piperll and Mark Graham. (2534). อุทยานแห่งชาติของประเทศไทย.

กรุงเทพฯ: เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เรื่อง อนุมัติให้นิสิตระดับปริญญาโทดำเนินการทำวิจัย
ครั้งที่ 76/2549

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้ นางสาวปรศนี นัยนานนท์ รหัสประจำตัว 48915887
นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อการเดินทางท่องเที่ยวและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ"
ตามโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เสนอ

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2549

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญส่ง แสงอ่อน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำวิทยานิพนธ์
ระดับปริญญาโท

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีคุณภาพ
และมาตรฐานสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเป็นไปตามข้อ ๒๖.๒.๑
แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๖

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.๒๕๓๓
บัณฑิตวิทยาลัยจึงแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวปรัศนี นัยนานนท์
รหัสประจำตัว ๔๘๘๑๕๘๘๗ สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ให้อาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัย
นเรศวร เรื่อง แนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภู่วฒน์วิบูลย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่ ศธ 0527.02.01/๒๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก 65000

27 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วยนางสาวปรีศนีย์ นายนานนท์ รหัสประจำตัว 48915887 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการ
โรงแรมและการท่องเที่ยว สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน
อุทยานแห่งชาติเอราวัณ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิงจ คุงพัฒนวิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

งานบริการการศึกษา

โทร 0-5526-1000 - 4 ต่อ 2444 กด 115 - 119

โทรสาร 0-5526-1000 - 4 ต่อ 2444 กด 111

ที่ ศธ 0527.02.01/๒๗๐4

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก65000

23 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โฉนร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางสาวปรีศินี นัยนานนท์ รหัสประจำตัว 48915887 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยว สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับคำแนะนำจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ กุพัฒนวิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

งานบริการการศึกษา

โทร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 115 - 119

โทรสาร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 111

ที่ ศธ 0527.02.01/๒5๗4

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก65000

23 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางสาวปรศนี นัยนานนท์ รหัสประจำตัว 48915887 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยว สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเส้นทางท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรม โดย มี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิงฉิม ภูพัฒน์วิบูลย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

งานบริการการศึกษา

โทร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 115 - 119

โทรสาร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 111

แบบสอบถาม

เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว
และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ”

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้วิจัยขอทราบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องหรือสนองตอบกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี () 20 - 30 ปี () 31 - 40 ปี
() 41 - 50 ปี () 51 - 60 ปี () 61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

() โสด () สมรส () หย่า
() แยกกันอยู่ () หม้าย

4. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

() นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา () ข้าราชการ () พนักงานบริษัท/พนักงานเอกชน
() พนักงานรัฐวิสาหกิจ () ค้าขาย () ประกอบธุรกิจส่วนตัว
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. รายได้ต่อเดือน

() ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,000 - 10,000 บาท () 10,001 - 20,000 บาท
() 20,001 - 30,000 บาท () 30,000 ขึ้นไป

7. ภูมิลำเนา

() คนในจังหวัดกาญจนบุรี () ภาคเหนือ () ภาคกลาง () ภาคตะวันออก
() ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ () ภาคตะวันตก () ภาคใต้ () กรุงเทพฯ/ปริมณฑล

ตอนที่ 2 จุดประสงค์หลัก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริง

8. จุดประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้

- () พักผ่อน () เยี่ยมญาติ / เพื่อน () ประชุมสัมมนา
 () เล่นกีฬา () สัมผัสธรรมชาติ () เป็นทางผ่านไปยังจังหวัดอื่น
 () ยืนยันบุญ () ทักษิศึกษา / ศึกษาดูงาน
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้ มีความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในระดับใด

ด้านการคมนาคม	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ สะดวกต่อการเดินทาง					
มีรถสองแถวบริการรับ-ส่ง จากตัวเมืองมายังอุทยานฯ					
มีที่จอดรถเพียงพอ และปลอดภัย					
เดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานฯ ได้สะดวก					
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่สูงเกินไป					

ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความสวยงาม และความใสสะอาดของน้ำตกเอราวัณ					
มีถ้ำพระธาตุที่มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม					
มีป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้ง ที่อุดมสมบูรณ์					
มีความสงบเงียบ และความเป็นธรรมชาติในช่วงวันจันทร์-วันศุกร์					
ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุทยานฯ					

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเล่นน้ำตก					
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ตามชั้นของน้ำตก - เส้นทางธรรมชาติ					
การชมความงาม และศึกษาด้านธรณีวิทยาของถ้ำพระธาตุ					
กิจกรรมพักผ่อนแบบกางเต็นท์					
การศึกษาค้นคว้าหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์					
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น แคมป์ไฟ					

9. ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้ มีความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณในระดับใด (ต่อ)

ด้านการบริการ	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บ้านพัก					
สถานที่กางเต็นท์					
ร้านค้า - ร้านอาหาร					
ห้องสุขา					
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว					
การฉายภาพนิ่ง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ					
การบริการมีคูปองเดินป่า					

ด้านการบริหารจัดการ	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ทางอุทยานมีการบริหารจัดการด้านที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกที่ดี					
ทางอุทยานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ					
ทางอุทยานมีระบบการจัดการขยะ น้ำเสีย และสุขาที่ดี					
ทางอุทยานมีแผนการตลาด ในด้านการประชาสัมพันธ์ และการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					
ทางอุทยานมีระบบการจัดการนักท่องเที่ยว และการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริง

10. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไร

- () รถเช่า () รถนำเที่ยว () รถโดยสารประจำทาง
() รถยนต์ส่วนตัว () รถจักรยานยนต์ () อื่นๆ

11. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวกับใคร

- () คนเดียว () ครอบครัว () เพื่อน
() บริษัททัวร์ () อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานฯ ประมาณกี่ครั้ง

- () 1-2 ครั้ง () 3-4 ครั้ง () มากกว่า 4 ครั้ง
() เดินทางมาเป็นครั้งแรก

13. ท่านใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวจำนวนกี่วัน

- () 1 วัน (ไม่เข้าเียนกลับ) () 2-3 วัน
() 4-5 วัน () มากกว่า 5 วัน

14. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้จำนวนเท่าไร

- () น้อยกว่า 1,000 บาท () 1,000 - 1,500 บาท () 1,501 - 2,000 บาท
() 2,001 - 2,500 บาท () 2,501 - 3,000 บาท () มากกว่า 3,000 บาท

15. ช่วงเวลาใดที่ท่านชอบ หรือสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด

- () วันจันทร์ - วันศุกร์ () วันเสาร์ - อาทิตย์ () วันหยุดนักขัตฤกษ์
() ช่วงปิดภาคเรียน () ช่วงลาพักผ่อน

16. ท่านได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานฯ เอราวัน จากแหล่ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () วิทยุ () โทรทัศน์ () หนังสือพิมพ์ () นิตยสาร / วารสาร
() แผ่นพับ / โบชัวร์ () หนังสือนำเที่ยว () อินเทอร์เน็ต () ญาติ / เพื่อน / คนรู้จัก
() บริษัทนำเที่ยว () อื่นๆ (โปรดระบุ)

17. ท่านได้กระทำการสิ่งต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใดในการท่องเที่ยว

พฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยว	ระดับความถี่				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว					
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ก่อนล่วงหน้า					
ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไป					

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	ระดับความถี่				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ทิ้งขยะในบริเวณที่ทางอุทยานกำหนด					
ไม่ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของทางอุทยาน					
ไม่ซื้อสินค้าที่ทำมาจากธรรมชาติและสัตว์ป่าต่างๆ					
ไม่ทำลายต้นไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อมภายในอุทยาน					
ไม่นำสิ่งของจากธรรมชาติออกไปนอกเขตอุทยาน					
ไม่ใช้ผงซักฟอก แชมพู หรือยาสีฟัน ในบริเวณน้ำตก					
ไม่ส่งเสียง หรือเล่นดนตรี เสียงดังจนรบกวนนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง					

17. ท่านได้กระทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใดในการท่องเที่ยว (ต่อ)

พฤติกรรมหลังการท่องเที่ยว	ระดับความถี่				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานให้บุคคลอื่นได้ทราบ					
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง เมื่อมีโอกาส					

18. ท่านต้องการให้ทางอุทยานทำการปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สถานที่พักผ่อน	☐ ร้านค้า - ร้านอาหาร
☐ ห้องน้ำ	☐ สถานที่จอดรถ
☐ สถานที่นั่งพักผ่อน	☐ ราคาอาหาร
☐ การรักษาความปลอดภัย	☐ การจัดระเบียบร้านค้าต่างๆ
☐ สถานที่ทิ้งขยะ	☐ ความสะอาด / ความมีระเบียบ
☐ การให้ข้อมูลการท่องเที่ยวของอุทยานฯ	
☐ การเดินทางไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยานฯ	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

19. ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานฯ เอรಾವดี ครั้งนี้โดยรวมแล้วท่านมีความประทับใจมาก-น้อยเพียงใด

☐ ประทับใจมาก	☐ ประทับใจปานกลาง
☐ เฉยๆ	☐ ไม่ประทับใจเลย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล : นางสาวปรศนี นัยนานนท์
เกิดเมื่อ : 19 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด : อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 4/152 หมู่ 15 ตำบลวัดไทร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539 : ม.6 จากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2545 : ศศ.บ. (อุตสาหกรรมท่องเที่ยว)
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2549 : ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

